

AB „Lietuvos jūrų laivininkystė“

**2014 metų finansinių ataskaitų
rinkinys**

Turinys

Informacija apie įmonę	1
Atsakingų asmenų patvirtinimas dėl finansinių ataskaitų	2
Nepriklausomo auditoriaus išvada	3
Finansinės būklės ataskaita	5
Pelno (nuostolių) ir kitų bendrųjų pajamų ataskaita	6
Nuosavo kapitalo pokyčių ataskaita	7
Pinigų srautų ataskaita	8
Finansinių ataskaitų pastabos	9
Metinis pranešimas už 2014 metus	36

Informacija apie įmonę

AB „Lietuvos jūrų laivininkystė“

Telefonas: +370 46 393105

Telefaksas: +370 46 393119

Įmonės kodas: 110865039

Buveinės adresas: Malūnininkų g.3, Klaipėda

Stebėtojų taryba

Tomas Karpavičius (pirmininkas)

Ona Barauskienė

Saulius Kerza

Lainutė Tinglun

Gytis Kaminskas

Valdyba

Saulius Girdauskas

Andrius Šniuolis

Eglė Vyšniauskaitė

Mindaugas Utkevičius

Stepas Telešius

Įmonės vadovai

Audronis Lubys, generalinis direktorius

Arvydas Stropus, vyriausiasis buhalteris

Auditorius

„KPMG Baltics“, UAB

Bankai

AB „SEB bankas“

AB DNB bankas

Atsakingų asmenų patvirtinimas dėl finansinių ataskaitų

Vadovybė šiandien aptarė ir patvirtino finansinių ataskaitų rinkinį (toliau „finansinės ataskaitos“) bei jį pasirašė.

Finansinės ataskaitos buvo parengtos pagal Tarptautinius finansinės atskaitomybės standartus, priimtus taikyti Europos Sąjungoje. Mūsų nuomone, taikyti apskaitos principai yra tinkami ir finansinės ataskaitos visais reikšmingais atžvilgiais parodo tikrą ir teisingą vaizdą pagal Tarptautinius finansinės atskaitomybės standartus, priimtus taikyti Europos Sąjungoje.

Rekomenduojame, kad finansines ataskaitas patvirtintų Visuotinis akcininkų susirinkimas.

Klaipėda, 2015 m. vasario 23 d.

Valdybos vardu:

Audronis Lubys
Generalinis Direktorius

Arvydas Stropus
Vyriausiasis buhalteris

„KPMG Baltics“, UAB
Liepų g. 4
LT-92114 Klaipėda
Lietuva

Tel.: +370 46 480012
Faks.: +370 46 480013
El. p.: klaipeda@kpmg.lt
Internetinis
puslapis: www.kpmg.lt

Nepriklausomo auditoriaus išvada

AB „Lietuvos jūrų laivininkystė“ akcininkams

Išvada apie finansines ataskaitas

Mes atlikome pridedamo AB „Lietuvos jūrų laivininkystė“ (toliau – Bendrovė) finansinių ataskaitų rinkinio (toliau – finansinės ataskaitos), kurį sudaro 2014 m. gruodžio 31 d. finansinės būklės ataskaita, tada pasibaigusiu metų pelno (nuostolių) ir kitų bendrųjų pajamų ataskaita, nuosavo kapitalo pokyčių ataskaita, pinigų srautų ataskaita bei aiškinamasis raštas, apimantis reikšmingų apskaitos principų santrauką ir kitas pastabas, kurie pateikti 5 – 35 puslapiuose, auditą.

Vadovybės atsakomybė už finansines ataskaitas

Vadovybė yra atsakinga už šių finansinių ataskaitų parengimą ir teisingą pateikimą pagal Tarptautinius finansinės atskaitomybės standartus, priimtus taikyti Europos Sąjungoje ir už tokias vidaus kontroles, kurios, vadovybės manymu, yra būtinos užtikrinant finansinių ataskaitų parengimą be reikšmingų iškreipimų dėl apgaulės ar dėl klaidos.

Auditorių atsakomybė

Mūsų atsakomybė – remiantis atliktu auditu, pareikšti nuomonę apie šias finansines ataskaitas. Auditą atlikome pagal Tarptautinius audito standartus. Šie standartai reikalauja, kad mes laikytumėmės etikos reikalavimų ir planuotume bei atliktume auditą taip, kad gautume pakankamą užtikrinimą, jog finansinėse ataskaitose nėra reikšmingų iškreipynių.

Audito metu yra atliekamos procedūros, skirtos gauti audito įrodymus, pagrindžiančius finansinių ataskaitų sumas ir atskleidimus. Pasirinktos procedūros priklauso nuo auditoriaus profesinio sprendimo, įskaitant finansinių ataskaitų reikšmingo iškreipimo rizikos dėl apgaulės ar dėl klaidos, įvertinimą. Įvertindamas šią riziką, auditorius atsižvelgia į Bendrovės vidaus kontroles, skirtas užtikrinti Bendrovės finansinių ataskaitų parengimą ir teisingą jų pateikimą tam, kad galėtų parinkti toms aplinkybėmis tinkamas audito procedūras, tačiau ne tam, kad pareikštų nuomonę apie Bendrovės vidaus kontrolių efektyvumą. Audito metu taip pat įvertinamas taikytos apskaitos politikos tinkamumas, vadovybės atliktų apskaitinių įvertinimų pagrįstumas bei bendras atskirų ir konsoliduotų finansinių ataskaitų pateikimas.

Mes tikime, kad gauti audito įrodymai yra pakankami ir tinkami mūsų audito nuomonei pagrįsti.

Nuomonė

Mūsų nuomone, finansinės ataskaitos visais reikšmingais atžvilgiais teisingai pateikia AB „Lietuvos jūrų laivininkystė“ finansinę būklę 2014 m. gruodžio 31 d. ir tada pasibaigusiu metų finansinius veiklos rezultatus bei pinigų srautus pagal Tarptautinius finansinės atskaitomybės standartus, priimtus taikyti Europos Sąjungoje.

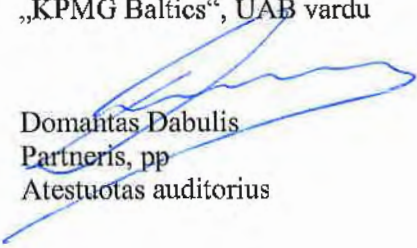
Dalyko pabrėžimas

Mūsų nuomonei išliekant besąlyginei, mes atkreipiame dėmesį į pridedamų finansinių ataskaitų aiškinamojo rašto IV-ą pastabą „Veiklos tęstinumas“, kurioje nurodyta, kad 2014 m. gruodžio 31 d. Bendrovės finansinėse ataskaitose apskaityti trumpalaikiai įsipareigojimai viršija trumpalaikį turtą 62 mln. litų suma (2013 m. gruodžio 31 d. trumpalaikiai įsipareigojimai viršijo trumpalaikį turtą 60 mln. litų suma). Bendrovė 2014 m. patyrė 13 mln. litų veiklos nuostolių (2013 m. – 41 mln. litų veiklos nuostolių). 2014 m. gruodžio 31 d. Bendrovės įsipareigojimai už gautą paskolą sudarė 45,9 mln. LTL, kurių grąžinimo terminas yra 2015 m. vasario 27 d. Šios išvados pasirašymo dieną Bendrovė neturėjo oficialios sutarties dėl minėtos paskolos terminų pratęsimo. Šios aplinkybės parodo reikšmingą neapibrėžtumą, lemiantį abejonę dėl Bendrovės veiklos tęstinumo. Bendrovės galimybė įvykdyti savo įsipareigojimus 2015 metais ir tęsti veiklą priklauso nuo derybų su banku dėl paskolos, minimos IV-oje pastaboje „Veiklos tęstinumas“, grąžinimo terminų pratęsimo, bei nuo to, ar Bendrovė sugebės uždirbti pakankamus pinigų srautus iš pagrindinės veiklos ir gauti pakankamas pinigų įplaukas iš planuojamo tam tikrų laivų pardavimo. Šios finansinės ataskaitos neatspindi jokių koregavimų, kurie galbūt būtų reikalingi, jei Bendrovė nebūtų pajėgi tęsti veiklą.

Išvada dėl kitų teisinių ir priežiūros reikalavimų

Be to, mes perskaitėme AB „Lietuvos jūrų laivininkystė“ metinį pranešimą už 2014 m. gruodžio 31 d. pasibaigusius metus, pateiktą finansinių ataskaitų 36–60 puslapiuose, ir nepastebėjome jokių reikšmingų į jį įtrauktos finansinės informacijos neatitikimų AB „Lietuvos jūrų laivininkystė“ 2014 m. gruodžio 31 d. finansinėms ataskaitoms.

„KPMG Baltics“, UAB vardu

Domantas Dabulis
Partneris, pp
Atestuotas auditorius

Klaipėda, Lietuvos Respublika

2015 m. vasario 23 d.

Finansinės būklės ataskaita

	Pastabos Nr.	2014-12-31	2013-12-31
TURTAS			
Nekilnojamasis turtas, įranga ir įrengimai	1	122.007	142.165
Nematerialusis turtas		-	1
Iš viso ilgalaikio turto		122.007	142.166
Atsargos	3	3.364	4.101
Išankstiniai apmokėjimai		562	833
Pirkėjų įsiskolinimai ir kitos gautinos sumos	4	4.876	4.065
Pinigai ir pinigų ekvivalentai	5	371	1.602
Turtas, laikomas pardavimui	2	-	10.327
Iš viso trumpalaikio turto		9.173	20.928
IŠ VISO TURTO		131.180	163.094
NUOSAVAS KAPITALAS			
Įstatinis kapitalas	6	82.867	200.901
Nepaskirstytas pelnas (nuostoliai)		(22.847)	(119.081)
IŠ VISO NUOSAVO KAPITALO		60.020	81.820
ĮSIPAREIGOJIMAI			
Ilgalaikiai įsipareigojimai darbuotojams	8	370	414
Finansinės skolos kredito įstaigoms	7	-	-
Iš viso ilgalaikių įsipareigojimų		370	414
Finansinės skolos kredito įstaigoms	7	45.864	52.819
Skolos tiekėjams ir kitos mokėtinos sumos	10	20.167	21.544
Su darbo santykiais susiję įsipareigojimai	9	4.706	6.431
Pelno mokesčio įsipareigojimai	17	53	66
Iš viso trumpalaikių įsipareigojimų		70.790	80.860
Iš viso nuosavo kapitalo ir įsipareigojimų		131.180	163.094

9 – 35 puslapiuose pateiktos pastabos yra neatskiriama šių finansinių ataskaitų dalis.

Generalinis direktorius

Vyriausiasis buhalteris

Audronis Lubys

Arvydas Stropus

Pelno (nuostolių) ir kitų bendrųjų pajamų ataskaita

Už metus, pasibaigusius gruodžio 31 d.

	Pastabos Nr.	2014 m.	2013 m.
Pardavimo pajamos	12	70.038	92.337
Pardavimų savikaina	13	(75.993)	(102.981)
Bendrasis rezultatas		(5.955)	(10.644)
Administracinės sąnaudos	14	(5.095)	(4.559)
Laivų vertės sumažėjimas	14	(2.447)	(26.141)
Pardavimo sąnaudos	14	(8)	(11)
Kitos veiklos pajamos	15	534	677
Kitos veiklos sąnaudos	15	(489)	(238)
Veiklos rezultatas		(13.460)	(40.916)
Finansinės veiklos pajamos	16	-	2.083
Finansinės veiklos sąnaudos	16	(8.331)	(2.141)
Finansinės veiklos grynasis rezultatas		(8.331)	(58)
Pelnas (nuostoliai) prieš apmokestinimą		(21.791)	(40.974)
Pelno mokesčio sąnaudos	17	(53)	(66)
Pelnas (nuostoliai) už metus		(21.844)	(41.040)
Kitos bendrosios pajamos			
Strapsniai, kurie gali būti arba bus pripažinti pelne (nuostoliuose)			
Atidėjimo išmokų darbuotojams pokytis	8	44	(109)
Bendrųjų pajamų iš viso		(21.800)	(41.149)
Pagrindinis ir sumažintas pelnas (nuostoliai) tenkantis vienai akcijai (Litais)	18	(0,13)	(0,20)

9 – 35 puslapiuose pateiktos pastabos yra neatskiriama šių finansinių ataskaitų dalis.

Generalinis direktorius

Vyriausiasis buhalteris

Audronis Lubys

Arvydas Stropus

Nuosavo kapitalo pokyčių ataskaita

Už metus, pasibaigusius gruodžio 31 d.

	Įstatinis kapitalas	Nepaskirstytasis pelnas (nuostoliai)	Iš viso
Likutis 2012.12.31	200.901	(77.932)	122.969
Bendrosios pajamos			
2013 m. grynas pelnas (nuostoliai)	-	(41.040)	(41.040)
2013 m. kitos bendrosios pajamos	-	(109)	(109)
Bendrosios pajamos iš viso:	-	(41.149)	(41.149)
Likutis 2013.12.31	200.901	(119.081)	81.820
Bendrosios pajamos			
2014 m. grynas pelnas (nuostoliai)	-	(21.844)	(21.844)
2014 m. kitos bendrosios pajamos	-	44	44
Bendrosios pajamos iš viso:	-	(21.800)	(21.800)
Sandoriai su akcininkais			
Akcijų anuliavimas	(118.034)	118.034	-
Sandoriai su akcininkais iš viso:	(118.034)	118.034	-
Likutis 2014.12.31	82.867	(22.847)	60.020

9 – 35 puslapiuose pateiktos pastabos yra neatskiriama šių finansinių ataskaitų dalis

Generalinis direktorius

Vyriausiasis buhalteris

Audronis Lubys

Arvydas Stropus

AB „Lietuvos jūrų laivinkystė“

Įmonės kodas: 110865039, adresas: Malūnininkų g. 3, LT-92264 Klaipėda

2014 m. gruodžio 31 d. finansinių ataskaitų rinkinys

(tūkst. LTL, jeigu nenurodyta kitaip)

Pinigų srautų ataskaita

Už metus, pasibaigusius gruodžio 31 d.

	Pastabos Nr.	2014 m.	2013 m.
Pagrindinės veiklos pinigų srautai			
Grynasis metų pelnas (nuostoliai)		(21.844)	(41.040)
Koregavimai:			
Nusidėvėjimas ir amortizacija	1	13.277	18.472
Valiutų kursų pasikeitimo įtaka paskoloms	7	5.473	(2.022)
Nekilnojamojo turto, įrangos ir įrengimų perleidimo ir nurašymo rezultatas		489	160
Laivų vertės sumažėjimas	1	-	22.100
Turto, laikomo pardavimui, vertės sumažėjimas	1, 2	2.447	3.936
Palūkanų pajamos/sąnaudos, grynąja verte	16	2.032	2.141
Pelno mokesčio sąnaudos	17	53	66
Grynieji pinigų srautai iš pagrindinės veiklos prieš pokyčius apyvartinėse lėšose		1.927	3.813
Gautinų sumų (padidėjimas) sumažėjimas	4	(661)	(1.432)
Mokėtinų sumų padidėjimas (sumažėjimas)	10	(3.102)	3.006
Atsargų (padidėjimas) sumažėjimas	3	737	1.034
Pinigų srautai iš pagrindinės veiklos		(1.099)	6.421
Gautos (sumokėtos) palūkanos, grynąja verte		(2.194)	(1.947)
Sumokėtas pelno mokestis	17	(66)	(66)
Grynieji pinigų srautai iš pagrindinės veiklos		(3.359)	4.408
Pinigų srautai iš investicinės veiklos			
Nekilnojamojo turto, įrangos ir įrengimų įsigijimas	1, 2	(2.334)	(5.248)
Lėšos gautos perleidus nekilnojamąjį turtą, įrangą ir įrengimus	2	16.728	3.824
Grynieji pinigų srautai iš investicinės veiklos		14.394	(1.424)
Pinigų srautai iš finansinės veiklos			
Paskolos grąžinimas	7	(12.266)	(1.690)
Grynieji pinigų srautai iš finansinės veiklos		(12.266)	(3.637)
Grynasis pinigų ir pinigų ekvivalentų padidėjimas (sumažėjimas)		(1.231)	1.294
Grynieji pinigai ir pinigų ekvivalentai sausio 1 d.		1.602	369
Valiutos kurso įtaka grynųjų pinigų likučiui		-	(61)
Grynieji pinigai ir pinigų ekvivalentai gruodžio 31 d.	5	371	1.602

9 – 35 puslapiuose pateiktos pastabos yra neatskiriama šių finansinių ataskaitų dalis

Generalinis direktorius

Audronis Lubys

Vyriausiasis buhalteris

Arvydas Stropus

Finansinių ataskaitų pastabos

I. Ataskaitas pateikianti įmonė

AB „Lietuvos jūrų laivininkystė“ (LJL) yra akcinė bendrovė įregistruota juridinių asmenų registre, pažymėjimas Nr.027245. LJL įregistruota 2001 m. birželio 27 d., įmonės kodas 110865039. LJL adresas: Malūnininkų g. 3, Klaipėda. Pagrindinė Bendrovės veikla yra medienos, burių ir generalinių krovinių vežimas jūros transportu ir laivų nuoma pagal ilgalaikes ir trumpalaikes sutartis.

Bendrovės valdymo organai yra visuotinis akcininkų susirinkimas, stebėtojų taryba, valdyba ir generalinis direktorius.

2014 m. gruodžio 31 d. bendrovėje dirbo 258 darbuotojai, iš jų 25 kranto daliniuose ir 233 laivyne. 2013 m. gruodžio 31 d. bendrovėje dirbo 340 darbuotojų, iš jų 28 kranto daliniuose ir 312 laivyne.

2014 m. gruodžio 31 d. bendrovės akcininkai buvo:

	2014-12-31		2013-12-31	
	Akcijų skaičius	Nuosavybės dalis proc.	Akcijų skaičius	Nuosavybės dalis proc.
LR Susisiekimo ministerija	46.953.515	56,66	113.833.000	56,66
DFDS TOR LINE A/S	4.581.970	5,53	11.108.420	5,53
Kiti smulkūs akcininkai	31.331.715	37,81	75.959.876	37,81
Iš viso:	82.867.200		200.901.296	

Bendrovės paprastosios akcijos yra kotiruojamos NASDAQ OMX Vilnius.

II. Apskaitos pagrindas

Finansinės ataskaitos yra parengtos pagal Tarptautinius finansinės atskaitomybės standartus parengtus taikyti Europos Sąjungoje. Finansinės ataskaitos buvo patvirtintos Vadovybės 2015 m. vasario 23 d. bei pateiktos Bendrovės akcininkų tvirtinimui. Bendrovės akcininkai gali nepatvirtinti šių finansinių ataskaitų ir pareikalauti parengti kitas finansines ataskaitas. Visi šiose finansinėse ataskaitose pateikti skaičiai yra suapvalinti iki artimiausio tūkstančio, jei nenurodyta kitaip.

III. Funkcinė ir pateikimo valiuta

Šios finansinės ataskaitos yra pateiktos nacionaline valiuta litais (LTL), kuri yra Bendrovės funkcinė valiuta. Bendrovė, atsižvelgdama į pajamų, sąnaudų, nuosavo kapitalo ir skolinių įsipareigojimų struktūrą, nusprendė naudoti litą kaip funkcinę valiutą.

Didžioji jūrinio frachto pajamų dalis prekybos patogumo ir kainodaros nuoseklumo tikslais yra istoriškai ir globaliai išreikšta JAV doleriais. JAV dolerio ir Lito santykis neturi tiesioginės įtakos pervežimo kainoms. Jūrinio frachto rinkai įtakos turi paslaugų paklausos ir pasiūlos pusiausvyra tarptautiniame lygmenyje. Laivų įsigijimui skirta banko paskola yra taip išreikšta JAV doleriais.

Didžioji sąnaudų dalis yra išreikšta litais ir ją sudaro atlyginimai, socialinio draudimo įnašai, mokesčiai, dienpinigiai ir laivų aprūpinimas pagrindinėmis techninėmis priemonėmis, remontas ir kitos išlaidos. Vadovybė naudoja LTL Bendrovės veiklos prognozėms sudaryti bei veiklos rezultatais įvertinti.

IV. Veiklos tęstinumas

Rengdama finansines ataskaitas 2014 m. gruodžio 31 d., vadovybė nusprendė taikyti veiklos tęstinumo principą, darant prielaidą, kad Bendrovei pavyks susitarti su banku dėl naujų paskolos grąžinimo terminų tam, kad Bendrovė galėtų įvykdyti sutartinius pinigų srautų įsipareigojimus.

Finansinėse ataskaitose 2014 m. gruodžio 31 d. Bendrovės atspindėti trumpalaikiai įsipareigojimai viršija trumpalaikį turtą 62 mln. LTL (2013 m. gruodžio 31 d. – 60 mln. LTL). Taip pat Bendrovė 2014 m. patyrė 13 mln. litų veiklos nuostolių (2013 m. – 41 mln. litų veiklos nuostolių). 2014 m. gruodžio 31 d. Bendrovės paskola sudarė 45,9 mln. LTL, kurios grąžinimo terminas yra 2015 m. vasario 27 d. Šių finansinių ataskaitų patvirtinimo dieną Bendrovė neturėjo oficialios sutarties dėl minėtos paskolos terminų pratęsimo. Šios aplinkybės rodo reikšmingą neapibrėžtumą, lemiantį abejonę dėl Bendrovės galimybių tęsti veiklą.

Mini Handysize laivų segmente, kuriame veikia L JL, 2014 m. tonazės augimas buvo pats mažiausias, lyginant su kitais segmentais. Pervežimo kainų sumažėjimas lėmė naujų laivų statybos užsakymų mažėjimą bei laivų, supjaustomų į metalo laužą, kiekio didėjimą. Pagal Drewry publishing research prognozes pervežimo laivais kainos augs 2015 m. ir vėlesniais laikotarpiais. Taip pat, siekiant 2015-2018 m. verslo plane numatytų strateginių tikslų, Bendrovė ketina parduoti du mažiausio dydžio ir mažiausius pinigų srautus generuojančius laivus (m/l Audrė ir m/l Akvilė). Tokiu būdu Bendrovės laivyną sudarytų vien tik Handysize tipo laivai. Bendrovės vadovybė tiki, kad ilgalaikis pervežimų kainų augimas ir laivyno sukonzentravimas pelningesniame mini Handysize laivų segmente teigiamai paveiks Bendrovės finansinį stabilumą ir veiklos tęstinumą.

Vadovybė tiki, kad Bendrovė susitars su banku dėl naujo paskolos grąžinimo grafiko ir teigiamas susitarimas bus pasiektas. Bendrovės vertinimu, pardavus minėtus laivus bus gauta pakankamai lėšų planuojamiems paskolos mokėjimams, pagal naująjį grafiką, padengti. Vadovybė tikisi, kad bet kokie papildomi būtini paskolų grąžinimai bus vykdomi iš įprastinės veiklos pinigų srautų.

Vadovybė pripažįsta, kad išlieka neapibrėžtumas dėl Bendrovės gebėjimo įvykdyti savo finansinius įsipareigojimus ir laiku grąžinti paskolas. Vadovybė pagrįstai tiki, kad Bendrovė turi pakankamai resursų tęsti veiklą artimoje ateityje. Šios finansinės ataskaitos yra parengtos veiklos tęstinumo principu ir neatspindi jokių koregavimų, kurie galbūt būtų reikalingi, jei Bendrovė nebūtų pajėgi tęsti veiklą.

V. Apskaičiavimai ir prielaidos

Rengdama finansines ataskaitas pagal TFAS, priimtus taikyti Europos Sąjungoje, vadovybė turi atlikti skaičiavimus, įvertinimus ir daryti prielaidas, kurios daro įtaką apskaitos principų taikymui bei su turtu ir įsipareigojimais, pajamomis ir sąnaudomis susijusioms sumoms. Apskaitiniai įvertinimai retai sutampa su faktiniais rezultatais.

Apskaičiavimai ir susijusios prielaidos yra nuolat peržiūrimi. Apskaičiavimų koregavimai yra pripažįstami perspektyviai.

Informacija apie įvertinimus, kurie turi didžiausią įtaką finansinėse ataskaitose apskaitytoms sumoms, yra pateikta šiose pastabose:

- 1 pastaba „Nekilnojamasis turtas, įranga ir įrenginiai“ – pagrindinės prielaidos taikytos, apskaičiuojant nekilnojamojo turto, įrangos ir įrenginių naudojimo vertę ir tikrąją vertę, atėmus pardavimo išlaidas, vertės sumažėjimo testavimo metu.
- 1 pastaba „Nekilnojamasis turtas, įranga ir įrenginiai“ - nekilnojamojo turto, įrangos ir įrengimų naudingo tarnavimo laikotarpių apskaičiavimai.
- Reikšmingi apskaitos principai „Pajamos“ – bendros reiso trukmės apskaičiavimas, kuriuo remiamasi sutarties įvykdymo procentui nustatyti.

V. Apskaičiavimai ir prielaidos (tęsinys)

Informacija apie skaičiavimus, kurie turi didžiausią įtaką finansinėse ataskaitose apskaitytoms sumoms, yra pateikta šiose pastabose:

- 2 pastaba „Turtas laikomas pardavimui“ – turto kaip laikomo pardavimui klasifikavimas.

VI. Tikrosios vertės nustatymas

Daugelis Bendrovės apskaitos principų ir atskleidimų reikalauja, kad būtų nustatyta tiek finansinio, tiek nefinansinio turto ir įsipareigojimų tikroji vertė.

Pirminio pripažinimo metu, turto laikomo pardavimui, perleidžiamo turto grupės arba nekilnojamasis turtas, įranga ir įrenginiai yra vertinami viena iš šių verčių, priklausomai nuo to, kuri yra mažesnė:

- likutinė vertė; ir
- tikroji vertė, atėmus pardavimo išlaidas (arba išdalijimo išlaidas, jei taikytina).

Į pardavimo ar išdalijimo išlaidas yra įtraukiamos tik papildomos, tiesiogiai priskirtinos išlaidos, išskyrus finansines ir pelno mokesčio išlaidas. Vertės sumažėjimo nuostoliai, susiję su nekilnojamojo turto, įrangos ir įrengimų, laikomų pardavimui, pirminio pripažinimo metu, yra apskaitomi pelne arba nuostoliuose, net jeigu turtas apskaitomas perkainota verte. Tokiu pat būdu yra apskaitomi su vėlesniu vertinimu susijęs pelnas arba nuostoliai. Po pirminio nekilnojamojo turto, įrangos ir įrengimų, kurie apskaitomi tikrąja verte atėmus pardavimo išlaidas, pripažinimo turto laikomu pardavimui, to turto vertė gali būti ne didesnė nei pelnas dėl tikrosios vertės atėmus pardavimo išlaidas prieš pardavimą padidėjimo. Maksimalus padidėjimas (tokiu būdu ir pelnas), kuris gali būti pripažintas, yra sukaupta vertės sumažėjimo nuostolių suma, pripažinta remiantis 5-uju TFAS ir prieš tai remiantis 36-uju TAS. Pelnas ir nuostoliai dėl paskesnio vertinimo tikrąja verte atėmus pardavimo išlaidas yra apskaitomi pelne arba nuostoliuose nepaisant to, ar anksčiau turtas buvo įvertintas perkainota verte.

Pelnas ar nuostoliai nepripažinti prieš pardavimo datą yra pripažįstami nekilnojamojo turto, įrangos ir įrengimų pripažinimo nutraukimo metu. Per perklasifikavimą kaip laikomas naudoti ilgalaikis turtas yra vertinamas mažesniąja iš dviejų verčių: atsiperkamąja verte ar likutine verte, kuri būtų buvusi pripažinta, jeigu ilgalaikis turtas niekada nebūtų buvęs klasifikuotas kaip laikomas parduoti ar laikomas išdalyti. Į šios likutinės vertės skaičiavimą turi būti įtrauktas nusidėvėjimas, kuris būtų buvęs pripažintas, jeigu nekilnojamasis turtas, įranga ir įrenginiai niekada nebūtų buvę klasifikuoti kaip laikomi parduoti ar laikomi išdalyti.

Tikrosios vertės atėmus pardavimo išlaidas tikrosios vertės elementas įvertinamas remiantis 13-tuoju TFAS. Pardavimo išlaidos yra papildomos išlaidos, priskirtinos turto pardavimui. Į šias išlaidas gali būti įtrauktos, pavyzdžiui, teisinės išlaidos, kurios reikalingos įvykdyti pardavimą, sandorio mokesčiai ir kitos išlaidos, reikalingos paruošti turtą ar pinigų srautus generuojantį vienetą parduoti. Finansinės ir pelno mokesčio išlaidos nėra įtrauktos, taip pat kaip ir išlaidos, kurios jau buvo pripažintos įsipareigojimu.

Tikroji vertė yra kaina, už kurią vertinimo dieną būtų parduotas turtas arba perleistas įsipareigojimas pagal sandorį, sudaromą tarp rinkos dalyvių pagrindinėje rinkoje, o jei jos nėra – palankiausioje rinkoje, į kurią Bendrovė gali patekti vertinimo dieną. Tikrosios vertės yra nustatomos pagal kotiruojamas rinkos kainas, tinkamus diskontuotų pinigų srautų modelius.

Finansinio turto ir finansinių įsipareigojimų, kuriais prekiaujama aktyvioje rinkoje, tikroji vertė nustatoma remiantis rinkos ir brokerių nustatytais kainomis. Kitų finansinių priemonių tikroji vertė yra nustatoma, naudojant kitus vertinimo metodus.

VI. Tikrosios vertės nustatymas (tęsinys)

Nustatydamas turto ar įsipareigojimų tikrąją vertę, Bendrovė remiasi prieinamais rinkos duomenimis, kiek įmanoma. Tikrosios vertės yra skirtomos į tris hierarchijos lygius, kurie nustatomi, atsižvelgiant vertinimo metoduose taikomais kintamaisiais:

1 lygis: aktyviosiose tokio paties turto arba įsipareigojimų rinkose kotiruojamos kainos (nepakoreguotos);

2 lygis: kiti kintamieji, išskyrus į 1 lygį įtrauktas kotiruojamas turto arba įsipareigojimų kainas, kurie stebimi tiesiogiai (t. y. kaip kainos) arba netiesiogiai (t. y. išvesti iš kainų);

3 lygis: turto arba įsipareigojimų kintamieji, nepagrįsti stebimais rinkos duomenimis (nestebimi kintamieji).

Jei kintamieji, naudojami nustatant turto ar įsipareigojimo tikrąją vertę, gali būti priskiriami skirtingiems tikrosios vertės hierarchijos lygiams, tikrosios vertės hierarchijos lygis, kuriam priskiriama visa nustatyta tikroji vertė, turi būti nustatomas remiantis žemiausio lygio kintamuoju, reikšmingu nustatant visą tikrąją vertę.

Bendrovė pripažįsta tarp tikrosios vertės hierarchijos lygių perkeliama sumas to ataskaitinio laikotarpio pabaigoje, kada įvyko pokytis.

VII. Reikšmingi apskaitos principai

Išskyrus naujų standartų ir jų pataisų bei naujų interpretacijų taikymo įtaką finansinėms ataskaitoms, Bendrovė nuosekliai taikė apskaitos politiką, išdėstyta šiose finansinėse ataskaitose, visiems šiose finansinėse ataskaitose pateiktiems laikotarpiams.

Užsienio valiuta

Operacijos užsienio valiuta yra įvertinamos litais operacijų dieną galiojusi Lietuvos banko nustatyto lito ir užsienio valiutos keitimo kursu.

Piniginės lėšos ir įsipareigojimai, išreikšti užsienio valiuta finansinių ataskaitų datą, yra perskaičiuojami funkcinė valiuta tą dieną galiojusi valiutos keitimo kursu.

Nepiniginis turtas ir įsipareigojimai išreikšti užsienio valiuta, kurie vertinami tikrąja verte, yra perskaičiuojami funkcinė valiuta, taikant tikrosios vertės nustatymo datą galiojusį lito ir užsienio valiutos keitimo kursą. Nepiniginiai straipsniai, kurių istorinė savikaina išreikšta užsienio valiuta, yra įvertinami taikant operacijos dieną galiojusį valiutos keitimo kursą.

Pelnas ir nuostoliai iš užsienio valiutos kurso pasikeitimo yra apskaitomi pelne (nuostoliuose).

Užsienio valiutų kursai 2014 m. gruodžio 31 d. bei 2013 m. gruodžio 31 d. buvo:

	2014-12-31	2013-12-31
LTL/EUR	3,4528	3,4528
LTL/USD	2,8387	2,5098
LTL/GBP	4,4080	4,1391
LTL/SEK	0,3625	0,3849

Nekilnojamasis turtas, įranga ir įrenginiai

Nekilnojamasis turtas, įranga ir įrenginiai, apskaitomi įsigijimo savikaina, atėmus sukauptą nusidėvėjimą ir vertės sumažėjimo nuostolius. Bendrovės pasigaminto turto savikainą sudaro medžiagų savikaina, tiesioginės darbo sąnaudos ir proporcingai paskirstytos netiesioginės darbo sąnaudos.

VII. Reikšmingi apskaitos principai (tęsinys)

Nekilnojamoji turtas, įranga ir įrengimai (tęsinys)

Bendrovė nekilnojamojo turto, įrangos ir įrengimų likutinėje vertėje apskaito šio turto pakeistos dalies savikainą, kai yra patiriamos išlaidos ir yra tikėtina, kad ateityje iš to turto bus gauta ekonominė nauda, kai šio turto pakeistos dalies savikaina gali būti patikimai įvertinta. Visos kitos su turtu susijusios sąnaudos pripažįstamos pelne (nuostoliuose), kai patiriamos.

Reguliarių laivų apžiūrų metu patirtos sąnaudos apskaitomos kaip atskiras nekilnojamojo turto, įrangos ir įrengimų vienetas. Bet kokios likusios ankstesnio patikrinimo išlaidų likutinės vertės yra nurašomos.

Kai nekilnojamojo turto, įrangos ir įrengimų sudėtinės dalys turi skirtingus naudingojo tarnavimo laikotarpius, jos yra apskaitomos kaip atskiras nekilnojamoji turtas, įranga ir įsipareigojimai.

Reguliarių laivo apžiūrų ir laivo remonto savikaina yra laikoma laivo sudėtine dalimi. Laivo pirminio pripažinimo metu reguliarių apžiūrų ir laivo remonto apskaitinė vertė nustatoma remiantis rinkos kainomis.

Nekilnojamojo turto, įrangos ir įrengimų pardavimo pelnas arba nuostolis, kuris nustatomas iš pardavimo gautas pajamas lyginant su to turto apskaitine verte, yra pripažįstamas kitos veiklos pajamose/sąnaudose pelne (nuostoliuose).

Nusidėvėjimas pradedamas skaičiuoti nuo to laiko, kai nekilnojamoji turtas, įranga ir įrengimai yra parengti naudoti. Nuosavo turto nusidėvėjimas skaičiuojamas nuo turto įsigijimo savikainos, atėmus likvidacinę vertę, ir apskaitomas pelne (nuostoliuose), o finansinės nuomos pagrindu įsigyto turto nusidėvėjimas skaičiuojamas tiesiniu metodu per visą kiekvieno to turto komponento naudingo tarnavimo laikotarpį. Laivo apžiūrų ir remonto išlaidos yra nudėvimos per laikotarpį iki kitos apžiūros (remonto).

Bendrovė kapitalizuoja skolinimosi išlaidas, tiesiogiai susijusias su susijusio turto ar jo dalies įsigijimu, statyba ar gamyba, to turto savikainoje. Skolinimosi išlaidų kapitalizavimas yra nutraukiamas, kai visa veikla, susijusi su ilgalaikio turto parengimu naudojimui arba pardavimui, yra užbaigta. 2014 ir 2013 metais skolinimosi išlaidos nebuvo kapitalizuotos, kadangi Bendrovė neįsigijo, nestatė ir negamino jokio turto.

Dabartiniai ir palyginamojo laikotarpio numatomi nekilnojamojo turto, įrangos ir įrengimų naudingo tarnavimo laikotarpiai yra tokie:

Turto grupė	Naudingo tarnavimo laikotarpis (metais)
Laivai	30 (nuo laivo pastatymo)
Gamybos mašinos ir įrengimai	7 – 16
Reguliaros laivų apžiūros	2 – 3
Pastatai ir statiniai	15
Kitos transport priemonės	6 – 10
Kitas ilgalaikis turtas	4

Bendrovė kasmet peržiūri nekilnojamojo turto, įrangos ir įrengimų naudingo tarnavimo laikotarpius, likvidacines vertes ir nusidėvėjimo skaičiavimo metodus. Laivų likvidacinės vertės yra apskaičiuojamos kaip laivų grynasis svoris įvertintas metalo laužo verte.

VII. Reikšmingi apskaitos principai (tęsinys)

Turtas laikomas pardavimui

Nekilnojamasis turtas, įranga ir įrengimai arba parduodamo turto grupės, kurį sudaro turtas ir įsipareigojimai, kurį tikimasi atgauti visų pirma parduodant, o ne per nuolatinį naudojimą, yra klasifikuojamas kaip turtas laikomas pardavimui. Prieš pat turto klasifikavimą kaip laikomą pardavimui, turtas (arba parduodamo turto grupės dalys) yra įvertinamas pagal taikomus Tarptautinius finansinės atskaitomybės standartus, priimtus taikyti Europos Sąjungoje. Po to, turtas (arba parduodamo turto grupės dalys) įvertinamas mažesniąja iš likutinės vertės ir tikrosios vertės, atėmus numatomas pardavimo išlaidas. Nuvertėjimo nuostoliai ir toliau yra skaičiuojami pagal Bendrovės apskaitos principus. Pardavimui laikomo turto vertės sumažėjimo nuostoliai, įvertinti pirminio klasifikavimo metu, ir vėlesnės pajamos bei nuostoliai, susiję su turto pervertinimu, yra įtraukiami į pelną (nuostolius). Nuvertėjimo atstatymo pajamos nėra pripažįstamos didesne suma nei sukaupti vertės sumažėjimo nuostoliai.

Nekilnojamąjį turtą, įrangą ir įrengimus apskaičius kaip turtą laikomą pardavimui nusidėvėjimas nebeskaičiuojamas.

Atsargos

Atsargos apskaitomos įsigijimo savikaina arba grynąja galimo realizavimo verte, priklausomai nuo to, kuri iš jų yra mažesnė. Atsargų savikaina apskaičiuojama FIFO metodu. Grynąją galimo realizavimo vertę sudaro įvertinta pardavimo kaina, sumažinta numatomomis užbaigimo ir su pardavimu susijusių išlaidų suma.

Atsargų įsigijimo savikaina jas perkant iš kitų asmenų nustatoma prie jų pirkimo kainos pridėdant visus su pirkimu susijusius neatskaitomus mokesčius (muitų ir kt.), transportavimo ir paruošimo bei kitas tiesiogines išlaidas, susijusias su atsargų įsigijimu bei atimant gautas pirkimo nuolaidas. Nereikšmingos atsargų transportavimo ir jų paruošimo naudoti sumos neįskaičiuojamos į jų įsigijimo savikainą, bet pripažįstamos kaip pardavimų savikainos sąnaudos.

Pinigai ir pinigų ekvivalentai

Pinigus sudaro pinigai kasoje ir banko sąskaitose. Pinigų ekvivalentai yra trumpalaikės, labai likvidžios investicijos, lengvai konvertuojamos į žinomą pinigų sumą. Tokių investicijų terminas neviršija trijų mėnesių, o vertės pokyčių rizika yra labai nežymi.

Pinigų srautų ataskaitoje pinigus ir jų ekvivalentus sudaro pinigai kasoje ir banko einamosiose sąskaitose bei indėliai, kurių terminas sutarties sudarymo datą neviršija 3 mėn., depozitai. Nerealizuotos pajamos ir nuostoliai, atsirandantys dėl užsienio valiutos keitimo kurso pokyčių, nėra pinigų srautai. Tačiau keitimo kurso pasikeitimo poveikis pinigams ir pinigų ekvivalentams, laikomiems ar mokėtiniems užsienio valiuta, parodomas pinigų srautų ataskaitoje dėl to, kad būtų galima palyginti pinigus ir pinigų ekvivalentus laikotarpio pradžioje ir pabaigoje. Šis kiekis pateikiamas atskirai nuo pagrindinės, investicinės ir finansinės veiklos pinigų srautų ir apima keitimo kursų skirtumus, jei tokių yra, kurie šiems pinigų srautams buvo užfiksuoti laikotarpio pabaigoje.

Finansinės priemonės

Bendrovė klasifikuoja neišvestines finansines priemones tokiais kategorijomis: finansinis turtas vertinamas tikrąja verte per pelną (nuostolius), iki išpirkimo termino laikomas finansinis turtas, paskolos ir gautinos sumos bei turtas laikomas pardavimui.

Neišvestiniai finansiniai įsipareigojimai klasifikuojami kaip kiti finansiniai įsipareigojimai.

VII. Reikšmingi apskaitos principai (tęsinys)

Finansinės priemonės (tęsinys)

Neišvestinis finansinis turtas ir finansiniai įsipareigojimai – pripažinimas ir pripažinimo nutraukimas

Paskolos ir kitos gautinos sumos pradžioje pripažįstamos jų atsiradimo dieną. Visas kitas finansinis turtas ir finansiniai įsipareigojimai iš pradžių pripažįstami sandorio sudarymo dieną.

Finansinio turto pripažinimas nutraukiamas, kai baigiasi sutartinės teisės į to turto generuojamus pinigų srautus, arba kai Bendrovė perduoda šias teises sandorio metu, kai iš esmės yra perduodama visa su finansiniu turtu susijusi rizika ir nuosavybės teikiama nauda, arba kai Bendrovė nei perduoda, nei pasilieka su finansiniu turtu susijusią riziką ir nuosavybės teikiamą naudą ir nepasilieka teisės kontroliuoti minėtą turtą.

Finansinio įsipareigojimo pripažinimas nutraukiamas, kai jis yra padengiamas, atšaukiamas ar pasibaigia jo terminas.

Finansinis turtas ir finansiniai įsipareigojimai yra užskaitomi tarpusavyje pateikiant grynąją vertę finansinės būklės ataskaitoje tada ir tik tada, kai Bendrovė turi juridinę teisę tokias sumas sudengti arba vienu metu parduoti turtą ir padengti įsipareigojimą.

Neišvestinis finansinis turtas – vertinimas

(a) Finansinis turtas vertinamas tikrąja verte per pelną (nuostolius)

Finansinis turtas yra vertinamas tikrąja verte per pelną (nuostolius), jei jis klasifikuojamas kaip laikomas prekybai arba įvardijamas tokiu pirminio pripažinimo metu. Sąnaudos, kurios tiesiogiai priskirtinos sandoriui, yra pripažįstamos pelne arba nuostoliuose, jas patyrus. Finansinis turtas ir finansiniai įsipareigojimai, vertinami tikrąja verte per pelną (nuostolius), finansinės būklės ataskaitoje yra apskaitomi tikrąja verte. Susijęs pelnas arba nuostolis dėl pakartotinio vertinimo yra tiesiogiai apskaitomas pelne (nuostoliuose).

(b) Finansinis turtas laikomas iki išpirkimo

Šis turtas yra iš pradžių pripažįstamas tikrąja verte, pridėjus bet kokias tiesiogiai sandoriui priskirtinas išlaidas. Po pirminio pripažinimo, turtas yra įvertinamas amortizuota savikaina, taikant efektyvios palūkanų normos metodą.

(c) Paskolos ir gautinos sumos

Paskolos ir kitos gautinos sumos pradžioje pripažįstamos tikrąja verte, pridėjus sandorio išlaidas, tiesiogiai susijusias su įsigijimu. Po pirminio pripažinimo, gautinos sumos įvertinamos amortizuota savikaina, taikant efektyvios palūkanų normos metodą.

(d) Finansinis turtas skirtas parduoti

Šis turtas yra iš pradžių pripažįstamas tikrąja verte, pridėjus bet kokias tiesiogiai sandoriui priskirtinas išlaidas. Po pirminio pripažinimo, turtas yra įvertinamas tikrąja verte, o atsiradę vertės pokyčiai, išskyrus vertės sumažėjimo nuostolius ir skolų išreikštų užsienio valiuta kursų skirtumus, yra pripažįstami kitose bendrosiose pajamose ir kaupiami tikrosios vertės rezerve. Nutraukus minėto turto pripažinimą, nuosavame kapitale sukauptas pelnas ar nuostoliai yra perkeliama į pelną ar nuostolius.

Neišvestiniai finansiniai įsipareigojimai – vertinimas

Neišvestiniai finansiniai įsipareigojimai yra iš pradžių pripažįstami tikrąja verte, atėmus tiesiogiai sandoriui priskirtinas išlaidas. Po pirminio pripažinimo minėti įsipareigojimai yra įvertinami amortizuota savikaina, taikant efektyvios palūkanų normos metodą.

VII. Reikšmingi apskaitos principai (tęsinys)

Paprastosios akcijos

Paprastosios akcijos yra klasifikuojamos kaip nuosavas kapitalas. Papildomos išlaidos, tiesiogiai priskirtinos paprastųjų akcijų išleidimui ir akcijų opcionams, yra pripažįstamos kaip išskaitymas iš nuosavo kapitalo, atėmus bet kokią mokesstinę įtaką.

Vertės sumažėjimas

Neišvestinis finansinis turtas

Finansinis turtas, nepateikiamas tikrąja verte per pelną (nuostolius), yra peržiūrimas kiekvieną finansinės būklės ataskaitos sudarymo datą, siekiant nustatyti jo vertės sumažėjimą.

Objektyvūs finansinio turto vertės sumažėjimo įrodymai yra tokie:

- skolininko įsipareigojimų nevykdymas ar uždelsimas;
- požymiai rodantys, kad skolininkas bankrutuos;
- kiti stebimi duomenys, rodantys tikėtinų pinigų srautų sumažėjimą.

Finansinis turtas vertinamas amortizuota savikaina

Įmonės vadovybė individualiai įvertina minėto turto vertės sumažėjimo įrodymus. Visas turtas yra atskirai vertinamas dėl vertės sumažėjimo.

Vertės sumažėjimo nuostoliai apskaičiuojami kaip skirtumas tarp turto likutinės vertės ir apskaičiuotų būsimų pinigų srautų, diskontuotų taikant turto pirminę efektyvią palūkanų normą, dabartinės vertės. Nuostoliai pripažįstami pelne arba nuostoliuose. Kai Bendrovė gauna įtikinamų įrodymų, kad nėra realių galimybių atstatyti turtą, atitinkamos sumos yra nurašomos. Jei vėliau vertės sumažėjimo nuostolis atstatomas, jeigu vėlesnis atsiperkamosios vertės padidėjimas gali būti objektyviai susietas su įvykiu po to, kai buvo pripažintas vertės sumažėjimo nuostolis, tada anksčiau pripažintas vertės sumažėjimas yra atstatomas per pelną ar nuostolius.

Finansinis turtas skirtas parduoti

Skirto parduoti finansinio turto vertės sumažėjimo nuostoliai pripažįstami perkeltant tikrosios vertės rezerve sukauptus nuostolius į pelną ar nuostolius. Perkelta suma atspindi skirtumą tarp įsigijimo savikainos (atėmus bet kokius skolos grąžinimus ir amortizaciją) ir dabartinės tikrosios vertės, atėmus vertės sumažėjimo nuostolius, anksčiau pripažintus pelne arba nuostoliuose.

Nefinansinis turtas

Bendrovės nefinansinio turto, išskyrus atsargas, apskaitinės vertės yra peržiūrimos kiekvieną finansinės būklės ataskaitos datą, siekiant nustatyti turto vertės sumažėjimą. Jei yra vertės sumažėjimą rodančių požymių, yra apskaičiuojama to turto atsiperkamoji vertė.

Vertės sumažėjimo testavimo tikslais, turtas yra sugrupuojamas į mažiausias grupes, generuojančias pinigų srautus iš nepertraukiamo naudojimo, kurie didžiąja dalimi yra nepriklausomi nuo kito turto ar turto grupių generuojamų pinigų srautų (grynuosius pinigus generuojantis vienetas).

Turto ar grynuosius pinigus generuojančio vieneto atsiperkamoji vertė yra didesnė iš dviejų verčių: turto naudojimo vertės ir tikrosios vertės, atėmus pardavimo išlaidas. Turto naudojimo vertė apskaičiuojama diskontuojant būsimus pinigų srautus iki jų dabartinės vertės taikant ikimokesstinę diskonto normą, atspindinčią dabartinės rinkos prielaidas dėl pinigų vertės laike ir riziką susijusią su tuo turtu ar grynuosius pinigus generuojančiu vienetu.

VII. Reikšmingi apskaitos principai (tęsinys)

Vertės sumažėjimas (tęsinys)

Nefinansinis turtas (tęsinys)

Vertės sumažėjimas apskaitomas tada, kai turto ar grynuosius pinigus generuojančio vieneto apskaitinė vertė viršija jo apskaičiuotą atsiperkamąją vertę. Vertės sumažėjimo nuostoliai yra pripažįstami pelne arba nuostoliuose. Vertės sumažėjimo nuostoliai atstatomi tiek, kad turto likutinė vertė neviršytų tos apskaitinės vertės, kuri būtų buvusi nustatyta, atėmus nusidėvėjimą ar amortizaciją, jei vertės sumažėjimo nuostoliai nebūtų buvę apskaitomi.

Atidėjiniai

Atidėjiniai įsipareigojimams yra apskaitomi tik tada, kai Bendrovė turi teisinį ar neatšaukiamą įsipareigojimą, ir kai dėl praityje įvykusių įvykių atsiradusiems įsipareigojimams įvykdyti reikės papildomų lėšų, ir kai įsipareigojimo suma gali būti patikimai įvertinta. Atidėjiniai yra nustatomi, diskontuojant būsimojus pinigų srautus, taikant ikimokestinę diskonto normą, atspindinčią dabartinį pinigų vertės rinkoje įvertinimą, ir, jei reikia, su tuo įsipareigojimu susijusias rizikas. Diskonto atstatymas pripažįstamas finansinėmis sąnaudomis.

Išmokos darbuotojams

Trumpalaikės išmokos darbuotojams yra pripažįstamos kaip laikotarpio, kurio metu darbuotojai teikė paslaugas, einamosios sąnaudos. Bendrovė kaip išmokas darbuotojams apskaito atlyginimus, socialinio draudimo įmokas, atostoginius, kompensacijas už pirmas dvi ligos dienas, premijas, pašalpas, išeitines išmokas, atostogų kaupimus, kurie pripažįstami sąnaudomis tada, kai darbuotojas yra atlikęs darbą mainais į šias išmokas.

Pagal Lietuvos Respublikos darbo kodekso reikalavimus kiekvienam darbuotojui, išeinančiam iš Bendrovės sulaukus pensijinio amžiaus, priklauso vienkartinė 2 mėn. vidutinio atlyginimo dydžio išmoka.

Išmokų darbuotojams įsipareigojimas yra kasmet apskaičiuojamas kvalifikuoto aktuario, taikant planuojamo sąlyginio vieneto metodą. Planuojamo sąlyginio vieneto metodas reikalauja, kad Bendrovė priskirtų išmokas darbuotojams ataskaitiniam laikotarpiui (siekiant nustatyti esamą paslaugų savikainą) bei praėjusiems laikotarpiams (siekiant nustatyti nustatytų išmokų įsipareigojimo dabartinę vertę). Bendrovė priskiria išmokas darbuotojams tiems laikotarpiams, kurių metu išmokų, mokamų pasibaigus tarnybos laikotarpiui, įsipareigojimas atsirado. Šis įsipareigojimas atsiranda, nes darbuotojai atlieka darbą mainais už išmokas po tarnybos laikotarpio, kurias Bendrovė numato mokėti būsimaisiais ataskaitiniais laikotarpiais. Aktuariniai metodai leidžia Bendrovei šį įsipareigojimą pakankamai patikimai įvertinti, kad pateisintų įsipareigojimo pripažinimą. Numatytų išmokų plano įsipareigojimo pokyčiai, kuriuos sudaro aktuarinis pelnas ar nuostoliai, yra iš karto pripažįstama kitose bendrosiose pajamose.

Segmentai

Segmentai – tai nustatytus kriterijus atitinkantys veikiantys segmentai, apie kuriuos Bendrovė rengia atskirą finansinę informaciją, kurią reguliariai peržiūri vadovybė, priimdama sprendimus dėl veiklos rezultatų vertinimo. Veikiantiems segmentams pateikiamas segmentų turtas, segmentams priskiriami įsipareigojimai, konkrečių pajamų ir sąnaudų straipsnių įvertinimai, bendrasis pelnas (nuostolis), suderinti su Bendrovės finansinėmis ataskaitomis. Bendrovė savo veikloje išskiria segmentus pagal laivų dydžius (tonažą). Išskiriami trys segmentai: „Asta“ tipo laivai (laivai „Audre“, „Akvilė“, kurių dedveitas iki 6.000 tonų), tipas „Alka“ (laivai, kurių dedveitas iki 10.000 tonų, laivas „Alka“ buvo parduotas 2014 m.), tipas „Raguva“ (laivai „Raguva“, „Deltuva“, „Romuva“, „Voruta“, „Venta“, kurių dedveitas iki 25.000 tonų).

VII. Reikšmingi apskaitos principai (tęsinys)

Ryšiai su susijusiais asmenimis

Bendrovės susijusios šalys yra akcininkai, valdybos nariai, generalinis direktorius, laivų frachtavimo vadovas, laivų operavimo vadovas, technikos direktorius, bendrųjų reikalų direktorius, vyr. buhalteris, padalinių vadovai ir jų šeimos nariai, bei juridiniai asmenys, kuriuos kontroliuoja ar bendrai kontroliuoja Bendrovės susijęs asmuo.

2014 m. ir 2013 m. Bendrovė neturėjo reikšmingų sandorių su susijusiais juridiniais asmenimis, įskaitant sandorius su valstybės valdomomis įmonėmis bei valstybės institucijomis.

Pardavimo pajamos

Bendrovė užsiima laivų lizingu (nuoma) pagal trumpalaikes (vienam reisui) ir ilgalaikes sutartis.

Trumpalaikė sutartis yra laivo ir įgulos nuoma reisui nuo pakrovimo uosto iki iškrovimo uosto. Frachtuotojas sumoka Bendrovei arba už kiekvieną toną arba visą sumą iš karto. Bendrovė apmoka uosto mokesčius (išskyrus už krovą), kurą ir įgulos sąnaudas. Vieno reiso sutartys įprastai yra trumpalaikės (dažniausiai 1-3 mėn.).

Ilgalaikė sutartis yra laivo nuoma konkrečiam laiko periodui. Laivas yra valdomas Bendrovės, tačiau frachtuotojas parenka uostus ir nukreipia laivą reikiamu maršrutu. Frachtuotojas apmoka kuro išlaidas, uosto mokesčius ir komisinius. Bendrovė gauna nuomos pajamas už dieną. Ilgalaikės sutartys gali trukti iki 2 metų (bet dažniausiai neviršija 1 metų).

Pajamos iš nepasibaigusių trumpalaikių nuomos sutarčių pripažįstamos atskaitomybės datą, taikant procentinio įvykdymo metodą. Sutarties įvykdymo procentas nustatomas remiantis iki atskaitomybės datos likusios faktinės reiso trukmės ir bendros (sutartinės) reiso trukmės santykiu.

Pajamos iš laivo nuomos tam tikram laikotarpiui pripažįstamos tiesiogiai proporcingai per visą nuomos laikotarpį.

Pardavimo savikaina

Sąnaudos apskaitoje pripažįstamos vadovaujantis kaupimo ir palyginimo principais tą patį laikotarpį, kada buvo patirtos.

Pardavimų savikainą sudaro sąnaudos, susijusios su pinigų generuojančių vienetų nusidėvėjimu, atlyginimais bei kitomis sąnaudomis patirtomis uždirbant pajamas.

Laivų remonto ir priežiūros išlaidos, patirtos ne dėl reguliarių apžiūrų, yra pripažįstamos sąnaudomis tais metais, kada jos yra patiriamos.

Pardavimo ir administracinės sąnaudos

Pardavimo ir administravimo sąnaudas sudaro sąnaudos, susijusios su administracijos personalu, valdymu, biuro išlaidomis, nusidėvėjimu, amortizacija ir kt.

Sąnaudos apskaitoje pateikiamos ir pripažįstamos vadovaujantis kaupimo principu tuo ataskaitiniu laikotarpiu, kai buvo patirtos.

Sąnaudų dydis paprastai įvertinamas sumokėta arba mokėtina pinigų suma, neįskaitant PVM. Tais atvejais, kai numatytas ilgas atsiskaitymo laikotarpis, sąnaudų dydis įvertinamas diskontuojant atsiskaitymo sumą rinkos palūkanų norma.

VII. Reikšmingi apskaitos principai (tesinys)

Kitos veiklos pajamos ir sąnaudos

Kitos veiklos pajamas ir sąnaudas sudaro pelnas ir nuostoliai iš laivų ir kito ilgalaikio turto pardavimo, patalpų nuomos bei kitos su Bendrovės pagrindine veikla tiesiogiai nesusijusios pajamos ir sąnaudos.

Finansinės veiklos pajamos ir sąnaudos

Finansines pajamas ir sąnaudas sudaro gautinos ir mokėtinos palūkanos, realizuotas ir nerealizuotas valiutos kurso pasikeitimo pelnas ir nuostolis, kurie susiję su skolomis ir įsiskolinimais užsienio valiuta.

Palūkanų pajamos ir išlaidos yra pripažįstamos pelne (nuostoliuose), taikant efektyvios palūkanų normos metodą.

Pelno mokesčiai

Pelno mokesčio apskaičiavimas remiasi metiniu pelnu, ir yra skaičiuojamas pagal Lietuvos Respublikos mokesčių įstatymų reikalavimus. Nuo 2007 m. Lietuvos laivybos įmonėms leidžiama taikyti fiksuotą pelno mokesčio tarifą (tonažo mokesį), jeigu:

- Bendrovė naudoja savo ar nuomojamus laivus tarptautiniams pervežimams ir kurie yra įregistruoti Lietuvos laivų registre;
- Bendrovei priklauso mažiausiai 25 proc. laivyno naudingos talpos (NT) vienetų;
- Bendrovė teikia strateginio, komercinio, techninio laivyno valdymo paslaugas;
- Naudojamas laivas atitinka klasės reikalavimus pagal Lietuvos ir Europos įstatymus.

Bendrovė, vadovaudamasi 2007 m. gegužės 3 d. Lietuvos Respublikos Pelno mokesčio įstatymo pakeitimu bei papildymu, apskaičiuodama 2007 metais prasidėjusio mokesčio laikotarpio ir vėlesnių mokesčių laikotarpių apmokestinamąjį pelną, pasirinko mokėti fiksuotą pelno mokesį, kurio dydis priklauso nuo laivo naudingos talpos vienetų. Fiksuotas pelno mokeskis mokamas už veiklą susijusią su laivyba. Už kitą veiklą nesusijusią su Bendrovės laivais mokamas pelno mokeskis pagal įprastinį pelno mokesčio tarifą. Bendrovė atskiria laivybą ir kitą veiklą (tokią kaip pastatų nuoma), remdamasi mokesčių administratoriaus nurodymais. Pelnas, nesusijęs su krovinių pervežimu laivais, apmokestinamas pagal Pelno mokesčio įstatymo reikalavimus. Bendrovė neapskaito atidėtojo pelno mokesčio.

Pagrindinis ir sumažintas pelnas, tenkantis vienai akcijai

Vienai akcijai tenkantis pagrindinis pelnas apskaičiuojamas dalijant akcininkams tenkantį grynąjį pelną iš išleistų paprastųjų vardinių akcijų svertinio vidurkio. Tuo atveju, kai akcijų skaičius pasikeičia, tačiau tai neįtakoja ekonominių resursų pasikeitimo, svertinis išleistų paprastųjų vardinių akcijų vidurkis pakoreguojamas proporcingai akcijų skaičiaus pasikeitimui taip, lyg šis pasikeitimas įvyko ankstesniojo pateikiamo laikotarpio pradžioje. Kadangi nėra jokių nuosavą kapitalą mažinančių instrumentų, vienai akcijai tenkantis pagrindinis ir sumažintas pelnas nesiskiria.

Neapibrėžtumai

Neapibrėžti įsipareigojimai nėra pripažįstami finansinėse ataskaitose. Jie yra aprašomi, išskyrus tuos atvejus, kai tikimybė, kad ekonominė nauda teikiantys ištekliai bus prarasti, yra labai maža.

Neapibrėžtas turtas finansinėse ataskaitose nėra pripažįstamas, bet jis yra aprašomas finansinėse ataskaitose tada, kai yra tikėtina, kad bus gautos pajamos arba ekonominė nauda.

VII. Reikšmingi apskaitos principai (tęsinys)

Įvykiai po finansinių ataskaitų sudarymo datos

Įvykiai, kurie suteikia papildomos informacijos apie Bendrovės padėtį finansinių ataskaitų sudarymo dieną (koreguojantys įvykiai), finansinėse ataskaitose yra atspindimi. Kiti įvykiai po finansinių ataskaitų datos, kurie nėra koreguojantys įvykiai, yra aprašomi pastabose, jeigu jie yra reikšmingi.

Nauji standartai, išleistų standartų pataisos ar interpretacijos

Žemiau pateikiami nauji standartai arba standartų pataisos, kurie įsigalioja nuo 2014 m. sausio 1 d., tačiau neturėjo reikšmingos įtakos Bendrovės finansinėms ataskaitoms:

- (a) “Investicinės bendrovės” (10 TFAS, 12 TFAS ir 27 TAS pataisos) – Ataskaitų pateikimo datą Bendrovė neturi dukterinių įmonių, bendrų ar asocijuotų įmonių;
- (b) “Finansinio turto ir finansinių įsipareigojimų užskaita” (32 TAS pataisos) – Bendrovė neturi finansinio turto ir įsipareigojimų, kuriuos būtų galima užskaityti;
- (c) “Informacijos apie nefinansinio turto atsiperkamąją vertę atskleidimas” (36 TAS pataisos) – Bendrovė laikosi minėtų atskleidimo reikalavimų;
- (d) “Išvestinių finansinių priemonių novacija ir apsidraudimo nuo rizikos apskaitos tęsimas” (39 TAS pataisos) – Atskaitomybės dieną Bendrovė neturi išvestinių finansinių priemonių.

Neįsigalioję standartai, standartų išaiškinimai ir išleistų standartų pataisos

Keletas naujų standartų, pataisų, ir išaiškinimų galioja finansiniams laikotarpiams, prasidedantiems po 2015 m. sausio 1 d., ir dar nebuvo taikyti rengiant šias finansines ataskaitas. Standartai, aiškinimai ir pataisos, kurie gali būti aktualūs Bendrovei, bei vadovybės įvertinimai dėl galimos naujų ir peržiūrėtų standartų bei išaiškinimų įtakos juos pirmą kartą pritaikius, yra nurodyti žemiau. Bendrovė neketina taikyti šių pataisų, standartų ir išaiškinimų anksčiau:

- (a) 21 TFAAK “Rinkliavos” – per ataskaitinį laikotarpį Lietuvos Respublikos Vyriausybė nebuvo nustačiusi Bendrovei jokių rinkliavų;
- (b) “Nustatytų išmokų planai: Darbuotojų įmokos” (19 TAS pataisos) – Bendrovė neturi nustatytų išmokų plano, į kurį įmokas mokėtų darbuotojai ar trečiosios šalys.

Kasmetiniai TFAS patobulinimai

Patobulimus sudaro devynių standartų vienuolika pataisų bei kitų standartų ir aiškinimų atitinkamos pataisos. Penkių standartų pataisos taikomos 2015 m. vasario 1 d. arba vėliau prasidedantiems ataskaitiniams laikotarpiams su galimybe taikyti anksčiau. Kitų keturių standartų pataisos taikomos 2015 m. sausio 1 d. arba vėliau prasidedantiems ataskaitiniams laikotarpiams su galimybe taikyti anksčiau.

Tikėtina, kad nei viena iš šių pataisų neturės reikšmingos įtakos Bendrovės finansinėms ataskaitoms:

- (c) 1-asis TFAS „Tarptautinių finansinės atskaitomybės standartų taikymas pirmąjį kartą“;
- (d) 2-asis TFAS „Mokėjimas akcijomis“;
- (e) 3-asis TFAS „Verslo jungimai“;
- (f) 8-asis TFAS „Veiklos segmentai“;
- (g) 13-asis TFAS „Tikrosios vertės nustatymas“;

VII. Reikšmingi apskaitos principai (tęsinys)

Kasmetiniai TFAS patobulinimai (tęsinys)

- (h) 16-asis TAS „Nekilnojamasis turtas, įranga ir įrengimai“ ir 38-asis TAS „Nematerialusis turtas“;
- (i) 24 TAS „Susijusių šalių atskleidimai“;
- (j) 40-asis TAS „Investicinis turtas“.

VIII. Finansinės rizikos valdymas

Savo veikloje Bendrovė susiduria su įvairiomis finansinėmis rizikomis: rinkos (įskaitant užsienio valiutos keitimo riziką, palūkanų normos riziką), kredito bei likvidumo rizikomis. Bendrovės valdyba yra atsakinga už bendros rizikos valdymo politikos sukūrimą ir kontrolę. Bendrovės rizikų valdymo politika sukurta tam, kad būtų galima identifikuoti ir analizuoti rizikas, su kuriomis Bendrovė susiduria, ir nustatyti adekvačias rizikos ribas. Rizikos valdymo politika ir sistemos yra reguliariai peržiūrimos, kad atspindėtų rinkos sąlygų bei Bendrovės veiklos pokyčius. Bendrovė, taikydama mokymo ir valdymo standartus bei procedūras, siekia sukurti disciplinuatą ir konstruktyvią kontrolės aplinką, kurioje kiekvienam darbuotojui būtų aiškus jo vaidmuo ir atsakomybė. Didžiausias dėmesys skiriamas finansų rinkų nuspėjamumui bei jo galimo poveikio Bendrovės finansiniams veiklos rezultatams sumažinimui. Kartas nuo karto Bendrovė gali naudoti išvestines finansines priemones, siekiant apsidrausti nuo tam tikrų rizikų.

Kredito rizika

Kredito rizika yra Bendrovės finansinio nuostolio rizika, jei klientas ar partneris nevykdo finansinės priemonės sutartinių įsipareigojimų. Kredito rizika kontroliuojama taikant kredito terminus ir procedūrų kontrolę. Finansinio turto likutinė vertė atspindi didžiausią kredito riziką, kuri finansinės būklės ataskaitos datą buvo tokia:

2014 m. gruodžio 31 d. maksimali kredito rizika, susijusi su prekybos ir kitomis gautinomis sumomis, buvo tokia:

	2014-12-31	2013-12-31
Pirkėjų skolos	3.370	2.721
Kitos gautinos sumos	1.474	1.237
Iš viso:	4.844	3.958

2014 m. gruodžio 31 d. prekybos ir kitų gautinų sumų, kurių vertė nebuvo sumažėjusi, senėjimas buvo toks:

	2014-12-31	2013-12-31
Neuždelstos	2.486	1.421
Uždelstos iki 30 dienų	767	682
Uždelstos nuo 31 iki 90 dienų	29	244
Uždelstos daugiau nei 91 diena	88	374
Iš viso	3.370	2.721

Vadovybės nuomone, nenuvertėjusios sumos, kurių apmokėjimas vėluoja iki 30 dienų, remiantis mokėjimų istorija ir išsamia klientų kredito rizikos analize, vis dar gali būti pilnai susigrąžintos.

VIII. Finansinės rizikos valdymas (tęsinys)

Likvidumo rizika

Likvidumo rizika yra rizika, kad Bendrovė patirs sunkumų, siekdama laiku įvykdyti trumpalaikius įsipareigojimus, atsiskaitant grynaisiais pinigais arba kitu finansiniu turtu. Bendrovės pinigų valdymo politika siekiama užtikrinti, kiek įmanoma, kad ji turėtų pakankamai lėšų laiku įvykdyti savo įsipareigojimus tiek įprastinėmis, tiek sudėtingomis sąlygomis, nepatiriant nepageidaujamų nuostolių ar rizikuojant pakenkti Bendrovės reputacijai.

Vadovybė stebi tikėtinų pinigų srautų, susijusių su prekybos ir kitomis gautinomis sumomis, lygį. Vadovybės analizuojami finansiniai rodikliai yra pateikiami 21 pastaboje.

Bendrovė derasi su banku dėl paskolos grąžinimo termino pratęsimo. Vadovybė tikisi, kad derybos dėl banko paskolos grąžinimo termino pratęsimo bus užbaigtos per pirmąjį 2015 metų ketvirtį.

Bendrovės nuostoliai iš įprastinės veiklos 2014 m. gruodžio 31 d. ir nuostoliai už metus pasibaigusius 2013 m. gruodžio 31 d. sudarė atitinkamai 13 mln. LTL ir 41 mln. LTL.

Bendrovės vadovybė įvertino dabartinę verslo aplinką ir, vadovaudamasi IV-oje „Veiklos tęstinumo“ pastaboje atskleistais Bendrovės planais ir prielaidomis, tikisi, kad Bendrovė turės pakankamai finansinių išteklių, kad galėtų patenkinti apyvartinio kapitalo poreikius, vykdyti įsipareigojimus ir būsimus kapitalo reikalavimus.

Žemiau esančioje lentelėje yra analizuojami Bendrovės finansiniai įsipareigojimai, kurie yra sugrupuoti pagal mokėjimo terminus balanso sudarymo datą ir sutartyje numatytą datą. Lentelėje atskleistos sumos yra sutartiniai nediskontuoti pinigų srautai.

2014 m. gruodžio 31 d. įsipareigojimų, įskaitant apskaičiuotas palūkanas, mokėjimo terminai pagal sutartis:

Tūkst. litų	Apskaitinė vertė	Sutartiniai grynųjų pinigų srautai	6 mėn. arba mažiau	6-12 mėnesių	1-2 metai	2-5 metai	Daugiau nei 5 metai
Finansiniai įsipareigojimai							
Paskola gauta iš banko	45.864	(47.783)	(47.783)	-	-	-	-
Skolos tiekėjams	15.941	(15.941)	(15.941)	-	-	-	-
Kitos mokėtinos sumos	894	(894)	(894)	-	-	-	-
	62.699	(64.618)	(64.618)	-	-	-	-

2013 m. gruodžio 31 d. įsipareigojimų, įskaitant apskaičiuotas palūkanas, mokėjimo terminai pagal sutartis:

Tūkst. litų	Apskaitinė vertė	Sutartiniai grynųjų pinigų srautai	6 mėn. arba mažiau	6-12 mėnesių	1-2 metai	2-5 metai	Daugiau nei 5 metai
Finansiniai įsipareigojimai							
Paskola gauta iš banko	52.819	(55.112)	(12.558)	(1.496)	(41.058)	-	-
Skolos tiekėjams	18.232	(18.232)	(18.232)	-	-	-	-
Kitos mokėtinos sumos	269	(269)	(269)	-	-	-	-
	71.320	(73.613)	(31.059)	(1.496)	(41.058)	-	-

VIII. Finansinės rizikos valdymas (tęsinys)

Valiutos kurso rizika

Bendrovė susiduria su valiutos kurso rizika tiek, kiek skiriasi valiutos, kuriomis išreikšti pardavimai, pirkimai ir skolinimosi lėšos, ir Bendrovės funkcinės valiutos (LTL) vertės. Bendrovė nėra apsidraudusi nuo valiutos kurso rizikos.

Bendrovės užsienio valiutų keitimo rizika buvo susijusi su JAV doleriu ir buvo koncentruota šiuose finansinės būklės ataskaitos straipsniuose. Lentelėje pateikiamos JAV doleriais išreikštos sumos perskaičiuotos į jų ekvivalentą litais.

Tūkst. litų	2014-12-31	2013-12-31
Prekybos gautinos sumos	3.151	2.723
Kitos gautinos sumos	1.228	1.232
Grynieji pinigai ir jų ekvivalentai	331	1.589
Prekybos mokėtinos sumos	(3.959)	(9.866)
Finansinės skolos	(45.864)	(52.819)
Grynoji valiutų rizika	(45.113)	(57.141)

Bendrovės finansinės būklės atskaitoje nėra apskaityta reikšmingų sumų kita užsienio valiuta nei JAV doleriai.

Lito sustiprėjimas (susilpnėjimas) JAV dolerio atžvilgiu ataskaitinių ir praėjusių finansinių metų pabaigai padidintų (sumažintų) pelną (nuostolius) žemiau nurodytomis sumomis:

tūkst. LTL	2014-12-31	2013-12-31
Valiutos kurso padidėjimas	10%	10%
Pelnas (nuostoliai)	(4.511)	(5.714)
Valiutos kurso sumažėjimas	(10%)	(10%)
Pelnas (nuostoliai)	4.511	5.714

Ši analizė atlikta remiantis užsienio valiutų kursų svyravimais, kurie yra pagrįstai galimi kiekvieno laikotarpio pabaigoje. Analizėje daroma prielaida, kad visi kiti kintamieji, ypač palūkanų norma, lieka pastovūs.

Palūkanų normos rizika

Bendrovės paskolos paimtos JAV doleriais su kintama palūkanų norma, susieta su LIBOR, kuri nustatoma kas 3 mėn. Efektyvi palūkanų norma 2014 m. svyravo nuo 4,24 iki 4,30 proc. (2013 m. – 3,31 – 4,24 proc.).

VIII. Finansinės rizikos valdymas (tęsinys)

Palūkanų normos rizika (tęsinys)

Jei Bendrovės skoloms su kintama palūkanų norma taikoma vidutinė metinė palūkanų norma padidėtų (arba sumažėtų) 1 procentu, 2014 m. gruodžio 31 d. ir 2013 m. gruodžio 31 d. pasibaigusiu metų palūkanų sąnaudos ir metų pelnas pasikeistų taip, kaip nurodyta lentelėje:

2014 m.	Padidėjimas/ (-) sumažėjimas, %	Įtaka grynajam rezultatui
LTL	1%	(460)
LTL	-1%	460
2013 m.	Padidėjimas/ (-) sumažėjimas, %	Įtaka grynajam rezultatui
LTL	1 %	(527)
LTL	-1 %	527

IX. Kapitalo valdymas

Valdybos politika numato palaikyti reikšmingą nuosavo kapitalo dalį, lyginant su skolintomis lėšomis, tam, kad būtų išlaikytas investuotojų, kreditorių ir rinkos pasitikėjimas, palaikomas veiklos plėtojimas ateityje, taip pat, kad atitiktų išorinius kapitalo reikalavimus.

Valdyba seka kapitalo gražos rodiklius ir teikia siūlymus dėl dividendų išmokėjimo Bendrovės akcininkams, atsižvelgdama į Bendrovės finansinius rezultatus ir strateginius planus. Kapitalą sudaro nuosavas kapitalas, priklausantis jo savininkams. Valdyba taip pat siekia palaikyti pusiausvyrą tarp didesnės gražos, kuri galėtų būti pasiekama esant didesniai skolintų lėšų lygiui, ir tarp saugumo, kurį suteikia didesnis nuosavo kapitalo lygis.

Bendrovė valdo kapitalo struktūrą bei ją koreguoja, atsižvelgdama į ekonominių sąlygų pokyčius bei veiklos rizikos pobūdį. Siekiant palaikyti ar koreguoti kapitalo struktūrą, Bendrovė gali koreguoti dividendų išmokėjimą akcininkams, grąžinti kapitalą akcininkams ar išleisti naujas akcijas. Pokyčių, susijusių su tikslais, principais ar procesais finansiniais metais, pasibaigusiais 2014 m. gruodžio 31 d. ir 2013 m. gruodžio 31 d. nebuvo.

Skolos – nuosavo kapitalo rodiklis

Tūkst. LTL	2014-12-31	2013-12-31
<i>Iš viso įsipareigojimų:</i>	71.160	81.274
Atėmus pinigus ir pigų ekvivalentus	371	1.602
Grynoji įsipareigojimų suma	70.789	79.672
<i>Iš viso nuosavo kapitalo:</i>	60.020	81.820
Skolos-nuosavo kapitalo rodiklis	1,18	0,97

AB „Lietuvos jūrų laivininkystė“

Įmonės kodas: 110865039, adresas: Malūnininkų g. 3, LT-92264 Klaipėda

2014 m. gruodžio 31 d. finansinių ataskaitų rinkinys

(tūkst. LTL, jeigu nenurodyta kitaip)

X. Pastabos

1. Nekilnojamasis turtas, įranga ir įrengimai

Rodikliai tūkst. LTL	Pastatai ir statiniai	Mašinos ir įrengimai	Laivai	Kt. Transporto priemonės	Laivų remontai	Kitas materialusis turtas	Iš viso
Įsigijimo vertė							
Likutis 2012 m. gruodžio 31 d.	3.672	742	453.771	297	23.805	545	482.832
Įsigyta	-	12	3	-	5.227	6	5.248
Nurašyta (-)	-	(30)	(18.420)	-	(10.175)	(85)	(28.710)
Perkėlimai į turtą, laikomą pardavimui	-	-	(51.910)	-	(5.488)	-	(57.398)
Perklasifikavimai	-	(18)	18	-	-	-	-
Likutis 2013 m. gruodžio 31 d.	3.672	706	383.462	297	13.369	466	401.972
Įsigyta	-	6	1	-	2.321	6	2.334
Nurašyta (-)	(3.672)	(32)	-	-	(2.318)	(91)	(6.113)
Perkėlimai į turtą, laikomą pardavimui	-	-	(38.873)	-	(329)	-	(39.202)
Likutis 2014 m. gruodžio 31 d.	-	680	344.590	297	13.043	381	358.991
Sukauptas nuvertėjimas							
Likutis 2012 m. gruodžio 31 d.	-	-	(99.307)	-	-	-	(99.307)
Nuvertėjimas	-	-	(22.100)	-	-	-	(22.100)
Perkėlimai į turtą, laikomą pardavimui	-	-	15.788	-	-	-	15.788
Likutis 2013 m. gruodžio 31 d.	-	-	(105.619)	-	-	-	(105.619)
Nuvertėjimas	-	-	20.073	-	-	-	20.073
Perkėlimai į turtą, laikomą pardavimui	-	-	-	-	-	-	-
Likutis 2014 m. gruodžio 31 d.	-	-	(85.546)	-	-	-	(85.546)
Sukauptas nusidėvėjimas							
Likutis 2012 m. gruodžio 31 d.	(703)	(671)	(171.565)	(156)	(14.163)	(487)	(187.745)
Priskaityta už laikotarpį	(196)	(39)	(11.193)	(39)	(6.968)	(30)	(18.465)
Nurašyta (-)	-	30	14.845	-	9.765	78	24.718
Perkėlimai į turtą, laikomą pardavimui	-	-	22.374	-	4.930	-	27.304
Perklasifikavimai	-	(18)	18	-	-	-	-
Likutis 2013 m. gruodžio 31 d.	(899)	(662)	(145.557)	(195)	(6.436)	(439)	(154.188)
Priskaityta už laikotarpį	(147)	(30)	(8.265)	(28)	(4.796)	(11)	(13.277)
Nurašyta (-)	1.046	27	-	-	2.318	91	3.482
Perkėlimai į turtą, laikomą pardavimui	-	-	12.399	-	146	-	12.545
Likutis 2014 m. gruodžio 31 d.	-	(665)	(141.423)	(223)	(8.768)	(359)	(151.438)
Apskaitinė vertė							
2012 m. gruodžio 31 d.	2.969	71	182.899	141	9.642	58	195.780
2013 m. gruodžio 31 d.	2.773	44	132.286	102	6.933	27	142.165
2014 m. gruodžio 31 d.	-	15	117.621	74	4.275	22	122.007

Visi laivai yra įkeisti bankui už paskolas (7 pastaba).

Laivų remonto išlaidos, apskaitytos nekilnojamojo turto, įrangos ir įrengimų likutinėje vertėje, per laikotarpį sudarė 2.321 tūkst. LTL už laivo „Deltuva“ dokavimą.

Bendrovė neturi sutartinių įsipareigojimų dėl nekilnojamojo turto, įrangos ir įrengimų įsigijimo 2014 m. gruodžio 31 d.

X. Pastabos (tęsinys)

I. Nekilnojamasis turtas, įranga ir įrengimai (tęsinys)

Nekilnojamojo turto, įrangos ir įrengimų nusidėvėjimas yra apskaitytas šiuose pelno (nuostolių) ir kitų bendrųjų pajamų ataskaitos straipsniuose:

Tūkst. LTL	2014-12-31	2013-12-31
Pardavimo savikaina	(13.069)	(18.190)
Administracinės sąnaudos	(208)	(282)
Iš viso:	(13.277)	(18.472)

Vertės sumažėjimas

Bendrovė 2014 m. gruodžio 31 d. atliko įvertinimą, siekiant nustatyti ar laivų vertė, pateikta finansinės būklės ataskaitoje 2014 m. gruodžio 31 d., nėra sumažėjusi.

Laivų „Romuva“, „Raguva“, „Voruta“, „Deltuva“ ir „Venta“ atsiperkamoji vertė buvo apskaičiuota remiantis būsimų pinigų srautų, kuriuos Bendrovė tikisi gauti iš laivų (jų naudojimo vertė) dabartine verte. Laivų „Audre“ ir „Akvile“ atsiperkamoji vertė buvo nustatyta remiantis laivų rinkos verte, nes Bendrovė planuoja šiuos laivus parduoti. Tikrosios vertės nustatymo hierarchijoje „naudojimo vertė“ buvo priskirta 3 lygiui, remiantis vertinimo metoduose taikytais kintamaisiais; kai tuo tarpu „rinkos vertė“ tikrosios vertės nustatymo hierarchijoje buvo priskirta 2 lygiui.

Pagrindinės prielaidos naudotos vertinant atsiperkamąją vertę yra išdėstytos žemiau. Pagrindinėms prielaidoms priskirtos vertės parodo, kaip vadovybė vertina laivybos pramonės ateities tendencijas, ir yra pagrįstos išorinių ir vidinių šaltinių duomenimis.

- Piniginiai srautai prognozuojami kiekvienam laivui atskirai laikotarpiui, kurio gale nustatoma laivo likvidacinė vertė (angl. residual value). Laivo likvidacinė vertė jo naudingo tarnavimo laikotarpio pabaigoje nustatoma kaip laivo metalo laužo vertė.
- Kiekvieno laivo pajamos prognozuojamos remiantis faktiniais istoriniais duomenimis, daugiamete patirtimi, Bendrovės ekonomistų prognozėmis bei ekonomistų iš *Drewry publishing research* prognozėmis laikotarpiui iki 2016 m. pabaigos. Prognozuojama, kad 2015 m. ir vėlesniais laikotarpiais iki 2020 metų pajamos kasmet augs po 5 proc. Šis augimas grindžiamas frachtų maržų augimu bei stabilium laivyno panaudojimo lygiu.
- Nuo 2020 m. kiekvieno laivo pajamos dėl neapibrėžtumo yra prognozuojamos pastovaus lygio.
- Darbo dienų skaičius: visiems laivams, kuriems neplanuojamas remontas, numatomos 6 dienos prastovų per metus, laivui esant laivų klasės apžiūros SS (angl. special survey) remonte – 28 dienos, laivui esant laivų klasės apžiūros DS (angl. dock survey) remonte – 21 diena.
- 2015 m. kiekvieno laivo sąnaudos įvertintos individualiai, remiantis 2014 m. faktiniais duomenimis bei ekonomistų iš *Drewry publishing research* prognozėmis iki 2016 m. pabaigos, kuriomis remiantis prognozuojamas 3 proc. kasmetinis laivų sąnaudų didėjimas iki 2020 m. Kiekvieno laivo vėlesnių laikotarpių sąnaudos nuo 2020 m. yra prognozuojamos pastovaus lygio dėl neapibrėžtumo ateityje.
- Papildomos investicijos, susijusios su laivais, išskyrus išlaidas būtinas tinkamos laivo būklės palaikymui, nėra planuojamos. Visu prognozuojamu laikotarpiu Bendrovė nesitiki patirti jokių neplanuotų išlaidų, susijusių su laivų remontu ir pan.
- Su laivo klasės apžiūromis susijusios išlaidos visu prognozuojamu laikotarpiu sudaro fiksuotas sumas, kurios yra tikėtinos, remiantis istoriniais duomenimis, ir siektinos optimizuojant laivų techninę priežiūrą.

X. Pastabos (tesinys)

1. Nekilnojamasis turtas, įranga ir įrengimai (tesinys)

Vertės sumažėjimas (tesinys)

- (h) Pinigų srautų diskontavimui naudojamas vidutinis svertinis kapitalo kaštų tarifas (WACC). Apskaičiuotas vidutinis svertinis kapitalo kaštų tarifas sudaro 8,00 proc. (2013 m. – 8,15 proc.).

Laivų vertės sumažėjimo testas parodė, kad anksčiau paminėtų laivų („Romuva“, „Raguva“, „Voruta“, „Deltuva“ ir „Venta“) atsiperkamoji vertė yra artima (ne mažesnė) jų apskaitinei vertei, apskaitytai 2014 m. gruodžio 31 d. finansinėse ataskaitose. 2014 metais vertės sumažėjimo nuostolių pripažinta nebuvo (2013: 22.100 tūkst. LTL).

Atsiperkamosios vertės apskaičiavimas yra ypač jautrus prognozuojamam pajamų dydžiui bei vidutiniam svertiniam kapitalo kaštų tarifui (WACC). Kiekvienų metų prognozuojamų pajamų sumai sumažėjus 5 proc., Bendrovė turėtų pripažinti papildomą 5,9 milijonų litų vertės sumažėjimą. Žemiau pateiktoje lentelėje nurodytas galimas laivų vertės sumažėjimas numatomoms pajamoms nepakitus, sumažėjus 5% ir 10% bei WACC normai, taikomai laivų naudojimo vertei apskaičiuoti, esant 8%, 9% ir 9%.

Prognozuojama pajamų sumažėjimas	WACC Bazė		
	Faktiškai naudotas 8%	9%	10%
0%	-	2,5 mln. LTL	6,0 mln. LTL
5%	5,9 mln. LTL	14,6 mln. LTL	21,3 mln. LTL
10%	20,3 mln. LTL	32,7 mln. LTL	38,4 mln. LTL

2. Turtas laikomas pardavimui

2014 metais Bendrovė pardavė ir m/l „Alka“, ir m/l „Asta“, kurie 2013 m. gruodžio 31 d. buvo apskaityti kaip turtas laikomas pardavimui.

2014 m. sausio 14 d. Bendrovės valdyba priėmė sprendimą parduoti m/l „Alka“. Po ketinimo protokolo pasirašymo pirkėjas sumokėjo avansą už m/l „Alka“. Pardavimo sandoris nebuvo įvykdytas dėl pirkėjo kaltės, todėl Įmonė negrąžino iš anksto sumokėtos sumos (530 tūkst. LTL) ir apskaitė ją kaip kitos veiklos pajamas.

2014 m. birželio 26 d. Bendrovės valdyba priėmė sprendimą parduoti m/l „Daina“. Pardavimo sandoris įvyko 2014 m. liepos 28 d. Perklasifikavimo metu (2014 m. birželio 26 d.) m/l „Daina“ buvo įvertintas tikrąja verte, atėmus pardavimo išlaidas, kuri buvo mažesnė už apskaitinę vertę. 1.520 tūkst. LTL vertės sumažėjimo nuostoliai, susiję su m/l „Daina“ pirminiu perklasifikavimu į laikomą pardavimui turtą, yra apskaityti administracinėse sąnaudose (14 pastaba). Tikroji vertė buvo nustatyta kaip sutarta pardavimo kaina. Bendrovė patyrė 148 tūkst. LTL pardavimo sąnaudų.

2014 m. rugpjūčio 12 d. Bendrovės valdyba priėmė sprendimą parduoti administracinį pastatą. Pardavimo sandoris įvyko 2014 m. lapkričio 17 d. Perklasifikavimo metu pastatas buvo įvertintas tikrąja verte, atėmus pardavimo išlaidas, kuri buvo mažesnė už apskaitinę vertę. 927 tūkst. LTL vertės sumažėjimo nuostoliai, susiję su pastato pirminiu perklasifikavimu į laikomą pardavimui turtą, yra apskaityti administracinėse sąnaudose (14 pastaba). Tikroji vertė buvo nustatyta kaip sutarta pardavimo kaina.

AB „Lietuvos jūrų laivininkystė“

Įmonės kodas: 110865039, adresas: Malūnininkų g. 3, LT-92264 Klaipėda

2014 m. gruodžio 31 d. finansinių ataskaitų rinkinys

(tūkst. LTL, jeigu nenurodyta kitaip)

X. Pastabos (tesinys)

3. Atsargos

tūkst. LTL	2014-12-31	2013-12-31
Kuras ir tepalai laivuose	3.089	3.261
Atsarginės dalys, medžiagos	139	659
Maišto atsargos laivuose	136	181
Iš viso:	3.364	4.101

2014 metais 19.431 tūkst. LTL atsargų buvo nurašytos ir įtrauktos į pardavimų savikainą (2013: 32.830 tūkst. LTL).

Atsargų nukainojimo iki grynosios realizavimo vertės per 2014 m. ir 2013 m. nebuvo.

Įkeistų atsargų 2014 m. gruodžio 31 d. ir 2013 m. gruodžio 31 d. nebuvo.

4. Pirkėjų įsiskolinimai ir kitos gautinos sumos

tūkst. LTL	2014-12-31	2013-12-31
Pirkėjų skolos	4.731	3.835
Vertės sumažėjimas (-)	(1.361)	(1.114)
Pirkėjų skolos grynąja verte	3.370	2.721
Gautinos sumos iš mokesčius administruojančių institucijų	2	21
Avansai laivams	30	86
Kitos gautinos sumos	1.474	1.237
Iš viso kitos gautinos sumos	1.506	1.344
Iš viso:	4.876	4.065

5. Pinigai ir pinigų ekvivalentai

tūkst. LTL	2014-12-31	2013-12-31
Pinigai banke nacionaline valiuta	26	4
Pinigai banke užsienio valiutomis	344	1.592
Pinigai kasoje nacionaline valiuta	1	-
Pinigai kasoje užsienio valiutomis	-	6
Iš viso:	371	1.602

Nuo 2002 m. vasario 2 d. Litas yra susietas su Euru keitimo kursu LTL 3.4528 = EUR 1. Ataskaitinių metų gale visos eurais įvykdytos operacijos buvo konvertuotos Lietuvos Banko nustatytu pastoviu keitimo kursu 1 EUR = 3,4528 LTL, o JAV doleriais esančios sąskaitos perskaiciuotos kursu 1 USD = 2,5098 LTL.

Pagal banko paskolos sutarties sąlygas, 100 proc. Bendrovės bankinių operacijų turi būti vykdomos per šioje kredito institucijoje atidarytas sąskaitas. Be to, visi šiose sąskaitose esantys ir būsiami pinigų likučiai visomis valiutomis yra įkeisti bankui.

6. Įstatinis kapitalas

tūkst. LTL	Apmokėtas įstatinis kapitalas
2013-12-31	200.901
Nauja akcijų emisija	-
Supirktos savos akcijos	-
Akcijų anuliuojimas	(118.034)
2014-12-31	82.867

Bendrovės įstatinį kapitalą 2014 m. gruodžio 31 d. sudarė 82.867.200 paprastosios vardinės akcijos. Vienos akcijos nominali vertė lygi 1 LTL. Visos akcijos pilnai apmokėtos. Paprastųjų akcijų turėtojai turi vieno balso teisę vienai akcijai bendrovės akcininkų susirinkime ir turi teisę gauti dividendus, kai jie paskelbiami, bei teisę į kapitalo grąžinimą ir likusį turtą.

X. Pastabos (tęsinys)

6. Įstatinis kapitalas (tęsinys)

2014 m. balandžio 25 d. įvykusiame eiliniame visuotiniame akcininkų susirinkime buvo priimtas sprendimas sumažinti kapitalą nuo 200.901 tūkst. Lt iki 82.867 tūkst. Lt anuliuojant akcijas, siekiant panaikinti Bendrovės finansinės būklės ataskaitoje sukauptus nuostolius ir taip atkuriant nuosavo kapitalo ir įstatinio kapitalo santykį iki Lietuvos Respublikos teisės aktų reikalaujamo dydžio. Bendrovės įstatai su sumažintu įstatiniu kapitalu buvo įregistruoti 2014 m. rugsėjo 30 d. Įstatinis kapitalas buvo proporcingai sumažintas kiekvienam Bendrovės akcininkui, anuliuojant 118.034.096 paprastų akcijų.

Bendrovės akcijos yra kotiruojamos AB NASDAQ OMX Vilnius biržoje.

Bendrovės finansinės ataskaitos už metus, pasibaigusius 2014 m. gruodžio 31 d. rodo, kad Bendrovės nuosavas kapitalas 2014 m. gruodžio 31 d. sudaro 60.020 tūkst. LTL ir yra didesnis nei pusė Bendrovės įstatinio kapitalo (82.867 tūkst. LTL).

2014 m. gruodžio 31 d. bei 2013 m. gruodžio 31 d. Bendrovė dividendų nemokėjo.

Privalomasis rezervas

Privalomasis rezervas yra sudaromas pagal Lietuvos Respublikos teisės aktus. Į jį privaloma kasmet pervesti ne mažiau kaip 5 proc. grynojo pelno, kol rezervas pasieks 10 proc. įstatinio kapitalo. Šis rezervas gali būti naudojamas tikta sukauptiems nuostoliams padengti. 2014 m. gruodžio 31 d. rezervas sudaro 0 LTL.

7. Finansinės skolos kredito įstaigoms

tūkst. LTL	2014-12-31	2013-12-31
Mokėtinos po vienerių metų	-	-
Mokėtinos per vienerius metų	45.832	52.624
Sukauptos mokėtinos palūkanos per vienerius metus	32	195
Iš viso:	45.864	52.819
Paskolų likutis metų pradžiai	52.819	56.399
Gauta paskola	-	-
Grąžinta paskola	(12.266)	(1.692)
Sukauptos mokėtinos palūkanos per vienerius metus	32	194
Sumokėtos sukauptos palūkanos	(194)	-
Valiutų kurso pokytis	5.473	(2.082)
Iš viso:	45.864	52.819

Paskolos ir skolinimosi lėšos buvo apskaitytos kaip trumpalaikiai įsipareigojimai, kadangi paskolos terminas baigiasi 2015 m. vasario 27 d. ir yra vedamos derybos su banku dėl paskolos grąžinimo grafiko pakeitimo.

Visos Bendrovės finansinės skolos bankui užtikrintos įkeistais laivais. Bendrovė yra įkeitusi 7 laivus, kurių apskaitinė vertė 2014 m. gruodžio 31 d. sudarė 121.896 tūkst. LTL.

Paskola yra susieta su USD. Paskolai taikoma kintama palūkanų norma, susijusi su 3 mėnesių LIBOR (USD) plius banko marža. Efektyvi palūkanų norma 2014 buvo 4,30% (2013: 4,24%).

X. Pastabos (tesinys)

18. Pelnas (nuostoliai) vienai akcijai

Vienai akcijai tenkantis pagrindinis pelnas apskaičiuojamas dalijant akcininkams tenkantį grynąjį pelną iš išleistų paprastųjų vardinių akcijų svertinio vidurkio.. Paprastųjų akcijų svertinis vidurkis 2014 m. gruodžio 31 d. pasibaigusiais metais sudarė 171.150.236 vienetų (2013 m. gruodžio 31 d. – 200.901.296).

Nuostoliai vienai akcijai 2014 m. gruodžio 31 d. sudarė 0,13 LTL, 2013 m. gruodžio 31 d. nuostoliai vienai akcijai buvo 0,20 LTL.

Bendrovė neturi konvertuojamųjų ar potencialiai konvertuojamųjų akcijų, todėl pelnas (nuostoliai), tenkantis vienai akcijai, ir sumažintas pelnas (nuostoliai), tenkantis vienas akcijai, yra lygūs.

19. Ryšiai su susijusiais asmenimis

Bendrovėje susijusiais asmenimis yra laikomi valdybos nariai, generalinis direktorius, laivų frachtavimo vadovas, laivų operavimo vadovas, technikos direktorius, bendrųjų reikalų direktorius, vyr. buhalteris ir jų šeimos nariai. Šiems asmenims per 2014 metais priskaityta išmokų 661 tūkst. LTL (2013 metais buvo priskaityta 561 tūkst. LTL).

Bendrovė neturėjo jokių kitų sandorių ar gautinų/mokėtinų likučių 2014 m. ir 2013 m. gruodžio 31 d. su kitomis susijusiomis šalimis (tame tarpe ir valstybinėmis įmonėmis).

20. Segmentai

Bendrovės pagrindinės veiklos rinkos yra šios:

- Atlanto vandenyno rinka, kurioje iš Europos į JAV, Lotynų ir Pietų Ameriką gabenami plieno ir spalvotųjų metalų, ferolydinių, trąšų kroviniai. Atgalinių reisų krovinių srautus sudaro grūdai, anglis, aliuminis, fluoritas.
- Šiaurės Europos - Šiaurės Afrikos rinka, kurioje iš Šiaurės Europos ir Skandinavijos šalių į Viduržemio jūros pakrantės šalis gabenami žaliavinės ir pjautinės medienos, popieriaus kroviniai. Atgalinių reisų krovinių srautus sudaro trąšos, rūda, plieno ritiniai ir mineralai.
- Karibų rinka, kurioje tarp JAV ir Karibų jūros bei Centrinės Amerikos šalių gabenami įvairūs kroviniai.

Bendrovė turi 1 pirkėją, iš kurio gautos pajamos 2014 metais sudarė daugiau kaip 10% visų Bendrovės pajamų. 2013 metais Bendrovė tokių pirkėjų neturėjo.

Pagal laivų dydžius (tonažą) yra išskiriami trys laivų segmentai 2014 metais ir 2013 metais: tipas „Asta“ (laivai „Audrė“, „Akvilė“ – kurių dedveitas iki 6.000 tonų), tipas „Alka“ (laivai, kurių dedveitas iki 10.000 tonų, laivas „Alka“ buvo parduotas 2014 m.) ir tipas „Raguva“ (laivai „Raguva“, „Deltuva“, „Romuva“, „Voruta“, „Venta“ – kurių dedveitas iki 25.000 tonų).

Bendrovė savo veikloje išskiria segmentus pagal laivų dydžius (tonažą), tačiau visų Bendrovės išskirtų segmentų laivai yra naudojami teikiant panašias paslaugas (gali pervežti panašius krovinius). Bendrovė nusprendė parduoti „Alka“ dydžio laivus, vienas laivas buvo parduotas 2013 metais, kitas - 2014 m. Bendrovė planuoja 2015 metais parduoti „Asta“ dydžio laivus.

AB „Lietuvos jūrų laivininkystė“

Įmonės kodas: 110865039, adresas: Malūnininkų g. 3, LT-92264 Klaipėda

2014 m. gruodžio 31 d. finansinių ataskaitų rinkinys

(tūkst. LTL, jeigu nenuradyta kitaip)

X. Pastabos (tęsinys)

20. Segmentai (tęsinys)

2014 m., tūkst. LTL	Asta	Alka	Raguva	Nepriskiriama	Viso
Reiso pajamos	10.301	1.172	58.565	-	70.038
Reiso sąnaudos	(910)	(853)	(31.730)	-	(33.493)
Reiso rezultatas	9.391	319	26.835	-	36.545
Einamosios laivų sąnaudos	(7.482)	(869)	(21.080)	-	(29.431)
Veiklos sąnaudos	-	-	-	(4.895)	(4.895)
Veiklos rezultatas prieš nusidėvėjimą, EBITDA	1.909	(550)	5.755	(4.895)	2.219
Laiivų verčių sumažėjimas	(1.520)	-	-	(927)	(2.447)
Nusidėvėjimas	(1.855)	-	(11.214)	(208)	(13.277)
Veiklos rezultatas, EBIT	(1.466)	(550)	(5.459)	(6.030)	(13.505)
Kitos veiklos rezultatas	-	-	-	45	45
Palūkanų sąnaudos	-	-	-	(2.032)	(2.032)
Valiutų kursų pasikeitimo rezultatas	-	-	-	(6.299)	(6.299)
Kitos finansinės veiklos rezultatas grynąją verte	-	-	-	-	-
Fiksuotas pelno (tonažo) mokestis	(9)	(2)	(42)	-	(53)
Pelnas (nuostoliai)	(1.475)	(552)	(5.501)	(14.316)	(21.844)
Segmentų ilgalaikis turtas	11.174	-	110.722	111	122.007
Segmento mokėtina paskola	-	-	-	45.864	45.864
Ilgalaikio turto įsigijimas	3	-	2.325	6	2.334

Reiso sąnaudas sudaro: kuro sąnaudos, uosto rinkliavos, komisiniai, krovos paslaugos.

Einamasis laivų sąnaudas sudaro: darbo užmokestis, mokesčiai, dienpinigiai, laivų remontas ir priežiūra, draudimo paslaugos, ryšio išlaidos ir kitos sąnaudos.

2013 m., tūkst. LTL	Asta	Alka	Raguva	Nepriskiriama	Viso
Reiso pajamos	16.494	16.738	59.105	-	92.337
Reiso sąnaudos	(6.447)	(10.564)	(33.350)	-	(50.361)
Reiso rezultatas	10.047	6.174	25.755	-	41.976
Einamosios laivų sąnaudos	(9.289)	(5.594)	(19.548)	-	(34.431)
Veiklos sąnaudos	-	-	-	(4.287)	(4.287)
Veiklos rezultatas prieš nusidėvėjimą, EBITDA	758	580	6.207	(4.287)	3.258
Laiivų verčių sumažėjimas	(14.407)	(4.234)	(7.500)	-	(26.141)
Nusidėvėjimas	(3.642)	(2.164)	(12.384)	(282)	(18.472)
Veiklos rezultatas, EBIT	(17.291)	(5.818)	(13.677)	(4.569)	(41.355)
Kitos veiklos rezultatas	-	-	-	439	439
Palūkanų sąnaudos	-	-	(2.141)	-	(2.141)
Valiutų kursų pasikeitimo rezultatas	-	-	2.083	-	2.083
Kitos finansinės veiklos rezultatas grynąją verte	-	-	-	-	-
Fiksuotas pelno (tonažo) mokestis	(15)	(9)	(42)	-	(66)
Pelnas (nuostoliai)	(17.306)	(5.827)	(13.777)	(4.130)	(41.040)
Segmentų ilgalaikis turtas	19.025	-	120.194	2.946	142.165
Segmento mokėtina paskola	-	-	-	52.819	52.819
Ilgalaikio turto įsigijimas	330	-	4.900	18	5.248

AB „Lietuvos jūrų laivininkystė“

Įmonės kodas: 110865039, adresas: Malūnininkų g. 3, LT-92264 Klaipėda

2014 m. gruodžio 31 d. finansinių ataskaitų rinkinys

(tūkst. LTL, jeigu nenurodyta kitaip)

X. Pastabos (tęsinys)

21. Finansiniai rodikliai

Pagrindiniai 2014 metų finansiniai rodikliai gali būti apibendrinami taip:

	Skaičiavimas	2014-12-31	2013-12-31
Bendras skolos rodiklis (%)	<u>visi įsipareigojimai</u> visas turtas	0,54	0,50
Bendrasis mokumo koeficientas (%)	<u>nuosavas kapitalas</u> visi įsipareigojimai	0,84	1,01
Bendrasis pelningumas (%)	<u>bendrasis pelnas</u> pardavimai ir paslaugos	(0,09)	(0,12)
Bendrojo trumpalaikio mokumo koeficientas (bendrojo likvidumo) (%)	<u>trumpalaikis turtas</u> trumpalaikiai įsipareigojimai	0,13	0,26
Debitorinio įsiskolinimo apyvartumas kartais (kartais)	<u>pardavimai ir paslaugos</u> debitorinis įsiskolinimas	20,78	33,93

22. Neapibrėžtieji įsipareigojimai ir turtas

2014 m. gruodžio 31 d. neišspręstų bylų Bendrovėje nebuvo.

Bendrovė nėra suteikusi kitiems asmenims garantijų ar laidavimų.

Už 2010 – 2014 metų laikotarpį mokesčių inspekcija nėra atlikusi Bendrovės pilno mokestinio patikrinimo. Pagal galiojančius įstatymus mokesčių inspekcija gali bet kuriuo metu patikrinti Bendrovės apskaitos registrus ir įrašus už 5 metus, einančius prieš ataskaitinį mokestinį laikotarpį, bei gali apskaičiuoti papildomus mokesčius ir sankcijas. Bendrovės vadovybei nėra žinoma apie jokiais aplinkybėmis, dėl kurių Bendrovei galėtų būti apskaičiuoti papildomi reikšmingi mokesčių įsipareigojimai.

23. Įvykiai po finansinės būklės ataskaitos sudarymo datos

2015 m. sausio 1 d. Lietuvos Respublikai prisijungus prie euro zonos Lietuvos nacionalinė valiuta litas buvo pakeista euru. Atsižvelgdama į tai, AB Lietuvos jūrų laivininkystė nuo 2015 m. sausio 1 d. savo finansinę apskaitą vykdo eurai. Kitų metų finansinės ataskaitos taip pat bus rengiamos ir pateikiamos eurai. Palyginamoji informacija bus perskaičiuojama į eurus naudojant oficialų valiutos keitimo kursą, t. y. 3,4528 lito už 1 eurą.

Generalinis direktorius

Vyriausiasis buhalteris

Audronis Lubys

Arvydas Stropus

**AKCINĖ BENDROVĖ
„LIETUVOS JŪRŲ LAIVININKYSTĖ“**

**2014 metų
METINIS PRANEŠIMAS**

Turinys

I. BENDRA INFORMACIJA APIE BENDROVĘ	38
1.1. Ataskaitinis laikotarpis, už kurį parengtas pranešimas	38
1.2. Bendrovės kontaktiniai duomenys	38
1.3. Bendrovės akcininkai	38
1.4. Informacija apie sutartis su vertybinių popierių viešosios apyvartos tarpininkais	38
1.5. Duomenys apie prekybą vertybiniais popieriais reguliuojamose rinkose	39
1.6. Įstatinio kapitalo struktūra	40
1.7. Informacija apie vertybinių popierių perleidimo apribojimus	40
1.8. Informacija apie balsavimo teisių apribojimus	40
II. INFORMACIJA APIE BENDROVĖS VEIKLĄ	40
2.1. Bendrovės misija, vizija, strateginės kryptys ir jų tikslai	40
2.2. Bendrovės veikla, teikiamos paslaugos	40
2.3. Bendrovės veiklos rinkos ir konkurentai	41
2.4. Bendrovės klientai ir pagrindinės jų grupės	45
2.5. Su personalo klausimais susijusi informacija	45
2.6. Išorinės aplinkos veiksnių analizė	47
2.7. Pagrindiniai veiksniai, darysiantys įtaką įmonės veiklai	15
2.8. Bendrovės investiciniai projektai	16
2.8.1. Investicijos į ilgalaikį turtą per ataskaitinius metus	16
2.8.2. Didžiausi vykdomi ir planuojami finansiniai projektai	16
2.8.3. Įmonės veiklos planai ir prognozės	16
2.9. Bendrovės būklės, veiklos vykdymo įvertinimas	17
2.10. Pagrindinių rizikos rūšių ir neapibrėžtumų apibūdinimas (SWOT analizė)	18
2.11. Finansinės rizikos valdymo priemonės	18
2.12. Filialai ir atstovybės	54
2.12. Svarbūs įvykiai, įvykę po finansinių metų pabaigos	54
2.15. Bendrovės tyrimai ir plėtros veikla	54
2.16. Bendrovės vykdomos socialinės iniciatyvos ir politika	54
2.17. Informacija apie skaidrumo politikos nuostatų laikymąsi	54
III. INFORMACIJA APIE BENDROVĖS AKCIJAS IR AKCININKUS	55
3.1. Bendrovės akcininkų teisės	55
3.2. Akcininkų tarpusavio susitarimai	56
3.3. Savų akcijų įsigijimas	56
3.4. Dividendų politika	56
IV. INFORMACIJA APIE BENDROVĖS VALDYMO ORGANUS	56
4.1. Stebėtojų taryba	56
4.2. Valdyba	57
4.3. Vadovybė	58
4.4. Kita informacija apie valdymo organus	59
4.5. Bendrovės įstatų keitimo tvarka	59
V. KITA INFORMACIJA APIE BENDROVĘ	59
5.1. Informacija apie per ataskaitinį laikotarpį emitento vardu sudarytus žalingus sandorius	59
5.2. Duomenys apie viešai skelbtą informaciją	59

AKCINĖ BENDROVĖ
"LIETUVOS JŪRŲ
LAIVININKYSTĖ"

PUBLIC COMPANY
"LITHUANIAN SHIPPING COMPANY"

I. BENDRA INFORMACIJA APIE BENDROVĖ

1.1. Ataskaitinis laikotarpis, už kurį parengtas pranešimas

Metinis pranešimas parengtas už ataskaitinius 2014 metus. Kartu su metiniu pranešimu bendrovė parengė 2014 metų finansinių ataskaitų rinkinį, kurį sudaro finansinės būklės ataskaita, bendrųjų pajamų ataskaita, pinigų srautų ataskaita, nuosavo kapitalo pokyčių ataskaita, finansinių ataskaitų pastabos (aiškinamasis raštas). Šiame pranešime akcinė bendrovė „Lietuvos jūrų laivininkystė“ dar gali būti vadinama Įmone, Bendrove, Emitentu, LJJ.

1.2. Bendrovės kontaktiniai duomenys

Pavadinimas	Akcinė bendrovė „Lietuvos jūrų laivininkystė“ (angl. Public Company “Lithuanian Shipping Company”)
Teisinė forma	Akcinė bendrovė
Įregistravimo data ir vieta	2001 m. birželio 27 d., Klaipėda
Įmonės kodas	110865039, ankstesnis įmonės kodas 1086503
Buveinės adresas	Malūnininkų g. 3, Klaipėda
Telefono numeris	+ 370 46 393 105
Fakso numeris	+ 370 46 393 119
Elektroninio pašto adresas	info@ljl.lt
Interneto svetainės adresas	www.ljl.lt

1.3. Bendrovės akcininkai

2014 m. gruodžio 31 d. Bendrovės akcijų buvo įsigiję 2.035 akcininkai. Akcininkai, nuosavybės teise turintys ar valdantys daugiau kaip 5 procentus Bendrovės įstatinio kapitalo:

Pavadinimas	Kodas	Adresas	Akcijų skaičius	Nuosavybės dalis (%)
LR Susisiekimo ministerija	188620589	Gedimino pr. 17, Vilnius	46.953.515	56,66
DFDS TOR LINE A/S	14194711	Sundkrogsgade 11, DK-2100 Kopenhaga	4.581.970	5,53

Bendrovės akcijos suteikia jos savininkams (akcininkams) vienodas teises. Visuotinio akcininkų susirinkimo kompetencija, akcininkų turtinės ir neturtinės teisės ir jų įgyvendinimas numatytas bendrovės įstatuose, Lietuvos Respublikos akcinių bendrovių įstatyme.

Valstybei priklauso 56,66 proc. akcijų, jas valdo Lietuvos Respublikos susisiekimo ministerija.

1.4. Informacija apie sutartis su vertybinių popierių viešosios apyvartos tarpininkais

2002 m. lapkričio 1 d. AB „Lietuvos jūrų laivininkystė“ pasirašė vertybinių popierių aptarnavimo sutartį su UAB FMĮ „Jūsų tarpininkas“ (vėliau AB FMĮ „SNORAS – Jūsų tarpininkas“, A. Mickevičiaus g. 29-3, 44245 Kaunas). AB FMĮ „SNORAS – Jūsų tarpininkas“ reorganizavus prijungimo būdu, 2010 m. kovo 31 d. visas AB FMĮ „SNORAS – Jūsų tarpininkas“ teises ir pareigas perėmė AB FMĮ „Finasta“ (kodas 122570630, buveinė Maironio g. 11, Vilniuje, tel. 1813, el. paštas info@fmasta.com), toliau tęsianti

sutartinius įsipareigojimus ir tvarkanti AB „Lietuvos jūrų laivininkystė“ vertybinių popierių apskaitą.

1.5. Duomenys apie prekybą vertybiniais popieriais reguliuojamose rinkose

Nuo 2001 m. liepos 9 d. 200.901.296 vieno lito nominaliosios vertės paprastosios vardinės AB „Lietuvos jūrų laivininkystė“ akcijos kotiruojamos NVPB (Nacionalinė Vertybinių Popierių Birža), vėliau VVPB (Vilniaus vertybinių popierių birža) einamajame prekybos sąraše. VVPB valdybai 2007 m. gegužės 18 d. patvirtinus AB „Vilniaus vertybinių popierių birža“ prekybos taisyklių pakeitimus, einamasis vertybinių popierių sąrašas pakeistas į Papildomąjį prekybos sąrašą. Naujas biržos pavadinimas – AB NASDAQ OMX Vilnius.

2014 m. balandžio 25 d. eilinio visuotinio akcininkų susirinkimo sprendimu 2014 m. rugsėjo 30 d. buvo sumažintas Bendrovės įstatinis kapitalas (įstatinio kapitalo mažinimo būdas – akcijų anuliavimas). Akcijos buvo anuliuotos visiems Bendrovės akcininkams proporcingai jiems nuosavybės teise priklausančių akcijų nominaliai vertei. Emisijos dydis po pakeitimo – 82.867.200 vieno lito nominaliosios vertės paprastosios vardinės AB „Lietuvos jūrų laivininkystė“ akcijos.

2005 m. gegužės 30 d. įsigaliojus naujoms Vilniaus vertybinių popierių biržos taisyklėms, tiesioginiai sandoriai skaičiuojami kaip automatinio įvykdymo sandoriai, kartu su kitais centrinės rinkos sandoriais. Prekyba Emitento vertybiniais popieriais kitose biržose ar kitose organizuotose rinkose nevykdoma.

Nėra pateikta trečiosios šalies oficialaus pasiūlymo įsigyti Emitento vertybinių popierių.

Emitentas nėra pateikęs oficialaus pasiūlymo įsigyti trečiosios šalies išleistų vertybinių popierių.

Bendrovės akcijų kainos ir apyvartos dinamika NASDAQ OMX Vilnius biržoje per paskutinius 3 metus:

Šaltinis: www.nasdaqomxbaltic.com

Informacija apie prekybą L.JL akcijomis vertybinių popierių biržoje NASDAQ OMX Vilnius:

Rodiklis	2010	2011	2012	2013	2014
Atidarymo kaina	0,125	0,080	0,034	0,026	0,015
Didžiausia kaina	0,142	0,080	0,038	0,030	0,028
Mažiausia kaina	0,070	0,032	0,025	0,012	0,010
Paskutinė kaina	0,082	0,036	0,026	0,015	0,020
Apyvarta vnt.	30 267 181	48 850 672	10 606 876	28 613 333	22 910 682
Apyvarta mln.	€ 2,86	€ 2,41	€ 0,34	€ 0,53	€ 0,35
Kapitalizacija mln.	€ 16,47	€ 7,23	€ 5,22	€ 3,01	€ 1,66

1.6. Įstatinio kapitalo struktūra

Įstatinio kapitalo dydis yra lygus visų pasirašytų Bendrovės akcijų nominalių verčių sumai.

Bendrovės įstatinis kapitalas lygus 82.867.200 Lt.

Bendrovės įstatinis kapitalas padalintas į 82.867.200 Lt nominalios vertės akcijas.

Visos Bendrovės akcijos yra vienos klasės – paprastosios vardinės akcijos.

ISIN kodas – LT0000125999.

VP išleidimo į viešąją vertybinių popierių apyvartą būdas – reorganizavimo.

1.7. Informacija apie vertybinių popierių perleidimo apribojimus

Vertybinių popierių perleidimo apribojimų nėra.

1.8. Informacija apie balsavimo teisių apribojimus

Balsavimo teisių apribojimų nėra.

II. INFORMACIJA APIE BENDROVĖS VEIKLĄ

2.1. Bendrovės misija, vizija, strateginės kryptys ir jų tikslai

Misija – Teikti kokybiškas, pasaulinio lygio laivų valdymo ir aptarnavimo paslaugas bei tenkinti akcininkų ir partnerių lūkesčius.

Vizija – Būti pelninga sausakrūvių jūrinių krovinių pervežimų rinkos (17-25 tūkst. DWT segmente) kompanija, turinčia aukštus technologinius reikalavimus atitinkantį laivyną, plaukiojantį su lietuviška vėliava.

Strateginės bendrovės kryptys ir tikslai:

➤ Bendrovės tvarios kapitalo struktūros kūrimas:

- paslaugų pardavimo efektyvumo didinimas;
- kaštų valdymo efektyvumo didinimas;
- kaštų optimizavimas;
- banko paskolos restruktūrizavimas;
- efektyvus bendrovės likvidumo valdymas.

➤ Bendrovės veiklos efektyvumo didinimas:

- naujų paslaugų pardavimo kanalų paieška;
- laivyno koncentravimas mini Handysize segmente;
- laivų įdarbinimo diversifikacija (time charter ir voyage charter), atsižvelgiant į esamą rinkos situaciją;
- laivų remonto, atliekamo doke, trukmės optimizavimas.

2.2. Bendrovės veikla, teikiamos paslaugos

Pagrindinė Bendrovės veikla – krovinių vežimas jūros transportu ir laivų nuoma. 2014 m. gruodžio 31 d. Bendrovei nuosavybės teise priklausė 7 laivai, duomenys apie laivus:

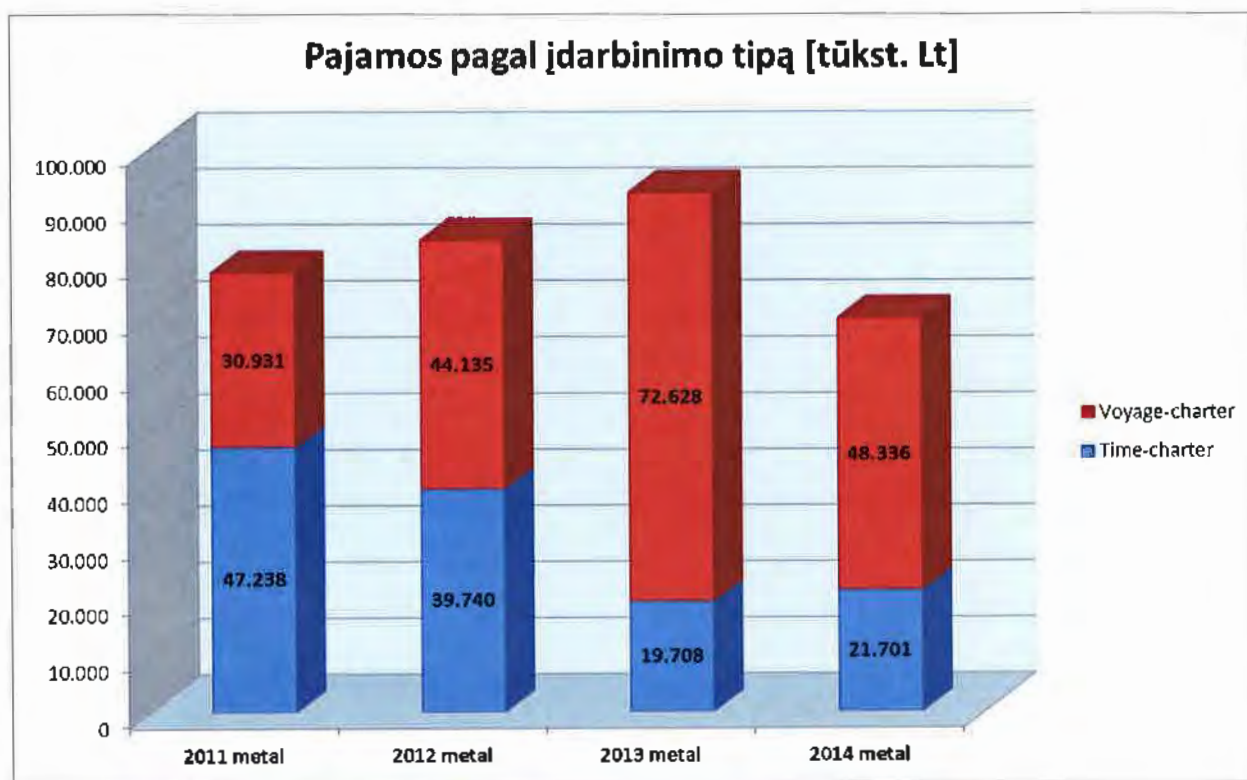
Nr.	Laivas	Pastatymo metai	DWT
1	Audrė	1997	5.820
2	Akvilė	1997	5.820
3	Raguva	1995	16.883
4	Deltuva	1994	16.906
5	Romuva	1998	17.504
6	Voruta	1998	17.504
7	Venta	1995	24.202

Šiuo metu Bendrovės laivynas pagal tonažą yra suskirstytas į du laivų segmentus (prieš parduodant motorlaivį „Alka“ Bendrovė iš viso turėjo tris laivų segmentus):

Astos tipo laivų grupė (dedveitas iki 6 000 tonų) – Audrė ir Akvilė. Šie laivai dažniausiai yra įdarbinami pagal ilgalaikės laivo nuomos sutartis (time charter).

Raguvos tipo laivų grupė (dedveitas iki 25 000 tonų) – Raguva, Deltuva, Romuva, Voruta ir Venta. Tai pagrindinė LJJ laivų grupė, į kurią ketinama orientotis ir ateityje. Šie laivai dažniausiai yra įdarbinami pagal trumpalaikės laivo nuomos sutartis (voyage charter).

2014 m. pabaigoje 2 Bendrovės laivai dirbo pagal ilgalaikės laivo nuomos sutartis (time charter). Likęs laivynas dirbo trumpalaikių sutarčių (voyage charter) pagrindu. 2011 – 2014 m. Bendrovės uždirbtų pajamų struktūros palyginimas pagal sutarties tipą:

2.3. Bendrovės veiklos rinkos ir konkurentai

Bendrovės laivai gali gabenti apie 65 proc. visų pasaulio krovinių rūšių, t. y. generalinius krovinius, grūdus, anglį, geležies rūdą, cheminius produktus. Didžiąją dalį krovinių srautų sudaro birūs kroviniai (apie 75 proc.). LJJ pagrindinės veiklos rinkos yra šios:

1. Atlanto vandenyno rinka, kurioje iš Europos į JAV, Lotynų ir Pietų Ameriką gabenami plieno ir spalvotųjų metalų, ferolydinių, trąšų kroviniai. Grįžtamųjų reisų krovinių srautus sudaro grūdai, anglis, aliuminis, akmenys.
2. Šiaurės Europos – Šiaurės Afrikos rinka, kurioje iš Šiaurės Europos ir Skandinavijos šalių į Viduržemio jūros pakrantės šalis gabenami žaliavinės ir pjautinės medienos, popieriaus kroviniai. Grįžtamųjų reisų krovinių srautus sudaro trąšos, rūda, plieno ritiniai ir mineralai.

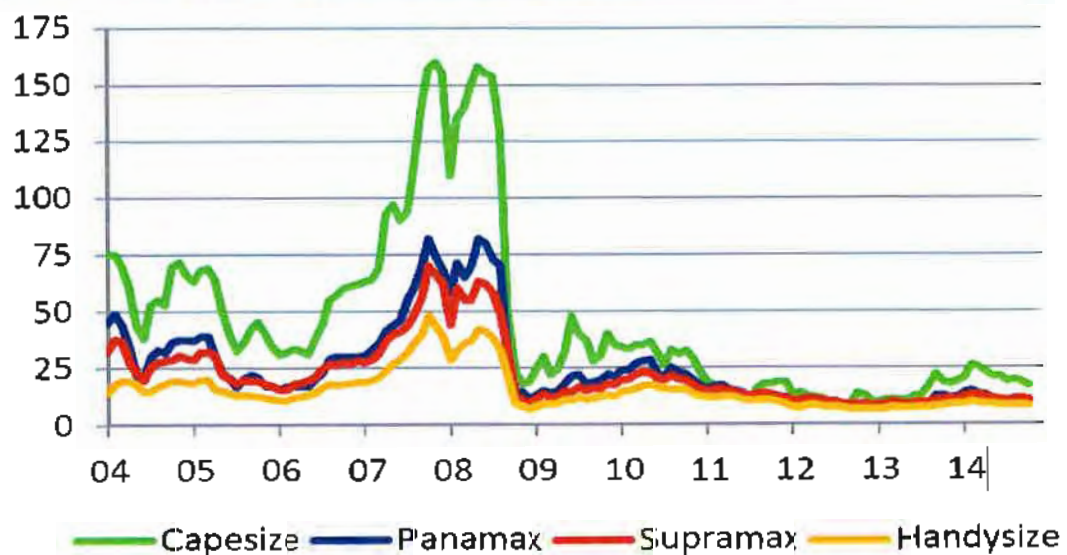
3. Karibų rinka, kurioje tarp JAV ir Karibų jūros bei Centrinės Amerikos šalių gabenami sekantys kroviniai: pienas, trašos, cukrus, ryžiai.

Bendrovė veikia tarptautinėje jūrinių pervežimų rinkoje, 5-25 tūkst. DWT dydžio sausakrūvių laivų segmente, kuriame nėra monopolistų, iškreipiančių konkurencines sąlygas. „Pigių“ vėliavų naudojimas laivų savininkams leidžia sumažinti kai kurias laivų eksploatavimo išlaidas (pagrindiniai susijusios su darbo užmokesčiu) ir suteikia tam tikrų konkurencinių pranašumų, tačiau vis griežtėjanti tarptautinių jūrinių profsąjungų bei kitų organizacijų pozicija mažina šių vėliavų suteikiamus privalumus.

Bendrovė veikia labai konkurencingoje aplinkoje, kuri pastaraisiais metais, kaip ir visa pasaulinė laivybos rinka, yra nepalanki laivų savininkams – laivų pasiūla ženkliai viršija paklausą. Nors analitikai 2014 m. prognozavo atsigavimą pasaulinėje laivybos rinkoje, tačiau pirmame 2014 m. ketvirtyje parodžiusi augimą, balandžio mėnesį pasaulinė laivybos rinka vėl įgavo ryškiai neigiamą tendenciją ir 2014 m. antrame bei trečiame ketvirčiuose buvo gerokai žemesniame lygyje negu 2010–2011 m. tuo pačiu metu.

Šiuos pokyčius atspindi ilgalaikės nuomos (time charter) vienos dienos pervežimų įkainių kitimo tendencijos:

12 months T/C rates 1,000 USD/day

Šaltinis: *RS Platou*

Nors pasaulinis sausakrūvis laivynas vis dar didėja – 2014 m. rugsėjo 30 d. palyginus su 2013 m. rugsėjo 30 d. jis išaugo 5,3%, tačiau augimas palyginus su ankstesniais metais gerokai sulėtėjo (analogiškas augimas 2012 metų rugsėjo 30 d. buvo net 15%). Pervežimo kainų sumažėjimas sąlygojo ir naujų laivų statybos užsakymų mažėjimą bei laivų, supjaustomų į metalo laužą, kiekio didėjimą. Handysize segmente tonažo didėjimas 2014 m. buvo pats mažiausias ir sudarė tik 1,6 proc., o ankstesniais metais buvo stebimas net šio segmento laivų tonažo mažėjimas, atitinkamai 2012 m. – 9,1 proc., o 2013 m. – 0,5 proc. Ši nedidelio augimo tendencija Handysize segmente dėl mažo naujų laivų užsakymų kiekio turėtų išlikti ir ateityje.

Žemiau esančioje lentelėje pateikiama informacija apie sausakrūvio laivyno pokyčius (mln. DWT):

Laivyno dydžiai	Pastatyti 2014 I-IX	Supjaustyti 2014 I-IX	Laivynas 2014-09-30	Metinis pokytis
Capesize	16,2	3,2	293,9	4,9%
Post Panamax	2,3	0,0	50,5	6,4%
Panamax/Kamsarmax	10,3	3,1	153,8	6,3%
Handymax/Supramax	9,1	2,7	160,2	4,8%
Handysize	4,3	2,8	87,9	1,6%
VISO:	42,2	11,8	746,3	5,3%

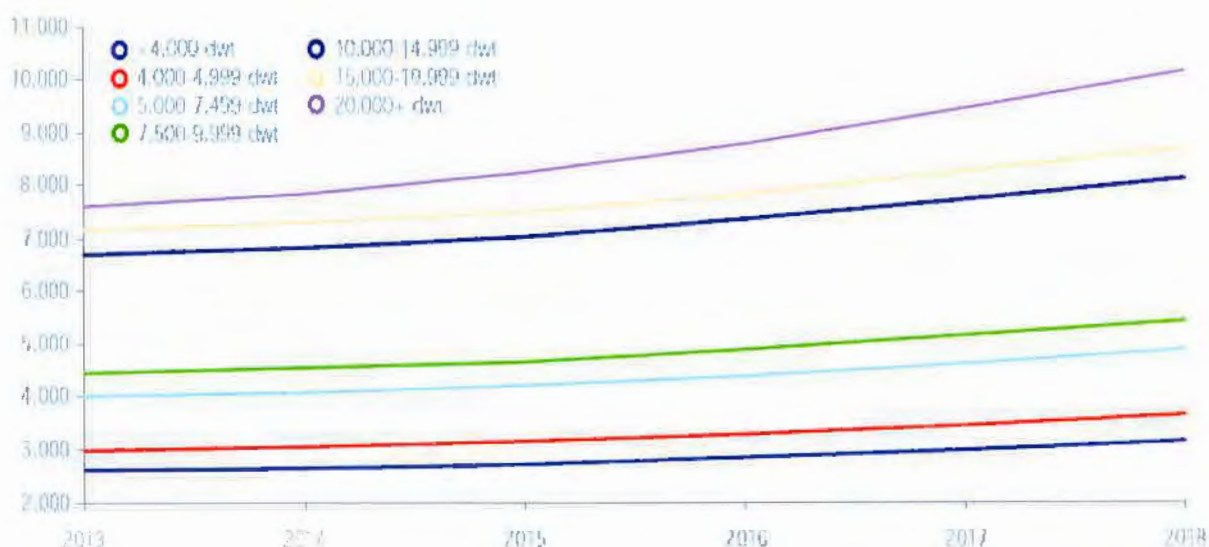
Šaltinis: *RS Platou*

Ateinančiais metais prognozuojami pokyčiai pasauliniame prekybos laivyne leidžia tikėtis teigiamų pokyčių rinkoje dėl bendro tonažo pasiūlos sumažėjimo:

	2013	2014F	2015F
Tonažo paklausa	5,5%	4,4%	5,6%
Laivyno augimas	5,2%	4,2%	4,1%
Laivyno panaudojimas	84,3%	84,5%	85,7%

Šaltinis: *RS Platou*

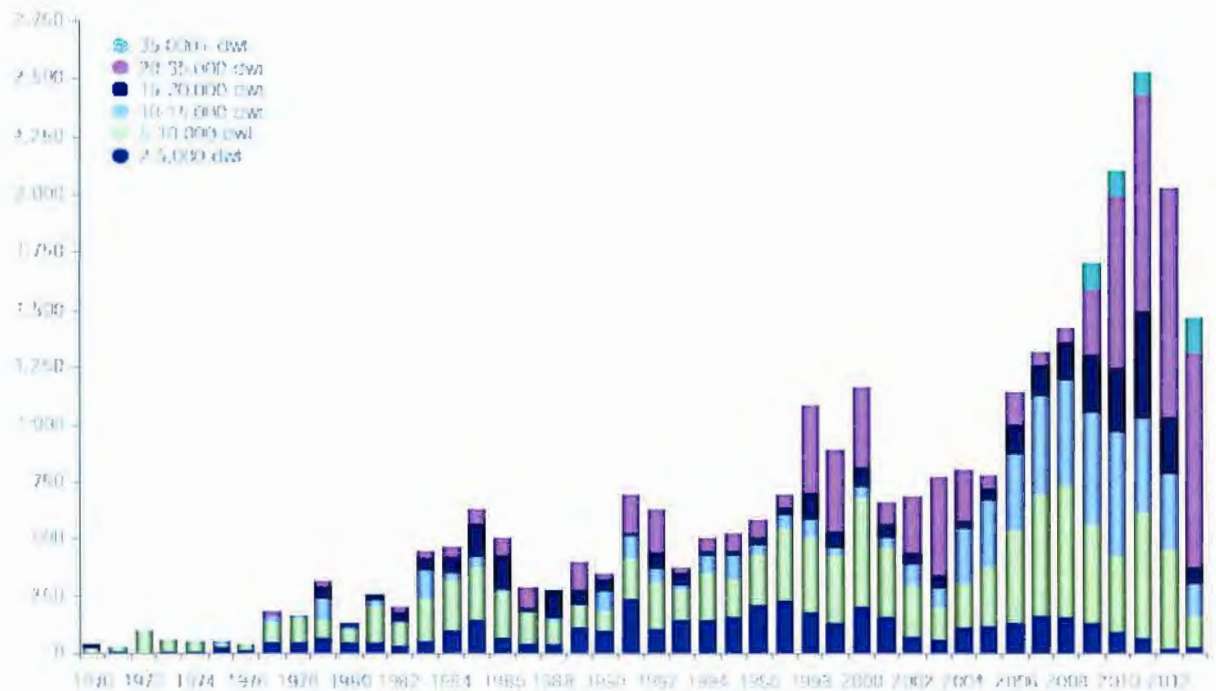
Tikėtina, jog su prognozuojamu vidutiniu 4,1 proc. laivyno tonažo augimu ir 5,6 proc. tonažo paklausos augimu, pasaulinis sausakrūvis laivynas turi geras pervežimo kainų augimo prielaidas artimiausiais metais. Tai atsispindi ir analitikų prognozėse, žemiau pavaizduotas grafikas su ilgalaikę šio segmento ilgalaikių laivų nuomos sutarčių dydžių (USD per dieną) prognoze:

Šaltinis: *Drewry Maritime Research*

Dėl savo universalumo, 10-40 tūkst. DWT dydžio laivynas rinkos nuosmukį išgyveno lengviau, nei didesnio tonažo laivynas. Be to, vidutinio laivyno amžiaus analizė rodo, jog šis rinkos segmentas turės didžiausią potencialą augti, nes jame egzistuoja seniausi laivai – apie 29% laivų yra senesni, nei 25 metai ir artimiausiu metu turėtų būti supjaustomi į metalo laužą. Naujų laivų užsakymai šiame segmente nekompensuos seno laivyno supjaustymo į metalo laužą, todėl yra prognozuojama, kad tokio tonažo laivų pasiūla artimiausiu metu mažės.

Sausakrūvio laivyno amžiaus profilis 2014 m. sausio 1 dienai:

Šaltinis: *Drewry Maritime Research*

Žemiau pateikta palyginamųjų kompanijų finansinės analizės susisteminta informacija. Palyginimą apskunkina tai, kad labai mažai įmonių, turinčių panašaus dydžio laivynus bei dirbančių tame pačiame segmente, viešai pateikia finansinę bei veiklos informaciją.

Rodikliai 2013 metais	Palyginamosios laivininkystės kompanijos				MEDIANA	LIETUVOS JŪRŲ LAIVININKYSTĖ		
	Hellenic Carriers	Seanergy	Euroseas	FreeSeas		2013 m.	2014 m.	2015-2018 vidurkis
Grynosios pajamos 1 laivui, tūkst. EUR	1.473	1.620	2.116	363	1.546	1.210	1.408	2.109
EBITDA 1 laivui, tūkst. EUR	41	-180	215	-1.679	-69	83	66	508
EBITDA marža	2%	-7%	10%	-220%	-2%	3%	3%	9%
EBITDA marža nuo grynujų pajamų	3%	-11%	10%	-463%	-4%	7%	5%	24%
Grynojo rezultato marža	-130%	47%	-253%	-802%	-192%	-45%	-29%	-3%
Gr. rezultato marža nuo gr. pajamų	-145%	72%	-263%	-1686%	-204%	-90%	-53%	-9%
ROA	-9%	16%	-66%	-56%	-32%	-24%	-16%	-3%
ROE	-23%	-12%	-99%	-381%	-61%	-49%	-34%	-6%
Nuosavybė/turtas	38%	-137%	67%	15%	26%	50%	47%	52%
Fin. išpareigojimai/Nuosavybė	1,6	-1,5	0,4	4,7	1,0	0,6	0,7	0,6
Laivų skaičius (vidurkis)	5	7	14	6	7	11	8	5
DWT	250.778	326.255	728.528	173.089	288.517	123.625	98.819	92.999
Vidutinis laivo dydis	50.156	46.608	52.038	28.848	48.382	11.239	12.352	21.586
Vidutinis laivo amžius	10,1	13,5	18,1	15,8	14,7	16,8	17,8	20,5

Palyginamoji analizė rodo, kad 2013 metai buvo nepalankūs daugumai nagrinėjamų laivininkystės kompanijų, dirbančių sausakrūvių laivų segmente. Tačiau, visiems rinkos dalyviams veikiant sudėtingoje ekonominėje aplinkoje, didžioji dalis LJJ palyginamųjų finansinių rodiklių viršijo palyginamųjų kompanijų medianą.

Tiek LJJ, tiek nagrinėjamoms bendrovėms veiklos rezultatą bei EBITDA įtakėjo mažos pervežimo kainos, laivų rinkos kainų kritimas bei su tuo susiję laivų verčių perskaičiavimai finansinėse atskaitomybėse. 2013 metais iš 5 nagrinėjamų įmonių tik vienintelė Hellenic Carriers kompanija nemažino laivyno vertės.

2013	Hellenic Carriers	Seanergy	Euroseas	FreeSeas	LJJ
Laivų verčių perkainavimas, tUSD	0	-3.564	-78.207	-27.455	-10.416

Turto verčių sumažinimas tiesiogiai palietė ne tik veiklos rezultatus, tačiau ir kitus nagrinėjamus finansinius įmonės rodiklius, susijusius su turtu bei nuosavybe. Trūkstant tvarių rinkos augimo požymių

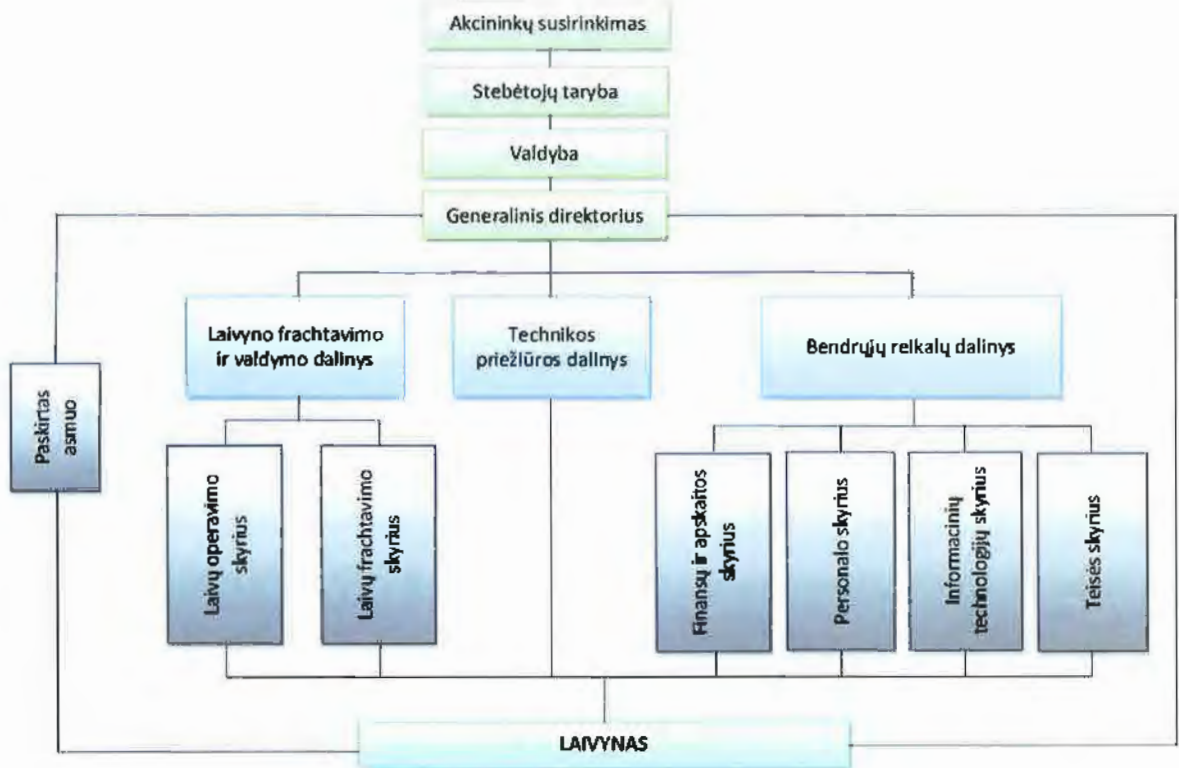
2014 metais, galima prognozuoti, jog ir 2014 finansinių metų pabaigoje dalis laivininkystės įmonių dar kartą mažins laivų vertes.

2.4. Bendrovės klientai ir pagrindinės jų grupės

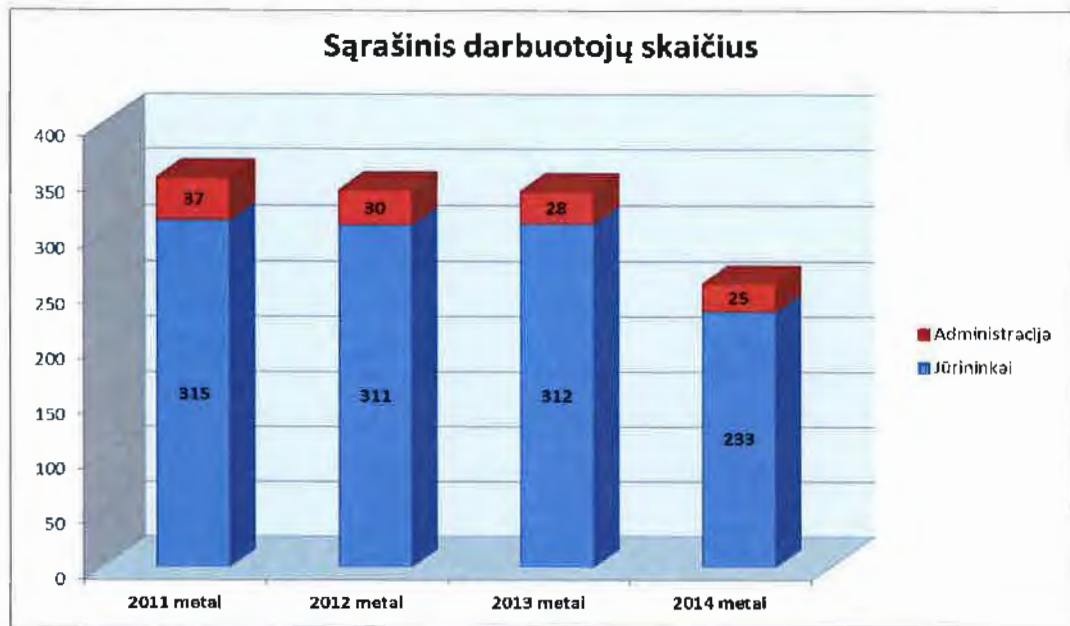
Bendrovė 2014 metais turėjo vieną klientą – Ameropa S.A., iš kurio gautos pajamos sudarė daugiau negu 10 procentų Bendrovės bendrųjų pajamų. Šiuo metu LJL neturi pajamų priklausomybės nuo vieno ar kelių pagrindinių klientų.

2.5. Su personalo klausimais susijusi informacija

Ataskaitinių metų pabaigoje esanti LJL organizacijos struktūra:

2014 m. gruodžio 31 dieną Bendrovėje dirbo 258 darbuotojai (233 jūrininkai bei 25 administracijos darbuotojai), tai 24 procentais arba 82 darbuotojais mažiau negu 2013 m. gruodžio 31 dieną. Šis ženklus darbuotojų skaičiaus mažėjimas Bendrovėje susijęs su laivų skaičiaus mažinimu nuo 10 iki 7. Be to mažėjant laivų skaičiui optimizuojamas ir administracijos darbuotojų skaičius (nuo 37 darbuotojų 2011 m. gruodžio 31 d. jis sumažintas iki 25 darbuotojų 2014 m. gruodžio 31 d.). Darbuotojų skaičiaus kitimo tendencijos 2011–2014 metais:

Darbuotojų grupavimas

Bendrovės darbuotojų struktūra pagal išsilavinimą:

Išsilavinimas	Darbuotojų procentas		
	2012 12 31	2013 12 31	2014 12 31
Aukštasis	33,4	33,4	34,5
Aukštesnysis	2,3	1,5	1,9
Bendras vidurinis	28,7	30,6	25,6
Jūreivystės mokykla	8,8	7,1	14,0
Specialus vidurinis	26,8	27,4	24,0

Darbuotojų su aukštesniu išsilavinimu dalis sudaro trečdalį visų darbuotojų ir analizuojamu laikotarpiu iš esmės nesikeitė.

Pagal bendrą priskaitymų darbuotojams fondą:

Darbuotojų grupė	Metinis priskaitymų darbuotojams fondas, Lt				
	2012 m.	2013 m.		2014 m.	
	Suma, Lt	Suma, Lt	Pokytis, proc.	Suma, Lt	Pokytis, proc.
Vadovai	638.475	463.538	-27	448.698	-3
Specialistai	3.764.087	3.137.584	-17	3.193.324	2
Darbininkai	5.871.099	5.726.144	-2	5.349.160	-7
Viso	10.273.661	9.327.266	-9	8.991.182	-4

Bendras metinis priskaitymų darbuotojams fondas analizuojamu laikotarpiu sumažėjo, pagrindinė sumažėjimo priežastis – sumažintas darbuotojų skaičius dėl mažėjančių laivų skaičiaus. Priskaitymai vadovams ataskaitiniu laikotarpiu sumažėjo, dėl sumažėjusių vadovų skaičiaus ir jiems mokamo darbo užmokesčio. Ataskaitiniu laikotarpiu nežymiai didėjo tik priskaitymo specialistams dalis, tam įtakos turėjo pasauliniu mastu augantis kvalifikuotų laivyno specialistų (laivavedžių, mechanikų) darbo užmokestis.

Pagal vidutinį sąrašė esančių darbuotojų skaičių ir vidutinį uždarbį:

Darbuotojų grupė	Vidutinis sąlyginis darbuotojų skaičius			Vidutinis mėnesinis uždarbis, Lt		
	2012 12 31	2013 12 31	2014 12 31	2012 12 31	2013 12 31	2014 12 31
Vadovai	6,2	5,0	4,0	8.582	7.726	9.348
Specialistai	147,0	133,2	131,4	2.134	1.963	2.025
Darbininkai	157,8	125,4	119,5	3.100	3.805	3.730
Viso	311,0	263,6	254,9	2.753	2.949	3.049

Bendras vidutinis mėnesinis uždarbis ataskaitiniais metais padidėjo 3 proc. lyginant su 2013 metais. Bendrovė susiduria su kvalifikuotų darbuotojų trūkumu, kadangi neturi galimybių padidinti jūrinių darbo užmokesčio iki konkurencingo lygio. Nuoseklus atlyginimo didinimas yra vienintelis būdas išlaikyti esamus darbuotojus, konkuruojant su „pigų“ vėliavų laivų savininkais.

2.6. Išorinės aplinkos veiksnių analizė

Politiniai-teisiniai veiksniai

Kadangi Bendrovės laivai dirba visame pasaulyje, Bendrovė gali susidurti su įvairių šalių valdžių intervencija į ekonomiką ir kitais politiniais sprendimais.

Kiek tai liečia Lietuvą ir Europos Sąjungą, situacija yra pakankamai stabili esminių aspektų atžvilgiu. Pavyzdžiui, Bendrovei taikomas tonažo mokestis galioja iki 2016 metų ir šiuo metu nėra signalų, kad būtų ketinama jo atsisakyti, kas būtų itin aktualu, jei Bendrovė uždirbtų pelno. Minimalios mėnesinės algos pokyčiai Bendrovei įtakos neturėtų, kadangi algos Bendrovėje nesusietos su minimalia mėnesine alga.

Bendrovei yra aktualūs sprendimai aplinkosaugos srityje, kur neretai Europos Sąjunga nustato griežtesnius ir papildomus reikalavimus, nei numatyta tarptautinėse sutartyse, arba nustatomas ankstesnis tokių reikalavimų įsigaliojimo terminas. Tas pats pasakytina ir apie kai kurių trečiųjų šalių politiką. Vieningo tarptautinio reguliavimo taikymo trūkumas yra svarbus trukdis operatyvinėje Bendrovės veikloje.

Kai kurių šalių protekcionizmas taip pat yra rimtas išorinis veiksnys. Dalis Pietų Amerikos, Azijos valstybių nustato reikalavimus, pagal kuriuos tų šalių kroviniai gali būti gabenami tik su tos valstybės vėliava plaukiojančiais laivams.

Bendrovė taip pat susiduria su politinio pobūdžio saugumo iššūkiu – piratavimu Vakarų Afrikoje, Rytų Afrikoje, Indijos vandenyne, karo-politinėmis rizikomis Šiaurės Afrikoje, Artimuosiuose rytuose bei kai kuriose Centrinės Amerikos valstybėse. Bendrovė turi galimybę draustis nuo tokių rizikų. Draudimosi kaštai nėra pastovūs, jie svyruoja priklausomai nuo situacijos minėtuose regionuose, todėl sprendimas dėl plaukimo į pavojingus regionus priimamas kiekvienu konkrečiu atveju. Pažymėtina ir tai, kad nors tokius draudimo kaštus galima atgauti per šiek tiek didesnę frachto lygį, visgi tokie reisai yra vienpusiai ta prasme, kad paprastai iš tokių šalių/regionų nėra atgalinio krovinio. Todėl Bendrovės laivai būtų priversti praleisti daugiau laiko plaukiant balastu be krovinio.

Ekonominiai veiksniai

Pagal 2014 m. rugsėjo mėn. Europos Centrinio Banko ekspertų parengtas makroekonominės prognozes, vertinant ilgesnio laikotarpio perspektyvas, numatoma, kad pasaulinis ekonominis aktyvumas stiprės. Itin skatinamoji pinigų politika išsivysčiusios ekonomikos šalyse ir toliau skatina finansų rinkas ir pasaulio ekonomikos atsigavimą. Be to, išsivysčiusios ekonomikos šalys turėtų susidurti su mažiau sunkumų, nes slopsta privačiojo sektoriaus įsiskolinimų mažinimas, taip pat mažėja fiskalinės konsolidacijos poreikis ir gerėja sąlygos darbo rinkoje. Tikėtina, kad kai kuriose besiformuojančios rinkos ekonomikos šalyse infrastruktūros ir pajėgumų suvaržymai bei makroekonominis disbalansas varžys augimo potencialą. Kitos besiformuojančios rinkos ekonomikos šalys prisitaiko prie griežtesnių finansavimo sąlygų ir prie galimo JAV pinigų politikos normalizavimosi. Nuo praėjusių metų pabaigos pasaulinės prekybos augimas šiek tiek sulėtėjo. Vertinant ateities perspektyvas, pasakytina, kad didėjančios investicijos išsivysčiusios ekonomikos šalyse už euro zonos ribų turėtų pagreitinti nuoseklų pasaulio prekybos atsigavimą. Vis dėlto

vertinama, kad struktūriniai veiksniai taip pat yra svarbūs – be kita ko, per pasaulinio tiekimo grandines jie stabdo integraciją.

Todėl, atsižvelgiant ir į ankstesnes prognozes daroma prielaida, kad pasaulio prekybos elastingumas ekonominio aktyvumo atžvilgiu bus mažesnis negu iki pasaulinės finansų krizės. Numatoma, kad pasaulinė (išskyrus euro zoną) prekyba 2014 m. padidės 3,9 %, 2015 m. – 5,5 %, o 2016 m. – 5,9 % (Šaltinis: *Ekonominio bendradarbiavimo ir plėtros organizacija*). Žemiau pateiktoje lentelėje pavaizduotas BVP prognozuojamas augimas 2014–2016 m. pagal atskiras šalis:

BVP augimas	2013	2014P	2015P	2016P
JAV	2,2%	2,2%	3,1%	3,0%
Euro zona	-0,4%	0,8%	1,1%	0,8%
Kinija	7,7%	7,3%	7,1%	6,9%
Japonija	1,5%	0,9%	1,1%	0,8%
Indija	4,7%	5,4%	6,4%	6,6%
Brazilija	2,5%	0,3%	1,5%	2,0%
Rusija	1,3%	0,7%	0,0%	2,0%
Pasaulis	3,1%	3,3%	3,7%	3,9%

Šaltinis: *Ekonominio bendradarbiavimo ir plėtros organizacija*

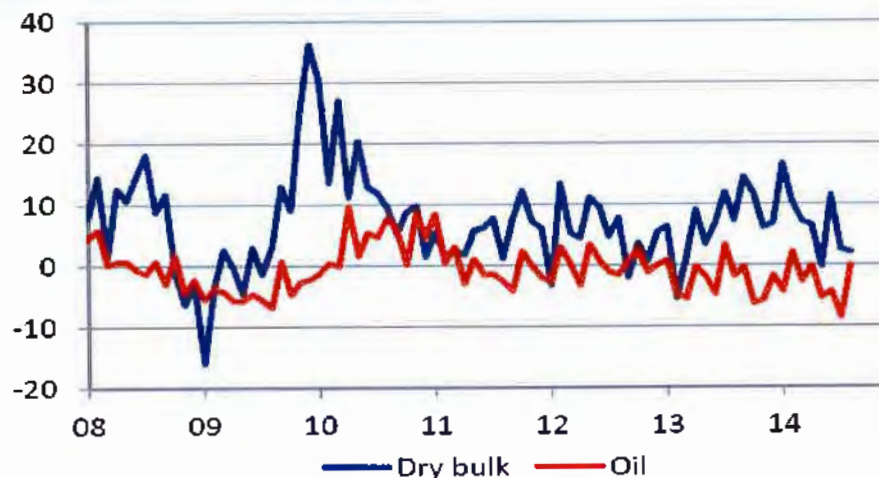
Gana teigiamas pasaulio ekonomikos vystymosi scenarijus artimiausioje ateityje grindžiamas ir prognozėmis, kad infliacija išliks sąlyginai nedidelė:

Infliacija	2013	2014P	2015P	2016P
JAV	1,5%	1,8%	2,1%	1,9%
Euro zona	1,4%	0,5%	1,0%	1,5%
Kinija	2,6%	2,3%	3,0%	3,4%

Šaltinis: <https://www.pwc.com/>

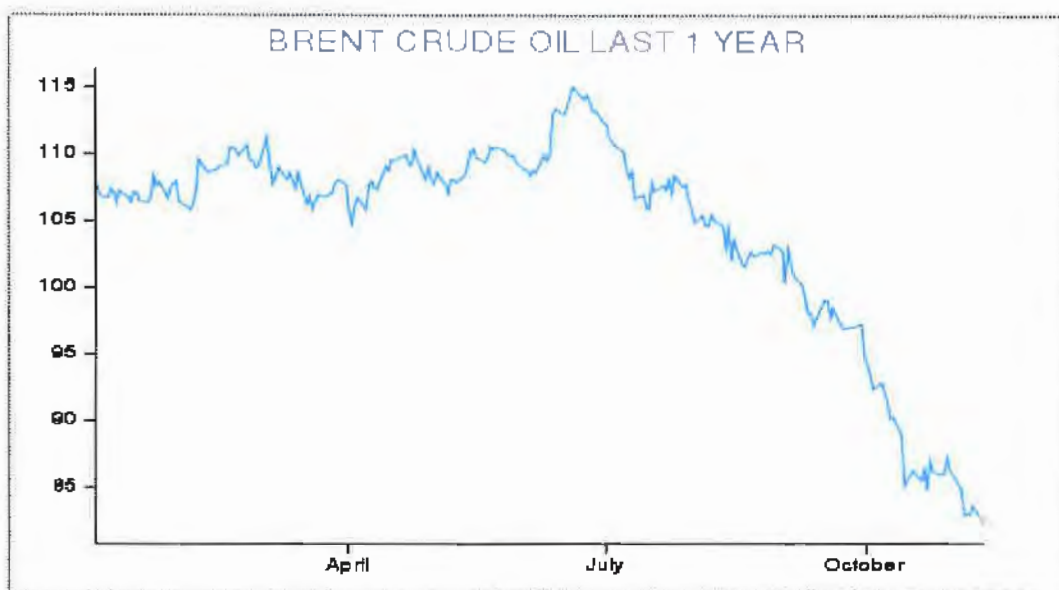
BVP kaita visada yra tiesiogiai susijusi su jūrinės prekybos apimtimis. Pasaulinės jūrinės prekybos apimčių pokytis bei jo koreliacija su naftos kainomis:

Seaborne trade YoY change in %

Šaltinis: *RS Platou*

Pasauliniai makroekonominiai ir politiniai procesai veikia naftos kainų svyravimus. Kuro sąnaudos pardavimų savikainoje 2012 m. sudarė 24 proc., 2013 m. – 31 proc., o 2014 – 24 proc. Kuro kainų augimas mažina laivų veiklos efektyvumą. Planuojama, kad nuo 2015 m. pagal atskiro reiso sutartis dirbs visas laivynas dėl to kuro sąnaudos pardavimų savikainoje išaugs iki 40 proc. Dėl šios priežasties Bendrovės priklausomybė nuo pasaulinių naftos kainų dar padidės. Kaip galime matyti iš žemiau pateikto grafiko 2014 m. antrą pusmetį BRENT naftos kainos sparčiai mažėjo, o tai iš karto teigiamai atsiliepė ir Bendrovės perkamo kuro laivams kainai:

Šaltinis: <https://www.quandl.com/>

Bendrovės specialistai analizuoja išvestinių priemonių kuro kainų fiksavimui pritaikymo galimybes, tačiau šios priemonės efektyvios tik turint stabilius krovinų srautus bei dirbant viename regione. Kadangi LJL laivai dirba skirtinguose regionuose, be to, siekiant maksimalaus efektyvumo, laivų dalis, dirbančių pagal atskiro krovinio sutartis, nėra pastovi – šių išvestinių priemonių naudojimas LJL atveju būtų neefektyvus.

JAV doleris, kaip vienos pagrindinės pasaulio ekonomikų valiutos, vertės pokyčiai tiesiogiai įtakoja tarptautinės prekybos, vartojimo apimtį. Ši valiuta yra dominuojanti laivybos sektoriuje.

EUR/USD kursų santykis 2013 10-2014-11 periodui:

Šaltinis: <http://www.bloomberg.com/>

Apie 89 proc. LJJ pajamų gaunamos JAV doleriais. Šia valiuta paimta banko paskola, vykdomi laivų pirkimo–pardavimo sandoriai. Prekių bei paslaugų pirkimai litais bei kitomis valiutomis sudaro apie 60 proc. visų pirkimų. Kadangi bendrovė apie 11 proc. pajamų gauna eurais, galima teigti, jog perkamų prekių ir paslaugų dalis, priklausoma nuo JAV dolerio kurso svyravimų nėra labai ženkli ir galinti turėti reikšmingos įtakos bendrovės piniginiams srautams. Finansinės veiklos pelnas arba nuostolis, atsirandantis apskaitoje dėl valiutų kursų perskaičiavimo įtakos yra buhalterinis (nepiniginis) ir tiesiogiai piniginių srautų neįtakoja.

Socialiniai veiksniai

Bendrovės verslo sėkmė yra neatsiejama nuo galimybių įdarbinti ir išlaikyti aukštos kvalifikacijos specialistus, tačiau šiuo metu pastebima specialistų stoka, kuriai turi įtakos dideli emigracijos mąštai. Nors švietimo įstaigos ir rengia laivų specialistus ir jų skaičiaus mažėjimas ateityje nenumatomas, visgi dauguma jų pasirenka darbą kitų šalių laivynuose dėl konkurencingesnio atlyginimo.

Vienas iš kompetentingų darbuotojų trūkumo mažinimo būdų yra Bendrovės laivų skaičiaus mažinimas –tai sudaro palankesnes galimybes paskirstyti tą patį kompetentingų jūrininkų skaičių mažesniame laivų skaičiui. Bendrovei taip pat padėtų SODROS įmokų „lubų“ nustatymas bent jau kai kurioms vadovaujančiųjų jūrininkų kategorijoms (ypač mechanikams).

2013 m. Lietuva ratifikavo 2006 m. Konvenciją dėl darbo jūrų laivyboje (angl. Maritime Labour Convention, 2006). Jos įgyvendinimas Bendrovės laivuose gali turėti teigiamą socialinį-psichologinį poveikį jūrininkams likti su Lietuvos vėliava plaukiojančiuose laivuose, kadangi bus užtikrintos minėtoje Konvencijoje numatytos jūrininkų teisės, reikalavimai darbų saugai ir panašiai.

Technologiniai veiksniai

Laivyno senėjimas pasireiškia didėjančiais laivų eksploataciniais kaštais, didesne nenumatytų techninių gedimų, prastovų tikimybe, didesnėmis investicijomis į doko remontus. 2015 metais laivyno amžiaus vidurkis bus 19 metų. Naujesniems laivams yra galimybių atlikinėti periodines laivų patikras pagal klasifikacinių bendrovių reikalavimus, nestatant laivo į doką – tai trumpina laiką, reikalingą klasifikacinėms patikroms bei išlaidas. Senesni laivai sunaudoja daugiau kuro, nei naujesni laivai. Ženklius kuro pabrangimas turėtų neigiamą poveikį Bendrovės rezultatams. Krovinių draudimas paprastai būna brangesnis, kai kroviniai gabenami senesniais laivais – tai taip pat mažina senesnių laivų konkurencingumą.

Be to, pokyčiai reguliatyvinėje aplinkoje, liečiantys laivų saugumą, gali pareikalauti papildomų išlaidų esamos laivų įrangos atnaujinimui ar naujos įrangos įsigijimui, taip pat apriboti galimybes vežti tam tikras krovinių rūšis.

Aplinkosauginiai veiksniai

Bendrovė vykdo veiklą tarptautiniu mastu reglamentuotoje aplinkosaugos aplinkoje, todėl Bendrovė ir/ar laivai turi atitikti daug tarptautinių konvencijų ar vietinių teisės aktų reikalavimų. Pavyzdžiui – MARPOL, SOLAS, Bunkerio, Balastinių vandenių konvencijos, ISM ir ISPS kodeksai, JAV aktas dėl taršos nafta. Tokių reikalavimų atitikimas ateityje gali pareikalauti naujos įrangos įsigijimo arba pokyčių laivų valdyme. Pavyzdžiui dėl 2015 m. įsigaliosiančio MARPOL konvencijos 6 priedo „Dėl atmosferos apsaugos nuo teršimo“ reikalavimų, didės bendrovės laivų eksploatacinės išlaidos kadangi Baltijos ir Šiaurės jūrose bei Šiaurės Amerikos regione bus galima naudoti tik mažo sieringumo kurą, kuris yra žymiai brangesnis už įprastai naudojamą mazutą. Tas pats pasakytina ir apie numatomus pokyčius dėl balastinių vandenių tvarkymo nuo 2016 metų. Kadangi reikalavimai laivybai yra dažnai peržiūrimi ir dar nėra galutinių sprendimų (o tuo pačiu – ir technologijų jiems pasiekti) aukščiau minėtais klausimais, bendrovė šiuo metu dar negali prognozuoti kaštų, kurie bus patiriami siekiant atitikti besikeičiančius aplinkosauginius reikalavimus.

2.7. Pagrindiniai veiksniai, darysiantys įtaką Bendrovės veiklai

Pervežimo kainų sumažėjimas pastaraisiais metais sąlygojo naujų laivų statybos užsakymų mažėjimą bei laivų, supjaustomų į metalo laužą, kiekio didėjimą. Mini Handysize segmente, kuriame dirba LJL laivai, kelis metus iš eilės fiksuojamas tonażo mažėjimas (2012 metais DWT mažėjimas sudarė 9,1 proc. o, 2013 m. – 0,5 proc.), todėl tikėtina jog šis segmentas turi geras pervežimo kainų augimo prielaidas artimiausiais metais.

2015 m. pardavusi m/l „Audrė“ ir m/l „Akvilė“ Bendrovė operuos 5 laivais, tai 6 laivais mažiau negu 2011–2013 m. periodu bei 3 laivais mažiau negu 2014 m. Todėl bus ypatingai svarbu sukurti bei išlaikyti tvarią Bendrovės kapitalo struktūrą, kadangi vieno laivo neplanuotas gedimas ar prastova, esant tokiam nedideliame laivų skaičiui, gali turėti reikšmingą įtaką Bendrovės finansiniams rezultatams bei jos likvidumui.

Bendrovė turi vieną finansinį kreditorių – AB SEB bankas, kuriam įkeisti visi LJL laivai. Todėl Bendrovės veiklos tęstinumui didelę įtaką turės šio kreditoriaus pozicija ir veiksmai dėl paskolos restruktūrizavimo.

LJL laivyno amžius viršija rinkos vidurkį (šiuo metu LJL laivyno amžiaus vidurkis sudaro 18,7 m., kai tuo tarpu mini Handysize (15 000 – 20 000 DWT) laivų segmento – 13 m.), dėl to auga laivų remonto ir aptarnavimo išlaidos bei didėja nenumatytų prastovų dėl gedimų tikimybė.

LJL dirba 172 jūrininkų arba 69 proc. visų Bendrovės jūrininkų, kurių amžius šiuo metu yra daugiau nei 50 metų (2013 m. tokių jūrininkų dalis Bendrovėje sudarė 62 proc.). Naujai kvalifikuotai darbo jėgai pritraukti Bendrovė šiuo metu negali pasiūlyti konkurencingo atlyginimo dėl sunkios finansinės padėties.

2.8. Bendrovės investiciniai projektai

2.8.1. Investicijos į ilgalaikį turtą per ataskaitinius metus

2014 m. buvo atliktas m/l „Deltuva“ klasės remontas – 2 321 tūkst. Lt.

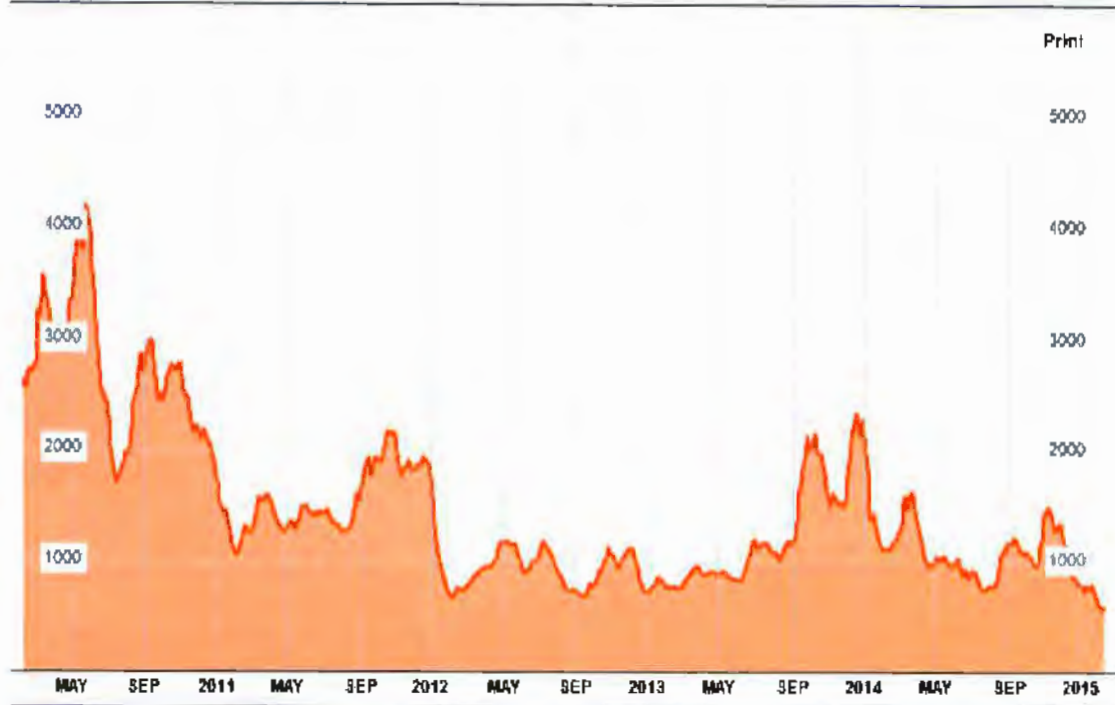
2.8.2. Didžiausi vykdomi ir planuojami finansiniai projektai

Šiuo metu nevykdomi jokie investiciniai projektai.

2.8.3. Bendrovės veiklos planai ir prognozės

Bendrovė, siekdama savo strateginių tikslų įgyvendinimo (sukoncentruoti laivyną mini Handysize segmente), 2014 m. pardavė tris neefektyvius ir mažiausius savo laivus (m/l „Asta“, m/l „Alka“ ir m/l „Daina“). Dalį gautų lėšų iš šių laivų pardavimo Bendrovė panaudojo banko paskolos mažinimui, o kitą dalį – Bendrovės likvidumo situacijos gerinimui. Skola bankui sumažėjo nuo 52,8 mln. LTL 2013 12 31 d. iki 45,9 mln. LTL 2014 12 31 d., skola tiekėjams – nuo 18,2 mln. LTL 2013 12 31 d. iki 15,5 mln. LTL 2014 12 31 d. Toliau įgyvendindama savo strategiją, Bendrovė 2015 m. planuoja parduoti likusius du mažiausius savo laivus (m/l „Audrė“ ir m/l „Akvilė“). Iš šių pardavimų gautas lėšas Bendrovė taipogi panaudos banko paskolos mažinimui bei tolesniam Bendrovės likvidumo situacijos gerinimui.

Bendrovės vystymosi galimybės priklauso nuo pasaulinės laivybos rinkos atsigavimo. 2014 m. laivybos rinka buvo istorinėse žemumose, tai atspindi ir „Baltic Dry“ indeksas, kuris parodo krovinių gabenimo sausakrūvais laivais įkainius visame pasaulyje. Viena pagrindinių to priežasčių – laivų tonażo perteklius rinkoje. Ir nors pasaulinis sausakrūvis laivynas vis dar didėja, tačiau ženklus pervežimo kainų sumažėjimas sąlygojo naujų laivų statybos užsakymų mažėjimą bei laivų, supjaustomų į metalo laužą, kiekio didėjimą. Mini Handysize segmente, kuriame veikia LJL, tonażo didėjimas 2014 m. buvo pats mažiausias. Šie faktoriai leidžia tikėtis teigiamų pokyčių pasaulinėje laivybos rinkoje ateityje. Žemiau pateiktos „Baltic Dry“ indekso tendencijos 2010-2014 metais:

Šaltinis: <http://www.bloomberg.com/>

2.9. Bendrovės būklės, veiklos vykdymo įvertinimas

Finansinių rodiklių, labiausiai atspindinčių bendrovės veiklos rezultatus, analizė su komentarais:

Finansinių rodiklių analizė

Pavadinimas, tūkst. LTL	Faktas			Komentaras
	2012	2013	2014	
Reikalingas (įdarbintas) kapitalas	179.672	124.725	106.254	Grynojo apyvartinio kapitalo mažėjimas parodo, kad bendrovė mažesnę dalį savo veiklos finansuoja tiekėjų mokėjimų atidėjimų sąskaita.
Nekilnojamasis turtas, įranga ir įrenginiai	195.788	142.165	122.007	
Grynasis apyvartinis kapitalas	(16.116)	(17.440)	(15.753)	
Finansavimo šaltiniai	179.367	134.639	105.884	43 proc. įdarbinto kapitalo finansuojama skolintomis lėšomis, kita dalis – nuosavos lėšos.
Skola	56.398	52.819	45.864	
Dotacijos ir subsidijos				
Atidėjimai ir atidėti mokesčiai				
Istatinis kapitalas	200.901	200.901	82.867	Praėjusiais laikotarpiais didžiąją dalį nuostolio generavo laivų pardavimo ir vertės sumažėjimo rezultatas. Ataskaitiniais metais – laivų pardavimas ir neigiama valiutų kursų įtaka.
Nepaskirstytas pelnas (nuostolis)+rezervai	(77.932)	(119.081)	(22.847)	
Pardavimai	83.874	92.337	70.038	
Grynasis pelnas (nuostolis)	(16.432)	(41.149)	(21.800)	
EBITDA	10.174	3.588	2.262	
Palūkanų išlaidos	2.196	2.141	2.032	
Kredito dengimas	8.829	1.692	12.266	
Pelnas vienai akcijai, Lt	(0,08)	(0,20)	(0,13)	
Grynasis pelningumas, proc.	(19,59)	(44,56)	(31,13)	
ROE, proc.	(13,36)	(50,29)	(36,33)	
ROA, proc.	(8,03)	(25,23)	(16,62)	
Likvidumo rodiklis	0,21	0,26	0,13	Rodiklio reikšmė tarp 1,2 ir 2,0 yra priimtina.
Bendrasis skolos rodiklis	0,40	0,50	0,54	Rodiklio reikšmė aplink 0,5 laikoma normalia (t.y. pusė finansavimo šaltinių yra skolinti).
Bendrasis mokumo koeficientas	1,50	1,01	0,84	Rodiklio reikšmė žemiau 0,5 laikoma bloga, normalia apie 1, virš 2 gera. Rodiklio reikšmė tenkina normatyvinį reikalavimą.
DSCR	0,35	0,59	1,04	Patenkinama rodiklio reikšmė - daugiau nei 1.

2.10. Pagrindinių rizikos rūšių ir neapibrėžtumų apibūdinimas (SWOT analizė)

STIPRYBĖS	SILPNYBĖS
<ul style="list-style-type: none"> • Ilga Bendrovės istorija (Bendrovė įkurta 1969 m.) – ilgamečiai ryšiai su frachtuotojais, tiekėjais; • Bendrovėje turi nemažai didelę darbo praktiką jūroje turinčių darbuotojų; • Visi 7 LJJ laivai plaukioja su Lietuvos vėliava, kuri yra Baltajame Paryžiaus savitarpio supratimo memorandumo sąrašė. Baltasis sąrašas byloja, jog laivai atitinka aukščiausius tarptautinių konvencijų reikalavimus, jie rečiau tikrinami; • 5 LJJ laivai turi RightShip sertifikatus, suteikiančius komercinio/operatyvinio laivų darbo privalumą; • LJJ naudojasi galimybe mokėti fiksuotą tonazho mokestį (per metus apie 53 tūkst. Lt); • Bendrovės laivyno valdymas sukonzentruotas vienoje vietoje – kai kurios laivybos įmonės dalį laivų valdymo paslaugų perka iš trečiųjų šalių, tai dažnai mažina veiksmų operatyvumą bei efektyvumą. • Bendrovės vertybiniai popieriai kotiruojami OMX Vilnius vertybinių popierių biržoje – tai Bendrovei suteikia daugiau skaidrumo ir galimybių <i>pritraukti kapitalą</i>. 	<ul style="list-style-type: none"> • Bendrovė neturi tiesioginių ryšių su krovinių siuntėjais, užtikrinančių stabilius krovinių srautus; • Senas laivynas (vidutinis laivyno amžius – 19 metų) lemia didesnes laivų remonto ir eksploatacijos išlaidas bei didina avarinių gedimų tikimybę; • Bendrovė susiduria su kvalifikuotų darbuotojų trūkumu, kadangi neturi galimybių didinti jūrinių darbo užmokesčio, kuris yra mažesnis nei užsienio laivyno kompanijose. „Pigių“ vėliavų laivų savininkai turi daugiau atlyginimų didinimo rezervų, nes jie nemoka socialinio draudimo mokesčių; • Didėjantis jūrinių amžiaus vidurkis – šiuo metu 51 metai; • Apyvartinio kapitalo trūkumas (2014-12-31 d. siekė 15,8 mln. Lt). Pradelstos skolos sunkina finansinį planavimą, riboja tiekimo pasirinkimo bei nuolaidų gavimo galimybes; • „Trumpas“ paskolos grafikas su pagrindiniu kreditoriumi – bendrovė neturi galimybių savarankiškai planuoti laivyno atnaujinimo klausimų, efektyviau valdyti piniginių srautų.
GALIMYBĖS	GRĖSMĖS
<ul style="list-style-type: none"> • Stiprinti koncentraciją mini Handysize (17-25 tūkst. t DWT) segmente, parduodant mažesnio dydžio laivus; • Laivų įdarbinimas naujose krovinių linijose, užtikrinančiose ilgalaikį krovinių srautą; • Kvalifikuotų jūrinių iš kitų šalių (Ukrainos) įdarbinimas LJJ laivuose; • Ekonominis ciklas šiame segmente pagal pasaulio analitikų prognozes turėtų iš nuosmukio (prasidėjusio 2009 metais) pereiti į augimo fazę; • Dėl paskutiniaisiais metais besitęsiančio nuosmukio rinkoje, sumažėjo laivų skaičius (stipriai sumažėjo naujų laivų statybų užsakymai bei padidėjo laivų, supjaustytų į metalo laužą, kiekis). 	<ul style="list-style-type: none"> • Griežtėjantys aplinkosauginiai reikalavimai – gali lemti didesnes eksploatacines išlaidas laivų savininkams; • Didelė priklausomybė nuo vieno kreditoriaus – visi bendrovės laivai jam įkeisti, todėl jis turi teisę reikalauti laivų pardavimų, neatsižvelgdamas į bendrovės poreikius; • Jūrinis piratavimas, tarptautiniai konfliktai apsunkina tarptautinę laivybą, keičia prekybos geografiją; • Tarptautinės prekybos protekcionizmas (Pvz.: Argentina dažnai reikalauja, kad kroviniai būtų vežami laivais su Argentinos vėliava (ypač kabotažiniuose pervežimuose)).

2.11. Finansinės rizikos valdymo priemonės

Pagrindinės Bendrovės išlaidos laivų draudimui sudaro išlaidos H&M (korpuso ir įrengimų) kartu su Loss of Hire (negautų pajamų) bei P&I (laivo valdytojo civilinės atsakomybės draudimas) draudimai.

H&M ir P&I draudimų turėjimas yra absoliučiai būtina sąlyga užsiimant laivybos verslu. Draudimai yra privalomi ir dėl to, kad laivai yra įkeisti bankui, o pagal Lietuvos Respublikos civilinį kodeksą – įkeičiami daiktai turi būti apdrausti.

Tačiau laivų draudimų būtinybė nėra sąlygota vien tik teisinių reikalavimų, tai yra tam tikra rizikos valdymo forma ir komercinė bei operatyvinė būtinybė. Laivai susiduria su įvairiomis jūrinėmis rizikomis – susidūrimai, taršos atvejai, pretenzijos dėl krovinių. Laivų susidūrimai ir, ypač, taršos atvejai gali sukelti milžiniškas pretenzijas, kurių Bendrovė pati nepajėgtų padengti. Kadangi visi laivai priklauso vienai bendrovei, vieno iš laivų didelis incidentas, neturint draudiminės apsaugos, galėtų paralyžiuoti visos bendrovės veiklą. Frachtuotojai visada reikalauja, kad laivas būtų apsidraudęs patikimame P&I draudimo klube. P&I draudimo polisas yra kai kurių laivo dokumentų, be kurių laivas negali plaukioti (pvz. atsakomybės dėl taršos laivo bunkeriu sertifikatas), gavimo pagrindas. Neturėdami P&I draudimo laivai negalėtų plaukti į vieną iš svarbiausių Bendrovės rinkų – JAV.

Analizuojant bendrovės išlaidų draudimo paslaugoms santykį visoje laivo eksploatacinių išlaidų struktūroje, matome, jog jos sudaro vidutiniškai apie 14 proc., kai tuo tarpu rinkos vidurkis yra apie 9 proc. (šaltinis – Moore Stephens). Tai paaiškinama didesniu nei vidutinis rinkos laivų amžiumi, o taip pat pakankamai dideliu laivyno draudiminiu nuostolingumu draudikų požiūriu. 2013 m. H&M draudimo nuostolingumas draudikams sudarė 66 proc. Bendrovė kasmet aktyviai dirba ir derasi su draudikais, kad draudimo įmokos nedidėtų.

2.12. Filialai ir atstovybės

Bendrovė neturi filialų ir atstovybių.

2.13. Svarbūs įvykiai, įvykę po finansinių metų pabaigos

Informacija apie nuo praėjusio ataskaitinio laikotarpio pabaigos svarbius įvykius, kurie nėra bendrovės komercinė paslaptis ir apie kuriuos tikslinga pranešti, pateikiama finansinių ataskaitų aiškinamajame rašte.

2.14. Bendrovės tyrimai ir plėtros veikla

Ataskaitiniu laikotarpiu Bendrovė nevykdė jokios tyrimų ar plėtros veiklos.

2.15. Bendrovės vykdomos socialinės iniciatyvos ir politika

Bendrovės verslo sėkmė yra neatsiejama nuo galimybių įdarbinti ir išlaikyti aukštos kvalifikacijos specialistus, tačiau šiuo metu pastebima specialistų stoka, kuriai turi įtakos dideli emigracijos mąstai. Nors švietimo įstaigos ir rengia laivų specialistus ir jų skaičiaus mažėjimas ateityje nenumatomas, visgi dauguma jų pasirenka darbą kitų šalių laivynuose dėl konkurencingesnio atlyginimo.

2013 m. Lietuva ratifikavo 2006 m. Konvenciją dėl darbo jūrų laivyboje (angl. Maritime Labour Convention, 2006). Jos įgyvendinimas Bendrovės laivuose gali turėti teigiamą socialinį-psichologinį poveikį jūrininkams likti su Lietuvos vėliava plaukiojančiuose laivuose, kadangi bus užtikrintos minėtoje Konvencijoje numatytos jūrininkų teisės, reikalavimai darbų saugai ir panašiai.

Socialinės partnerystės šalys (socialiniai partneriai) – Profsąjungos ir Bendrovės atstovai.

2.16. Informacija apie skaidrumo politikos nuostatų laikymąsi

Bendrovė savo veikloje vadovaujasi 2010-07-14 Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarimu Nr. 1052 „Dėl Valstybės valdomų įmonių veiklos skaidrumo užtikrinimo gairių aprašo patvirtinimo ir koordinuojančios institucijos paskyrimo“ patvirtintomis Skaidrumo politikos nuostatomis ir jų laikosi:

1. Bendrovė vadovaujasi Bendrovių valdymo kodekso nuostatomis dėl informacijos atskleidimo;
2. Bendrovė viešai skelbia tikslus ir užduotis, finansinius ir kitus veiklos rezultatus, esamą darbuotojų skaičių, metinį darbo užmokesčio fondą, valstybės valdomos Bendrovės vadovų ir jų pavduotojų mėnesinę algą, finansiniais metais įvykdytus, vykdomus ir planuojamus pirkimus ir investicijas;
3. Bendrovės atskleidžiama informacija, įskaitant rengiamus metinius pranešimus ir šešių mėnesių tarpinius pranešimus, veiklos ataskaitas ir tarpines šešių mėnesių veiklos ataskaitas, objektyviai atspindi valstybės bendrovės veiklos pobūdį, esamas ir tolesnes Bendrovės veiklos kryptis, uždavinius ir tikslus, veiklos rezultatus ir laimėjimus;

4. Informacija apie bendrovę pasiekama visuomenei (skelbiama Bendrovės interneto svetainėje);
5. Bendrovė apskaitą tvarko pagal tarptautinius apskaitos standartus;
6. Bendrovė rengia tarpinius (3, 6, 9 ir 12 mėnesių) finansinių ataskaitų rinkinius;
7. Bendrovė metinių finansinių ataskaitų rinkinių auditą atlieka pagal tarptautinius audito standartus;
8. Visa informacija interneto svetainėje talpinama Skaidrumo gairėse numatyta tvarka ir terminais.

III. INFORMACIJA APIE BENDROVĖS AKCIJAS IR AKCININKUS

3.1. Bendrovės akcininkų teisės

Bendrovės akcijos suteikia jos savininkams (akcininkams) vienodas teises. Visuotinio akcininkų susirinkimo kompetencija, akcininkų turtinės ir neturtinės teisės ir jų įgyvendinimas numatytas Bendrovės įstatuose, Lietuvos Respublikos akcinių bendrovių įstatyme.

Bendrovės akcininkų turtinės teisės:

1. Gauti Bendrovės pelno dalį (dividendus);
2. Gauti Bendrovės lėšų, kai Bendrovės įstatinis kapitalas mažinamas siekiant akcininkams išmokėti bendrovės lėšų;
3. Nemokamai gauti akcijų, kai įstatinis kapitalas didinamas iš Bendrovės lėšų, išskyrus Lietuvos Respublikos akcinių bendrovių įstatyme nustatytas išimtis;
4. Pirmumo teise įsigyti Bendrovės išleidžiamų akcijų ar konvertuojamųjų obligacijų, išskyrus atvejį, kai visuotinis akcininkų susirinkimas Lietuvos Respublikos akcinių bendrovių įstatymo nustatyta tvarka nusprendžia pirmumo teisę visiems akcininkams atšaukti;
5. Įstatymų nustatytais būdais skolinti Bendrovei, tačiau Bendrovė, skolindamasi iš savo akcininkų, neturi teisės įkeisti akcininkams savo turto. Bendrovei skolinantis iš akcininko, palūkanos negali viršyti paskolos davėjo gyvenamojoje ar verslo vietoje esančių komercinių bankų vidutinės palūkanų normos, galiojusios paskolos sutarties sudarymo momentu. Tokiu atveju Bendrovei ir akcininkams draudžiama susitarti dėl didesnių palūkanų dydžio;
6. Gauti likviduojamos Bendrovės turto dalį;
7. Kitas Lietuvos Respublikos akcinių bendrovių įstatymo ir kitų įstatymų nustatytas turtines teises.

Bendrovės akcininkų neturtinės teisės:

1. Dalyvauti visuotiniuose akcininkų susirinkimuose;
2. Iš anksto pateikti Bendrovei klausimų, susijusių su visuotinių akcininkų susirinkimų darbotvarkės klausimais;
3. Pagal akcijų suteikiamas teises balsuoti visuotiniuose akcininkų susirinkimuose;
4. Gauti informaciją apie Bendrovę jos įstatuose nustatyta tvarka;
5. Kreiptis į teismą su ieškiniu, kad Bendrovei būtų atlyginta žala, kuri susidarė dėl Bendrovės vadovo ir valdybos narių pareigų, nustatytų šiuose įstatuose, Lietuvos Respublikos akcinių bendrovių įstatyme ir kituose įstatymuose, nevykdymo ar netinkamo vykdymo, taip pat kitais įstatymų nustatytais atvejais;
6. Kitos Lietuvos Respublikos akcinių bendrovių įstatymo ir kitų įstatymų nustatytos neturtinės teisės.

Viena Bendrovės paprastoji vardinė 1 lito nominalios vertės akcija visuotiniame akcininkų susirinkime suteikia vieną balsą. Balsavimo teisę visuotiniuose akcininkų susirinkimuose suteikia tik visiškai apmokėtos akcijos. Teisė balsuoti visuotiniuose akcininkų susirinkimuose gali būti uždrausta ar apribota Lietuvos Respublikos akcinių bendrovių įstatymo ir kitų įstatymų nustatytais atvejais, taip pat kai ginčijama nuosavybės teisė į akciją. Akcininkų, turinčių specialių kontrolės teisių, nėra.

3.2. Akcininkų tarpusavio susitarimai

Akcininkų tarpusavio susitarimų apie kuriuos emitentas žino ir dėl kurių gali būti ribojamas vertybinių popierių perleidimas ir (arba) balsavimo teisės – nėra.

3.3. Savų akcijų įsigijimas

Per 2014 m. ataskaitinį laikotarpį bendrovė savų akcijų neįsigijo, neperleido ir neturi. Nėra jokių emitento valdymo organų įgaliojimų išleisti ar supirkti emitento akcijas.

Bendrovės visuotinis akcininkų susirinkimas turi išimtinę teisę išleisti ir supirkti nuosavas akcijas.

Informacijos apie tiesiogiai arba netiesiogiai valdomus LJJL akcijų paketus Bendrovė neturi, pranešimų apie tai gauta nėra.

3.4. Dividendų politika

Bendrovė per 2013 ir 2014 finansinius metus dividendų nemokėjo.

IV. INFORMACIJA APIE BENDROVĖS VALDYMO ORGANUS

4.1. Stebėtojų taryba

Nr.	Vardas, pavardė	LJJL akcijos	Kadencija	Veiklos sritis
1	Tomas Karpavičius (pirmininkas)	Neturi	Nuo 2011-11-28 Pirmininkas nuo 2011-12-22	LR Susisiekimo ministerijos darbuotojas
2	Ona Barauskienė	Neturi	Nuo 2009-11-19	LR Susisiekimo ministerijos darbuotoja
3	Saulius Kerza	Neturi	Nuo 2014-09-26	LR Susisiekimo ministerijos darbuotojas
4	Gytis Kaminskas	Neturi	Nuo 2012-04-27	Advokatų profesinės bendrijos „Baltic Legal Solutions Lietuva“ partneris, advokatas
5	Laimutė Tinglum	Neturi	Nuo 2012-04-27	UAB „Skandinavian Accounting and Consulting“ partnerė, direktorė ir auditorė

Stebėtojų taryba yra kolegialus Bendrovės veiklos priežiūrą atliekantis organas, kurį 4 metams iš 5 narių renka visuotinis akcininkų susirinkimas. Stebėtojų tarybos nario kadencijų skaičius neribojamas. Stebėtojų tarybai vadovauja jos pirmininkas, kurį iš savo narių renka stebėtojų taryba. Stebėtojų taryba:

1. Renka valdybos narius ir atšaukia juos iš pareigų. Jei Bendrovė dirba nuostolingai, stebėtojų taryba privalo svarstyti, ar valdybos nariai tinka eiti pareigas;
2. Prižiūri valdybos ir Bendrovės vadovo veiklą;
3. Pateikia visuotiniam akcininkų susirinkimui atsiliėpimus ir pasiūlymus dėl Bendrovės veiklos strategijos, metinių finansinių ataskaitų rinkinio, pelno (nuostolių) paskirstymo projekto ir Bendrovės metinio pranešimo, taip pat valdybos bei Bendrovės vadovo veiklos;
4. Teikia siūlymus valdybai ir Bendrovės vadovui atšaukti jų sprendimus, kurie prieštarauja įstatymams ir kitiems teisės aktams, Bendrovės įstatams ar visuotinio akcininkų susirinkimo sprendimams;
5. Sprendžia kitus Bendrovės visuotinio akcininkų susirinkimo sprendimuose stebėtojų tarybos kompetencijai priskirtus Bendrovės ir jos valdymo organų veiklos priežiūros klausimus.
6. Stebėtojų taryba neturi teisės Lietuvos Respublikos akcinių bendrovių įstatymo ir Bendrovės įstatų

jos kompetencijai priskirtų funkcijų pavesti ar perduoti vykdyti kitiems Bendrovės organams.

7. Stebėtojų taryba turi teisę prašyti Bendrovės valdybą ir Bendrovės vadovą pateikti su Bendrovės veikla susijusius dokumentus.

Stebėtojų tarybos nariai privalo saugoti komercines (gamybines) paslaptis, konfidencialią informaciją, kurias jie sužinojo būdami stebėtojų tarybos nariais.

4.2. Valdyba

Nr.	Vardas, pavardė	LJL akcijos	Kadencija	Veiklos sritis
1	Saulius Girdauskas (pirmininkas)	Neturi	Nuo 2013-02-15 Pirmininkas nuo 2013-02-27	LR Susisiekimo ministerijos darbuotojas
2	Andrius Šniuolis	Neturi	Nuo 2012-09-13	LR Susisiekimo ministerijos darbuotojas
3	Eglė Vyšniauskaitė	Neturi	Nuo 2012-09-13	LR Susisiekimo ministerijos darbuotojas
4	Stepas Telešius	Neturi	Nuo 2012-06-07	ACME grupės įmonių bendraturtis, direktorius, valdybų narys
5	Mindaugas Utkevičius	Neturi	Nuo 2012-06-07	AS LHV Capital partneris

Bendrovės valdyba yra kolegialus valdymo organas, kurį sudaro 5 nariai. Valdybos narius 4 metams renka stebėtojų taryba. Valdyba iš savo narių renka valdybos pirmininką.

Valdybos nariu gali būti renkamas tik fizinis asmuo. Valdybos nariu negali būti: bendrovės stebėtojų tarybos narys ir asmuo, kuris pagal Lietuvos Respublikos teisės aktus negali eiti šių pareigų.

Valdybos narių ir pirmininko kadencijų skaičius neribojamas.

Valdyba svarsto ir tvirtina:

1. Bendrovės veiklos strategiją;
2. Bendrovės metinį pranešimą;
3. Bendrovės valdymo struktūrą ir darbuotojų pareigybes;
4. Pareigybes, į kurias darbuotojai priimami konkurso tvarka;
5. Bendrovės filialų ir atstovybių nuostatus;
6. Prekių, darbų ir paslaugų pirkimo tvarką.

Valdyba renka ir atšaukia Bendrovės vadovą, nustato jo atlyginimą, kitas darbo sutarties sąlygas, tvirtina pareiginius nuostatus, skatina jį ir skiria nuobaudas.

Valdyba nustato informaciją, kuri laikoma Bendrovės komercine (gamybine) paslaptimi ir konfidencialia informacija. Komercine (gamybine) paslaptimi ir konfidencialia informacija negali būti laikoma informacija, kuri pagal Lietuvos Respublikos akcinių bendrovių įstatymą ir kitus įstatymus turi būti vieša.

Valdyba priima:

1. Sprendimus Bendrovei tapti kitų juridinių asmenų steigėja, dalyve;
2. Sprendimus steigti Bendrovės filialus ir atstovybes;
3. Sprendimus dėl ilgalaikio turto, kurio balansinė vertė didesnė kaip 10 milijonų litų, investavimo, perleidimo, nuomos (skaičiuojama atskirai kiekvienai sandorio rūšiai);
4. Sprendimus dėl ilgalaikio turto, kurio balansinė vertė didesnė kaip 10 milijonų litų, įkeitimo ir hipotekos (skaičiuojama bendra sandorių suma);

5. Sprendinius dėl kitų asmenų prievolių, kurių suma didesnė kaip 10 milijonų litų, įvykdymo laidavimo ar garantavimo;
  6. Sprendimus įsigyti ilgalaikio turto už kainą, didesnę kaip 10 milijonų litų;
  7. Lietuvos Respublikos įmonių restruktūrizavimo įstatymo nustatytais atvejais - sprendimą restruktūrizuoti Bendrovę;
  8. Sprendimus leisti bendrovės vadovui sudaryti sandorius (išskyrus išvestinių finansinių priemonių, valiutos pirkimo-pardavimo, laivų bei laivų jūrinių rizikų draudimo sandorius), kurių vertė didesnė negu 2.000.000 LTL (be mokesčių) ir darbų pirkimo sandorius, kurių vertė didesnė negu 3.000.000 LTL (be mokesčių).
  9. Kitus visuotinio akcininkų susirinkimo sprendimuose valdybos kompetencijai priskirtus sprendimus.
- Valdyba analizuoja ir vertina Bendrovės vadovo pateiktą medžiagą apie:

1. Bendrovės veiklos strategijos įgyvendinimą;
2. Bendrovės veiklos organizavimą;
3. Bendrovės finansinę būklę;
4. Ūkinės veiklos rezultatus, pajamų ir išlaidų sąmatas, inventorizacijos ir kitus turto pasikeitimo apskaitos duomenis.

Valdyba analizuoja, vertina Bendrovės metinių finansinių ataskaitų rinkinį, pelno (nuostolių) paskirstymo projektą ir kartu su Bendrovės metiniu pranešimu teikia juos stebėtojų tarybai bei visuotiniam akcininkų susirinkimui.

Valdyba atsako už visuotinių akcininkų susirinkimų sušaukimą ir rengimą laiku.

Valdybos nariai privalo saugoti Bendrovės komercines (gamybines) paslaptis ir konfidencialią informaciją, kurias sužinojo būdami valdybos nariais.

Valdyba privalo laiku rengti visuotinius akcininkų susirinkimus ir užtikrinti tinkamą jų organizavimą.

Bendrovės įstatus keičia visuotinis akcininkų susirinkimas kvalifikuota balsų dauguma, kuri negali būti mažesnė kaip 2/3 visų susirinkime dalyvaujančių akcininkų akcijų suteikiamų balsų. Visuotiniam akcininkų susirinkimui priėmus sprendimą pakeisti Bendrovės įstatus, surašomas visas pakeistų įstatų tekstas ir po juo pasirašo visuotinio akcininkų susirinkimo įgaliotas asmuo.

Akcinių bendrovių įstatymo nustatytais atvejais Bendrovės įstatus keičia Bendrovės valdyba. Šiuo atveju pakeistus Bendrovės įstatus pasirašo valdybos pirmininkas.

Paskutinį kartą akcinės bendrovės „Lietuvos jūrų laivininkystė“ įstatų redakcija yra patvirtinta AB „Lietuvos jūrų laivininkystė“ visuotiniame akcininkų susirinkime, įvykusiame 2010 m. balandžio 30 d.

4.3. Vadovybė

Vardas, pavardė	LJL akcijos	Kadencija	Veiklos sritis
Audronis Lubys	Neturi	Nuo 2012-08-01	Generalinis direktorius
Arvydas Stropus	Neturi	Nuo 2001-06-27	Vyriausiasis buhalteris

Informacija apie LJL per ataskaitinį laikotarpį priskaičiuotas pinigų sumas valdymo organų (6) nariams:

Priskaičiuotos pinigų sumos už 2014 metus:

	Priskaičiuota pinigų suma, Lt	Perleistas turtas, Lt	Suteiktos garantijos
Administracijai	661.339	-	-
Valdybos nariams	-	-	-

Kitiems nariams, kurie nėra bendrovės darbuotojai ir su kuriais Bendrovė nėra sudariusi darbo sutarties iš bendrovės nėra gavę jokių kitų išmokų, tantjėmų, perleisto turto ir suteiktų garantijų nėra.

Nėra susitarimų, numatančių dideles kompensacijas.

4.4. Kita informacija apie valdymo organus

2014 m. gruodžio 17 d. Stebėtojų tarybos posėdžio protokolo Nr. 4 pagrindu atnaujinta LJL Audito komiteto sudėtis. Šiuo metu ją sudaro:

1. Laimutė Kazlauskienė, Mykolo Riomerio universiteto Ekonomikos ir finansų valdymo fakulteto Finansų ir mokesčių katedros lektorė;
2. Birutė Stankevičienė, UAB „Įmonių auditas“ direktorė;
3. Nijolė Zibalienė, Audito ir apskaitos tarnyba (steigėja ir savininkė LR Finansų ministerija) auditorė – kontrolierė.

Kitų komitetų Bendrovėje nėra.

AB SEB bankas turi teisę vienašališkai nutraukti kreditavimo sutartį tuo atveju, jeigu pagrindinis bendrovės akcininkas Lietuvos Respublika, nuosavybės teise valdantis 56,66 proc. bendrovės akcijų, be AB SEB banko sutikimo perleidžia bet kokį savo turimų Kredito gavėjo akcijų skaičių ir/ar atšaukia savo rašytinį įsipareigojimą neperleisti šių akcijų.

Reikšmingų susitarimų tarp LJL ir jo organų, LJL vadovų, darbuotojų, numatančių kompensaciją, jei jie atsistatydintų arba būtų atleisti be pagrįstos priežasties arba jei jų darbas baigtųsi dėl LJL kontrolės pasikeitimo – nėra.

Susijusių šalių sandorių – nėra.

4.5. Bendrovės įstatų keitimo tvarka

Bendrovės įstatus keičia visuotinis akcininkų susirinkimas kvalifikuota balsų dauguma, kuri negali būti mažesnė kaip 2/3 visų susirinkime dalyvaujančių akcininkų akcijų suteikiamų balsų. Visuotiniam akcininkų susirinkimui priėmus sprendimą pakeisti Bendrovės įstatus, surašomas visas pakeistų įstatų tekstas ir po juo pasirašo visuotinio akcininkų susirinkimo įgaliotas asmuo.

Akcinių bendrovių įstatymo nustatytais atvejais Bendrovės įstatus keičia Bendrovės valdyba. Šiuo atveju pakeistus Bendrovės įstatus pasirašo valdybos pirmininkas.

V. KITA INFORMACIJA APIE BENDROVĘ

5.1. Informacija apie per ataskaitinį laikotarpį emitento vardu sudarytus žalingus sandorius

Per ataskaitinį laikotarpį LJL vardu sudarytų žalingų sandorių, turėjusių ar ateityje galinčių turėti neigiamos įtakos LJL veiklai ir (arba) veiklos rezultatams nėra. Sandorių, sudarytų esant interesų konfliktui tarp LJL vadovų, kontroliuojančių akcininkų ar kitų susijusių šalių pareigų LJL ir jų privačių interesų ir (arba) kitų pareigų taip pat nėra.

5.2. Duomenys apie viešai skelbtą informaciją

Emitentas, vykdydamas savo prievolės pagal jam taikomus vertybinių popierių rinką reglamentuojančius teisės aktus, 2014 metais viešai paskelbė šią informaciją:

1. AB „Lietuvos jūrų laivininkystė“ pradeda įgyvendinti laivyno koncentravimą.
2. AB „Lietuvos jūrų laivininkystė“ pasirašė motorlaivio „Alka“ pardavimo sutartį.
3. AB „Lietuvos jūrų laivininkystė“ 2013 m. dvylikos mėnesių tarpinė informacija.
4. AB „Lietuvos jūrų laivininkystė“ eilinis visuotinis akcininkų susirinkimas.
5. AB „Lietuvos jūrų laivininkystė“ 2014-04-25 eilinio visuotinio akcininkų susirinkimo sprendimų projektai.
6. AB „Lietuvos jūrų laivininkystė“ valdybos narių atšaukimas ir išrinkimas.
7. AB „Lietuvos jūrų laivininkystė“ 2014-04-25 eilinio visuotinio akcininkų susirinkimo sprendimai.

8. AB „Lietuvos jūrų laivininkystė“ 2013 m. metinė informacija.
9. 2014 m. trijų mėnesių tarpinė informacija.
10. Valdybos pirmininko rinkimai.
11. AB " Lietuvos jūrų laivininkystė " dėl motorlaivio " Daina " pardavimo.
12. AB " Lietuvos jūrų laivininkystė " veiklos rezultatas ir 2014 m. šešių mėnesių tarpinė informacija.
13. AB „Lietuvos jūrų laivininkystė“ neeilinis visuotinis akcininkų susirinkimas.
14. AB " Lietuvos jūrų laivininkystė " neeilinio visuotinio akcininkų susirinkimo įvykusio 2014-09-26 sprendimai.
15. AB "Lietuvos jūrų laivininkystė " neeilinis visuotinis akcininkų susirinkimas.
16. AB " Lietuvos jūrų laivininkystė " neeilinio visuotinio akcininkų susirinkimo įvykusio 2014-11-11 sprendimas.
17. AB "Lietuvos jūrų laivininkystė " veiklos rezultatas ir 2014 m. devynių mėnesių tarpinė informacija.

*Informacija paskelbta AB „Lietuvos jūrų laivininkystė“ internetinėje svetainėje
<http://www.ljl.lt/lt/akcininkams/esiminiai-ivykiai/>*

Generalinis direktorius

Audronis Lubys

Akcinė bendrovė AB „Lietuvos jūrų laivininkystė“, vadovaudamasi Lietuvos Respublikos vertybinių popierių įstatymo 21 straipsnio 3 dalimi ir AB NASDAQ OMX Vilnius listingavimo taisyklių 24.5. punktu, atskleidžia, kaip ji laikosi NASDAQ OMX Vilnius listinguojamų bendrovių valdymo kodekso ir konkrečių jo nuostatų. Jei šio kodekso ar kai kurių jo nuostatų nesilaikoma, tai yra nurodoma, kurių konkrečių nuostatų nesilaikoma ir dėl kokių priežasčių:

PRINCIPAI/ REKOMENDACIJOS	TAIP /NE /NEAKTUALU	KOMENTARAS
<p>I principas: Pagrindinės nuostatos</p> <p>Pagrindinis bendrovės tikslas turėtų būti visų akcininkų interesų tenkinimas, užtikrinant nuolatinį akcininkų nuosavybės vertės didinimą.</p>		
<p>1.1. Bendrovė turėtų rengti ir viešai skelbti bendrovės plėtros strategiją ir tikslus, aiškiai deklaruodama, kaip ji planuoja veikti akcininkų interesais ir didinti akcininkų nuosavybę.</p>	<p>Taip</p>	<p>Bendrovės finansinių ataskaitų rinkinys, metinis (pusmečio) pranešimas yra svarbiausias informacijos apie bendrovę šaltinis. Bendrovės plėtros strategija ir tikslai viešai skelbiami vadovo rengiamuose metiniuose (pusmečio) pranešimuose, aptariami eiliniame visuotiniame akcininkų susirinkime. Patvirtintos finansinės ataskaitos ir pranešimai viešai skelbiami Juridinių asmenų registre, nustatyta tvarka teikiami Vertybinių popierių komisijai bei AB NASDAQ OMX Vilnius, talpinami internetiniuose puslapiuose. Pagrindinio akcininko – Lietuvos Respublikos susisiekimo ministerijos nustatyta tvarka, bendrovė rengia strateginius veiklos planus 3 metams ir atsiskaito už jų vykdymą kiekvieną ketvirtį.</p>
<p>1.2. Visų bendrovės organų veikla turėtų būti sukoncentruota į strateginių tikslų įgyvendinimą, atsižvelgiant į poreikį didinti akcininkų nuosavybę.</p>	<p>Taip</p>	<p>Visų bendrovės organų veikla yra sukoncentruota į strateginių tikslų įgyvendinimą, atsižvelgiant į poreikį didinti akcininkų nuosavybę.</p>

<p>1.3. Bendrovės priežiūros ir valdymo organai turėtų glaudžiai bendradarbiauti, siekdami kuo didesnės naudos bendrovei ir akcininkams.</p>	<p>Taip</p>	<p>Visi valdymo organai, glaudžiai bendradarbiaudami, siekia kuo didesnės naudos Bendrovei ir akcininkams.</p> <p>Vadovą renka, atšaukia bei atleidžia iš pareigų Bendrovės valdyba. Vadovas savo veikloje vadovaujasi Lietuvos Respublikos konstitucija, Lietuvos Respublikos civiliniu kodeksu, Akcinių bendrovių ir kitais įstatymais, Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarimais, kitais teisės aktais, bendrovės įstatais bei bendrovės organų – visuotinio akcininkų susirinkimo, stebėtojų tarybos bei valdybos sprendimais. Valdyba yra kolegialus valdymo organas, kuris analizuoja, vertina pateiktą medžiagą, svarsto, tvirtina ir priima sprendimus. Stebėtojų taryba renka valdybos narius ir atšaukia juos iš pareigų, prižiūri valdybos ir Bendrovės vadovo veiklą, teikia pasiūlymus ir sprendžia kitus jos kompetencijai priskirtus klausimus. Stebėtojų tarybą renka visuotinis akcininkų susirinkimas.</p>
<p>1.4. Bendrovės priežiūros ir valdymo organai turėtų užtikrinti, kad būtų gerbiamos ne tik bendrovės akcininkų, bet ir kitų bendrovės veikloje dalyvaujančių ar su ta veikla susijusių asmenų (darbuotojų, kreditorių, tiekėjų, klientų, vietos bendruomenės) teisės ir interesai.</p>	<p>Taip</p>	<p>Bendrovės priežiūros ir valdymo organai, atlikdami savo jiems pavestas funkcijas, užtikrina kad būtų gerbiamos ne tik bendrovės akcininkų, bet ir kitų bendrovės veikloje dalyvaujančių ar su ta veikla susijusių asmenų teisės ir interesai.</p>
<p>II principas: Bendrovės valdymo sistema</p> <p>Bendrovės valdymo sistema turėtų užtikrinti strateginį vadovavimą bendrovei, efektyvią bendrovės valdymo organų priežiūrą, tinkamą pusiausvyrą ir funkcijų pasiskirstymą tarp bendrovės organų, akcininkų interesų apsaugą.</p>		
<p>2.1. Be Lietuvos Respublikos akcinių bendrovių įstatyme numatytų privalomų organų – visuotinio akcininkų susirinkimo ir bendrovės vadovo, rekomenduojama bendrovėje sudaryti tiek kolegialų priežiūros organą, tiek kolegialų valdymo organą. Kolegialių priežiūros ir valdymo organų sudarymas užtikrina valdymo ir priežiūros funkcijų aiškų atskyrimą bendrovėje, bendrovės vadovo atskaitomybę bei kontrolę, o tai savo ruožtu sąlygoja efektyvesnį ir skaidresnį bendrovės valdymo procesą.</p>	<p>Taip</p>	<p>Bendrovė laikosi šios rekomendacijos. Bendrovės valdymo organai yra visuotinis akcininkų susirinkimas (aukščiausias organas), Stebėtojų taryba (kolegialus Bendrovės veiklos priežiūrą atliekantis organas), valdyba (kolegialus valdymo organas) bei Bendrovės vadovas – generalinis direktorius (vienasmenis Bendrovės valdymo organas).</p>
<p>2.2. Kolegialus valdymo organas yra atsakingas už strateginį vadovavimą bendrovei bei vykdo kitas esmines bendrovės valdymo funkcijas. Kolegialus priežiūros organas yra atsakingas už efektyvią bendrovės valdymo organų veiklos priežiūrą.</p>	<p>Taip</p>	<p>Valdyba yra kolegialus Bendrovės valdymo organas.</p>

<p>2.3. Jeigu bendrovė nusprendžia sudaryti tik vieną kolegialų organą, rekomenduojama, kad tai būtų priežiūros organas, t.y. stebėtojų taryba. Tokiu atveju stebėtojų taryba yra atsakinga už efektyvią bendrovės vadovo vykdomų funkcijų priežiūrą.</p>	<p>Neaktualu</p>	<p>Bendrovėje yra sudaroma stebėtojų taryba ir valdyba.</p>
<p>2.4. Visuotinio akcininkų susirinkimo renkamas kolegialus priežiūros organas turėtų būti sudaromas ir turėtų veikti III ir IV principuose išdėstyta tvarka. Jeigu bendrovė nuspręstų nesudaryti kolegialaus priežiūros organo, tačiau sudarytų kolegialų valdymo organą – valdybą, III ir IV principai turėtų būti taikomi valdybai, kiek tai neprieštarauja šio organo esmei ir paskirčiai.¹</p>	<p>Taip</p>	<p>Laikomasi teisės aktų nustatytos bendrovės kolegialaus priežiūros organo sudarymo ir jo veiklos principų.</p>
<p>2.5. Bendrovės valdymo ir priežiūros organus turėtų sudaryti toks valdybos narių (vykdomųjų direktorių) ir stebėtojų tarybos narių (direktorių konsultantų) skaičius, kad atskiras asmuo arba nedidelė asmenų grupė negalėtų dominuoti šiems organams priimant sprendimus.²</p>	<p>Taip</p>	<p>Stebėtojų tarybą sudaro 5 nariai, valdybą – 5 nariai. Nėra pagrindo manyti, kad atskiras asmuo arba nedidelė asmenų grupė galėtų dominuoti šiems organams priimant sprendimus.</p>
<p>2.6. Direktorai konsultantai arba stebėtojų tarybos nariai turėtų būti skiriami apibrėžtam laikotarpiui, su galimybe būti individualiai perrenkamiems maksimaliais Lietuvos Respublikos teisės aktų leidžiamais intervalais, tam, kad būtų užtikrintas būtinas profesinės patirties augimas ir pakankamai dažnas jų statuso pakartotinas patvirtinimas. Taip pat turėtų būti numatyta galimybė juos atleisti, tačiau ta procedūra neturėtų būti lengvesnė už vykdomojo direktoriaus arba valdybos nario atleidimo procedūrą.</p>	<p>Taip</p>	<p>Bendrovės stebėtojų taryba renkama visuotinio akcininkų susirinkimo 4 metams. Stebėtojų tarybos pirmininką renka stebėtojų taryba iš savo narių. Stebėtojų tarybos nario kadencijų skaičius neribojamas. Visuotinis akcininkų susirinkimas gali atšaukti visą stebėtojų tarybą arba pavienius jos narius nesibaigus stebėtojų tarybos kadencijai.</p> <p>Valdybos narius ketveriems metams renka stebėtojų taryba. Valdyba iš savo narių renka valdybos pirmininką. Valdybos narių ir pirmininko kadencijų skaičius neribojamas. Stebėtojų taryba gali atšaukti visą valdybą arba pavienius jos narius nesibaigus jų kadencijai.</p>

¹ III ir IV principų nuostatos labiau pritaikytos tiems atvejams, kai visuotinis akcininkų susirinkimas renka stebėtojų tarybą, t.y. organą, kuris iš esmės sudaromas siekiant užtikrinti bendrovės valdybos ir vadovo priežiūrą bei atstovauti bendrovės akcininkams. Vis dėlto, jeigu bendrovėje stebėtojų taryba nesudaroma, bet sudaroma valdyba, daugelis III ir IV principuose pateiktų rekomendacijų tampa aktualios ir taikytinos valdybai. Tačiau pažymėtina, kad kai kurios rekomendacijos, kurios pagal savo esmę ir prigimtį yra susijusios išimtinai su stebėtojų taryba (pavyzdžiui, komitetų formavimas), neturėtų būti taikomos valdybai, kadangi šio organo paskirtis ir funkcijos pagal Akcinių bendrovių įstatymą (Žin., 2003, Nr. 123-5574), yra kitokios. Pavyzdžiui, kodekso 3.1 punktas dėl valdymo organų priežiūros valdybai taikytinas tiek, kiek tai susiję su bendrovės vadovu, bet ne pačios valdybos priežiūra; kodekso 4.1 punktas dėl rekomendacijų teikimo valdymo organams taikytinas tiek, kiek tai susiję su rekomendacijų teikimu bendrovės vadovui; kodekso 4.6 punktas dėl visuotinio akcininkų susirinkimo renkamo kolegialaus organo nepriklausomumo nuo bendrovės valdymo organų taikytinas tiek, kiek tai susiję su nepriklausomumu nuo bendrovės vadovo.

² Vykdomojo direktoriaus ir direktoriaus konsultanto sąvokos vartojamos tais atvejais, kai bendrovėje sudaromas tik vienas kolegialus organas.

<p>2.7. Visuotinio akcininkų susirinkimo renkamo kolegialaus organo pirmininku gali būti toks asmuo, kurio esamos arba buvusios pareigos nebūtų kliūtis nepriklausomai ir nešališkai priežiūrai vykdyti. Kai bendrovėje nesudaroma stebėtojų taryba, bet sudaroma valdyba, rekomenduojama, kad bendrovės valdybos pirmininkas ir bendrovės vadovas nebūtų tas pats asmuo. Buvęs bendrovės vadovas neturėtų būti tuoj pat skiriamas į visuotinio akcininkų susirinkimo renkamo kolegialaus organo pirmininko postą. Kai bendrovė nusprendžia nesilaikyti šių rekomendacijų, turėtų būti pateikiama informacija apie priemones, kurių imtasi priežiūros nešališkumui užtikrinti.</p>	<p>Taip</p>	<p>Bendrovė laikosi šios rekomendacijos, įgyvendindama jos nuostatas praktikoje.</p>
<p>III principas: Visuotinio akcininkų susirinkimo renkamo kolegialaus organo sudarymo tvarka.</p> <p>Bendrovės visuotinio akcininkų susirinkimo renkamo kolegialaus organo sudarymo tvarka turėtų užtikrinti bendrovės smulkiųjų akcininkų interesų atstovavimą, šio organo atskaitomybę akcininkams ir objektyvią bendrovės veiklos bei jos valdymo organų³ priežiūrą.</p>		
<p>3.1. Visuotinio akcininkų susirinkimo renkamo kolegialaus organo (toliau šiame principo – kolegialus organas) sudarymo mechanizmas turėtų užtikrinti, kad bus vykdoma objektyvi ir nešališka bendrovės valdymo organų priežiūra, taip pat tinkamai atstovaujami smulkiųjų akcininkų interesai.</p>	<p>Taip</p>	<p>Visuotinis akcininkų susirinkimas (VAS) renka stebėtojų tarybą, kuri yra kolegialus Bendrovės veiklos priežiūrą atliekantis organas.</p>
<p>3.2. Kandidatų į kolegialaus organo narius vardai, pavardės, informacija apie jų išsilavinimą, kvalifikaciją, profesinę patirtį, einamas pareigas, kitus svarbius profesinius įsipareigojimus ir potencialius interesų konfliktus turėtų būti atskleista bendrovės akcininkams dar prieš visuotinį akcininkų susirinkimą, paliekant akcininkams pakankamai laiko apsispręsti, už kurį kandidatą balsuoti. Taip pat turėtų būti atskleistos visos aplinkybės, galinčios paveikti kandidato nepriklausomumą (pavyzdinis jų sąrašas pateiktas 3.7 rekomendacijoje). Kolegialus organas turėtų būti informuojamas apie vėlesnius šiame punkte nurodytos informacijos pokyčius. Kolegialus organas kiekvienais metais turėtų kaupti šiame punkte nurodytus duomenis apie savo narius ir pateikti juos bendrovės metiniame pranešime.</p>	<p>Taip</p>	<p>Bendrovė laikosi šios rekomendacijos, įgyvendindama jos nuostatas praktikoje.</p> <p>Įstatymų nustatyta tvarka bendrovės metinį pranešimą, kuriame yra pateikiama pagrindinė informacija apie kolegialių organų narius, rengia ir pasirašo bendrovės generalinis direktorius, svarsto ir tvirtina bendrovės valdyba.</p>

³ Atkreiptinas dėmesys, kad tuo atveju, kai visuotinio akcininkų susirinkimo renkamas kolegialus organas yra valdyba, ji, būdama valdymo organas, turėtų užtikrinti ne visų bendrovės valdymo organų, o tik vienasmenio valdymo organo – bendrovės vadovo – priežiūrą. Ši pastaba taikytina taip pat ir 3.1 punkto atžvilgiu.

<p>3.3. Kai siūloma paskirti kolegialaus organo narį, turėtų būti nurodyta konkreti jo kompetencija, tiesiogiai susijusi su darbu kolegialiaame organe. Kad akcininkai ir investuotojai galėtų įvertinti, ar ši kompetencija ir toliau yra tinkama, kolegialus organas kiekviename bendrovės metiniame pranešime turėtų skelbti informaciją apie savo sudėtį ir apie konkrečią atskirų savo narių kompetenciją, tiesiogiai susijusią su jų darbu kolegialiaame organe.</p>	<p>Taip</p>	<p>Kandidatai į renkamus organus privalomai praneša jį renkančiam organui kur ir kokias pareigas jis eina, kaip jo kita veikla yra susijusi su bendrove ir su bendrove susijusiais kitais juridiniais asmenimis. Bendrovės stebėtojų tarybos narius renka visuotinis akcininkų susirinkimas, stebėtojų taryba renka valdybos narius, valdyba renka bendrovės vadovą. Bendrovės vadovas – generalinis direktorius pagal įstatymu priskirtą kompetenciją atsako už metinio pranešimo rengimą, rengia jį ir pasirašo.</p>
<p>3.4. Siekiant išlaikyti tinkamą kolegialaus organo narių turimos kvalifikacijos pusiausvyrą, kolegialaus organo sudėtis turėtų būti nustatyta atsižvelgiant į bendrovės struktūrą ir veiklos pobūdį ir periodiškai vertinama. Kolegialus organas turėtų užtikrinti, kad jo nariai, kaip visuma, turėtų įvairiapusių žinių, nuomonių ir patirties savo užduotims tinkamai atlikti. Audito komiteto nariai, kaip visuma, turėtų turėti naujausių žinių ir atitinkamą patirtį listinguojamų bendrovių finansų ir apskaitos ir (arba) audito srityse. Bent vienas iš atlyginimo komiteto narių turėtų turėti žinių ir patirties atlyginimų nustatymo politikos srityje.</p>	<p>Taip</p>	<p>Bendrovės pagrindinį akcijų paketą valdo valstybė, atstovaujama LR Susisiekimo ministerijos (56,66 %). LR Susisiekimo ministerijos atstovai sudaro daugumą Stebėtojų tarybos (3/5) bei daugumą valdybos (3/5), o kiti šių valdymo organų nariai yra nepriklausomi. Kandidatams taikomi atrankos kriterijai, nustatyti Valstybės turinių ir neturtinių teisių įgyvendinimo valstybės valdomose įmonėse tvarkos apraše, patvirtintame LR Vyriausybės 2012 m. birželio 6 d. nutarimu Nr. 665.</p> <p>2014 m. gruodžio 17 d. Stebėtojų tarybos posėdžio protokolo Nr. 4 pagrindu atnaujinta LIL Audito komiteto sudėtis. Šiuo metu jį sudaro:</p> <p>4. Laimutė Kazlauskienė, Mykolo Riomerio universiteto Ekonomikos ir finansų valdymo fakulteto Finansų ir mokesčių katedros lektorė;</p> <p>5. Birutė Stankevičienė, UAB „Įmonių auditas“ direktorė;</p> <p>6. Nijolė Zibalienė, Audito ir apskaitos tarnyba (steigėja ir savininkė LR Finansų ministerija) auditorė – kontrolierė.</p>
<p>3.5. Visiems naujiems kolegialaus organo nariams turėtų būti siūloma individuali programa, skirta supažindinti su pareigomis, bendrovės organizacija bei veikla. Kolegialus organas turėtų atlikti metinį patikrinimą, kad būtų nustatytos sritys, kuriose jo nariams reikia atnaujinti savo įgūdžius ir žinias.</p>	<p>Taip</p>	<p>Bendrovė laikosi šios rekomendacijos, įgyvendindama jos nuostatas praktikoje.</p>
<p>3.6. Siekiant užtikrinti, kad visi su kolegialaus organo nariu susiję esminiai interesų konfliktai būtų sprendžiami tinkamai, į bendrovės kolegialų organą turėtų būti išrinktas pakankamas⁴ nepriklausomų⁵ narių skaičius.</p>	<p>Taip</p>	<p>Kolegialiaame organe du nariai yra nepriklausomi, jiems taikomi atrankos kriterijai, nustatyti Valstybės turinių ir neturtinių teisių įgyvendinimo valstybės valdomose įmonėse tvarkos apraše, patvirtintame LR Vyriausybės 2012 m. birželio 6 d. nutarimu Nr. 665.</p>

⁴ Kodekse nenustatytas konkretus kolegialaus organo nepriklausomų narių skaičius. Daugelyje užsienio valstybių kodeksų yra nustatytas tam tikras nepriklausomų narių, kurie turi sudaryti kolegialų organą, skaičius (pvz., ne mažiau kaip 1/3 arba 1/2 kolegialaus organo narių). Tačiau, atsižvelgiant į nepriklausomų narių kategorijos naujumą Lietuvoje, į galimus klobumus parenkant ir išrenkant nepriklausomus narius, kodekse įtvirtinta lankstesnė formuluoė ir bendrovėms leidžiama pačioms nuspręsti, koks nepriklausomų narių skaičius yra pakankamas. Be abejo, didesnis nepriklausomų narių skaičius kolegialiaame organe yra skatintinas ir bus laikomas tinkamesnio bendrovių valdymo pavyzdžiu.

⁵ Pažymėtina, kad kai kuriose bendrovėse dėl pernelyg mažo smulkiųjų akcininkų skaičiaus visų kolegialaus organo narių išrinkimą gali lemti stambiausio akcininko ar kelių didžiausių akcininkų balsai. Tačiau net ir pagrindinių bendrovės akcininkų išrinktas kolegialaus organo narys gali būti laikomas nepriklausomu, jeigu jis atitinka kodekse įtvirtintus nepriklausomumo kriterijus.

<p>3.7. Kolegialaus organo narys turėtų būti laikomas nepriklausomu tik tais atvejais, kai jo nesaisto jokie verslo, giminystės arba kitokie ryšiai su bendrove, ją kontroliuojančiu akcininku arba jų administracija, dėl kurių kyla ar gali kilti interesų konfliktas ir kurie gali paveikti nario nuomonę. Kadangi visų atvejų, kada kolegialaus organo narys gali tapti priklausomas, išvardyti neįmanoma, be to, skirtingose bendrovėse santykiai arba aplinkybės, susijusios su nepriklausomumo nustatymu, gali skirtis, o geriausia šios problemos sprendimo praktika susiklostys laikui bėgant, tai kolegialaus organo nario nepriklausomumo įvertinimas turėtų būti grindžiamas santykių ir aplinkybių turiniu, o ne forma. Pagrindiniai kriterijai nustatant, ar kolegialaus organo narys gali būti laikomas nepriklausomu, turėtų būti šie:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) jis negali būti bendrovės arba susijusios bendrovės vykdomasis direktorius arba valdybos narys (jei visuotinio akcininkų susirinkimo renkamas kolegialus organas – stebėtojų taryba) ir paskutinius penkerius metus neturi būti ėjęs tokių pareigų; 2) jis negali būti bendrovės arba susijusios bendrovės darbuotojas ir paskutinius trejus metus neturi būti ėjęs tokių pareigų, išskyrus atvejus, kai kolegialaus organo narys nepriklauso vyresniajai vadovybei ir buvo išrinktas į kolegialų organą kaip darbuotojų atstovas; 3) jis neturi gauti arba nebūti gavęs reikšmingo papildomo atlyginimo iš bendrovės arba susijusios bendrovės, išskyrus užmokesį, gautą už kolegialaus organo nario pareigas. Tokiam papildomam atlyginiui priskiriamas ir dalyvavimas akcijų pasirinkimo sandoriuose arba kitokiose nuo veiklos rezultatų priklausančiose užmokesčio sistemose; jam nepriskiriamos pagal pensijų planą nustatytų kompensacijų išmokos (įskaitant atidėtas kompensacijas) už ankstesnį darbą bendrovėje (su sąlyga, kad tokia išmoka niekaip nesusijusi su vėlesnėmis pareigomis); 4) jis neturi būti kontroliuojantysis akcininkas arba neturi atstovauti tokiam akcininkui (kontrolė nustatoma pagal Tarybos 	<p>Taip</p>	<p>Bendrovės pagrindinį akcijų paketą valdo valstybė, atstovaujama LR Susisiekimo ministerijos (56,66 %). LR Susisiekimo ministerijos darbuotojų yra Stebėtojų taryboje (3/5) bei Valdyboje (3/5). Tiek Stebėtojų taryboje, tiek Valdyboje du nariai laikomi nepriklausomais, kuriems taikomi atrankos kriterijai, nustatyti Valstybės turinių ir neturinių teisių įgyvendinimo valstybės valdomose įmonėse tvarkos apraše, patvirtintame LR Vyriausybės 2012 m. birželio 6 d. nutarimu Nr. 665.</p>
---	-------------	--

<p>direktyvos 83/349/EEB 1 straipsnio 1 dalį);</p> <p>5) jis negali turėti ir per praėjusius metus neturi būti turėjęs svarbių verslo ryšių su bendrove arba susijusia bendrove nei tiesiogiai, nei kaip turinčio tokius ryšius subjekto partneris, akcininkas, direktorius arba viršesnis darbuotojas. Turinčiu verslo ryšių laikytinas subjektas, kuris yra svarbus prekių tiekėjas arba paslaugų teikėjas (įskaitant finansines, teisines, patariamąsias ir konsultacines paslaugas), reikšmingas klientas ar organizacija, kuri gauna reikšmingas įmokas iš bendrovės arba jos grupės;</p> <p>6) jis negali būti ir per paskutinius trejus metus neturi būti buvęs bendrovės arba susijusios bendrovės dabartinės arba ankstesnės išorės audito įmonės partneriu arba darbuotoju;</p> <p>7) jis neturi būti vykdomuoju direktoriumi arba valdybos nariu kitoje bendrovėje, kurioje bendrovės vykdomasis direktorius arba valdybos narys (jei visuotinio akcininkų susirinkimo renkamas kolegialus organas – stebėtojų taryba) yra direktorius konsultantas arba stebėtojų tarybos narys, taip pat jis negali turėti kitų reikšmingų ryšių su bendrovės vykdomaisiais direktoriais, kurie atsiranda jiems dalyvaujant kitų bendrovių arba organų veikloje;</p> <p>8) jis neturi būti ėjęs kolegialaus organo nario pareigų ilgiau kaip 12 metų;</p> <p>9) jis neturi būti vykdomojo direktoriaus arba valdybos nario (jei visuotinio akcininkų susirinkimo renkamas kolegialus organas – stebėtojų taryba), arba 1–8 punkte nurodytų asmenų artimas šeimos narys. Artimu šeimos nariu laikytinas sutuoktinis (sugyventinis), vaikai ir tėvai.</p> <p>3.8. Nepriklausomumo sąvokos turinį iš esmės nustato pats kolegialus organas. Kolegialus organas gali nuspręsti, kad tam tikras jo narys, nors ir atitinka visus šiame kodekse nustatytus nepriklausomumo kriterijus, vis dėlto negali būti laikomas nepriklausomu dėl ypatingų asmeninių ar su bendrove susijusių aplinkybių.</p>	<p>Taip</p>	<p>Žiūrėti 3.7 punktą.</p>
--	-------------	----------------------------

<p>3.9. Turėtų būti atskleidžiama reikiama informacija apie išvadas, prie kurių priėjo kolegialus organas aiškindamasis, ar tam tikras jo narys gali būti laikomas nepriklausomu. Kai siūloma paskirti kolegialaus organo narį, bendrovė turėtų paskelbti, ar laiko jį nepriklausomu. Kai konkretus kolegialaus organo narys neatitinka vieno ar kelių šiame kodekse nustatytų nepriklausomumo vertinimo kriterijų, bendrovė turėtų paskelbti priežastis, kodėl tą narį ji vis dėlto laiko nepriklausomu. Be to, bendrovė kiekviename savo metiniame pranešime turėtų paskelbti, kuriuos kolegialaus organo narius laiko nepriklausomais.</p>	<p>Taip</p>	<p>Žiūrėti 3.7 punktą.</p>
<p>3.10. Kai vienas arba keli šiame kodekse nustatyti nepriklausomumo vertinimo kriterijai nebuvo tenkinami ištiesus inetus, bendrovė turėtų paskelbti priežastis, kodėl konkretų kolegialaus organo narį laiko nepriklausomu. Kad būtų užtikrintas informacijos, pateikiamos dėl kolegialaus organo narių nepriklausomumo, tikslumas, bendrovė turėtų reikalauti, kad nepriklausomi nariai reguliariai patvirtintų savo nepriklausomumą.</p>	<p>Taip</p>	<p>Žiūrėti 3.7 punktą.</p>
<p>3.11. Nepriklausomiems kolegialaus organo nariams už jų darbą ir dalyvavimą kolegialaus organo posėdžiuose gali būti atlyginama iš bendrovės lėšų⁶. Tokio atlyginimo dydį turėtų tvirtinti bendrovės visuotinis akcininkų susirinkimas.</p>	<p>Taip</p>	<p>Bendrovėje ši nuostata yra taikoma ir galioja. Bendrovės visuotinis 2012-11-23 akcininkų susirinkimas buvo patvirtinta sutartis dėl AB „Lietuvos jūrų laivininkystė“ nepriklausomo valdybos (stebėtojų tarybos) nario veiklos, kurioje nustatytas atlyginimo dydis bei mokėjimo tvarka.</p>
<p>IV principas: Visuotinio akcininkų susirinkimo renkamo kolegialaus organo pareigos ir atsakomybė</p> <p>Bendrovės valdymo sistema turėtų užtikrinti, kad visuotinio akcininkų susirinkimo renkamas kolegialus organas tinkamai ir efektyviai funkcionuotų, o jam suteiktos teisės turėtų užtikrinti efektyvią bendrovės valdymo organų⁷ priežiūrą ir visų bendrovės akcininkų interesų apsaugą.</p>		
<p>4.1. Visuotinio akcininkų susirinkimo renkamas kolegialus organas (toliau šiame principo – kolegialus organas) turėtų užtikrinti bendrovės finansinės apskaitos ir kontrolės sistemos vientisumą bei skaidrumą. Kolegialus organas turėtų nuolat teikti rekomendacijas bendrovės valdymo organams ir prižiūrėti bei kontroliuoti jų veiklą valdant bendrovę.⁸</p>	<p>Taip</p>	<p>Bendrovė vadovaujasi I.R. Akcinių bendrovių įstatymo nuostatų ir laikosi šios rekomendacijos, įgyvendindama jos nuostatas praktikoje.</p>

⁶ Pažymėtina, kad šiuo metu nėra iki galo aišku, kokia forma gali būti atlyginamas bendrovės stebėtojų tarybos ir (ar) valdybos narių darbas šiuose organuose. Akcinių bendrovių įstatymas (Žin., 2003, Nr. 123-5574) nustato, kad už veiklą stebėtojų taryboje/valdyboje jos nariams gali būti mokamos tantjemos įstatymo 59 straipsnio nustatyta tvarka, t.y. iš bendrovės pelno. Ši formuluoė, skirtingai nuo iki 2004 m. sausio 1 d. galiojusio įstatymo redakcijos, nenustato, kad stebėtojų tarybos ir (ar) valdybos nariams gali būti atlyginama tik mokant tantjemas. Taigi įstatymas lyg ir neuzkerta kelio stebėtojų tarybos ir valdybos nariams už darbą mokėti ne tik tantjemomis, bet ir kitais būdais, nors aiškiai tokios galimybės taip pat neįtvirtina.

⁷ Žr. 3 išnašą.

⁸ Žr. 3 išnašą. Jeigu visuotinio akcininkų susirinkimo renkamas kolegialus organas yra valdyba, ji turėtų teikti rekomendacijas bendrovės vienasmeniui valdymo organui – vadovui.

<p>4.2. Kolegialaus organo nariai turėtų sąžiningai, rūpestingai ir atsakingai veikti bendrovės bei akcininkų naudai ir jų interesais, atsižvelgdami į darbuotojų interesus ir visuomenės gerovę. Nepriklausomi kolegialaus organo nariai turėtų: a) bet kokiomis sąlygomis išlaikyti savo analizės, sprendimų priėmimo ir veiksmų nepriklausomumą; b) nesiėkti ir nepriimti jokių nepagrįstų lengvatų, kurios gali kompromituoti jų nepriklausomumą; c) aiškiai reikšti savo prieštaravimą tuo atveju, kai mano, kad kolegialaus organo sprendimas gali pakenkti bendrovei. Kai kolegialus organas yra priėmęs sprendimų, dėl kurių nepriklausomas narys turi rimtų abejonų, tokiu atveju šis narys turėtų padaryti atitinkamas išvadas. Jeigu nepriklausomas narys atsistatydintų, priežastis jis turėtų paaiškinti laiške kolegialiam organui arba audito komitetui ir, jei reikia, atitinkamam bendrovei nepriklausančiam organui (institucijai).</p>	<p>Taip</p>	<p>Bendrovės turimais duomenimis, visi stebėtojų tarybos, valdybos nariai veikia gera valia bendrovės atžvilgiu, vadovaujasi bendrovės, o ne savo ar trečiųjų asmenų interesais, stengdamiesi išlaikyti savo nepriklausomumą priimant sprendimus.</p>
<p>4.3. Kolegialaus organo nario pareigoms atlikti kiekvienas narys turėtų skirti pakankamai laiko ir dėmesio. Kiekvienas kolegialaus organo narys turėtų įsipareigoti taip apriboti kitus savo profesinius įsipareigojimus (ypač direktoriaus pareigas kitose bendrovėse), kad jie netrukdytų tinkamai atlikti kolegialaus organo nario pareigas. Jeigu kolegialaus organo narys dalyvavo mažiau nei pusėje⁹ kolegialaus organo posėdžių per bendrovės finansinius metus, apie tai turėtų būti informuojami bendrovės akcininkai.</p>	<p>Taip</p>	<p>Bendrovės pagrindinį akcijų paketą valdo valstybė, atstovaujama LR Susisiekimo ministerijos (56,66 %). LR Susisiekimo ministerijos darbuotojų yra Stebėtojų taryboje (3/5) bei Valdyboje (3/5).</p> <p>Informacija apie kolegialaus organų narių dalyvavimą posėdžiuose bendrovė pateikiama posėdžio protokoluose.</p>
<p>4.4. Kai kolegialaus organo sprendimai gali skirtingai paveikti bendrovės akcininkus, kolegialus organas su visais akcininkais turėtų elgtis sąžiningai ir nešališkai. Jis turėtų užtikrinti, kad akcininkai būtų tinkamai informuojami apie bendrovės reikalus, jos strategiją, rizikos valdymą ir interesų konfliktų sprendimą. Bendrovėje turėtų būti aiškiai nustatytas kolegialaus organo narių vaidmuo jiems bendraujant su akcininkais ir įsipareigojant akcininkams.</p>	<p>Taip</p>	<p>Bendrovės dokumentų ir kitos informacijos pateikimo akcininkams tvarka nustatyta bendrovės įstatuose.</p>
<p>4.5. Rekomenduojama, kad sandoriai (išskyrus mažareikšmius dėl nedidelės jų vertės arba sudarytus standartinėmis sąlygomis vykdant įprastinę bendrovės veiklą), sudaromi tarp bendrovės ir jos akcininkų, priežiūros ar valdymo organų narių, ar kitų bendrovės valdymui įtaką darančių ar galinčių daryti fizinių ar juridinių asmenų, būtų tvirtinami kolegialaus organo. Sprendimas dėl tokių sandorių tvirtinimo turėtų būti laikomas priimtu tik tuo atveju, kai už tokį sprendimą balsuoja dauguma nepriklausomų kolegialaus organo narių.</p>	<p>Neaktualu</p>	<p>Sandorių nebuvo.</p>

⁹ Pažymėtina, kad bendrovės gali sugriežtinti minėtą reikalavimą ir nustatyti, kad apie posėdžius prastai lankančių kolegialaus organo narių turi būti informuojami akcininkai (pavyzdžiui, tuo atveju, jeigu tas narys dalyvavo mažiau nei 2/3 ar 3/4 posėdžių). Tokios aktyvaus dalyvavimo kolegialaus organo posėdžiuose užtikrinimo priemonės yra skatinamos ir bus laikomos tinkamesnio bendrovių valdymo pavyzdžiu.

<p>4.6. Kolegialus organas turėtų būti nepriklausomas priimdamas sprendimus, turinčius reikšmės bendrovės veiklai ir strategijai. Be kita ko, kolegialus organas turėtų būti nepriklausomas nuo bendrovės valdymo organų¹⁰. Kolegialaus organo narių darbui ir sprendimams neturėtų daryti įtakos juos išrinkę asmenys. Bendrovė turėtų užtikrinti, kad kolegialus organas ir jo komitetai būtų aprūpinti pakankamais ištekliais (tarp jų ir finansiniais), reikalingais pareigoms atlikti, įskaitant teisę gauti – ypač iš bendrovės darbuotojų – visą reikiamą informaciją ir teisę kreiptis nepriklausomo profesionalaus patarimo į išorinius teisės, apskaitos ar kitokius specialistus kolegialaus organo ir jo komitetų kompetencijai priklausančiais klausimais. Naudodamasis minėtų konsultantų ar specialistų paslaugomis informacijai apie atlyginimų nustatymo sistemų rinkos standartus gauti, atlyginimo komitetas turėtų užtikrinti, kad tas konsultantas tuo pačiu metu neteiktų konsultacijų susijusios bendrovės žmogiškųjų išteklių skyriui arba vykdomajam, arba valdymo organų nariams.</p>	<p>Taip</p>	<p>Bendrovės kolegialaus organo veikla reglamentuojama LR Akcinių bendrovių įstatyme ir yra laikomasi šios rekomendacijos, įgyvendinant jos nuostatas praktikoje.</p>
<p>4.7. Kolegialaus organo veikla turėtų būti organizuota taip, kad nepriklausomi kolegialaus organo nariai galėtų turėti didelę įtaką itin svarbiose srityse, kuriose interesų konfliktų galimybė yra ypač didelė. Tokiomis sritimis laikytini klausimai, susiję su bendrovės direktorių skyrimu, atlyginimo bendrovės direktoriams nustatymu ir bendrovės audito kontrole bei įvertinimu. Todėl tuo atveju, kai kolegialaus organo kompetencijai yra priskirti minėti klausimai, šiam organui rekomenduojama suformuoti skyrimo, atlyginimų ir audito komitetus¹¹. Bendrovės turėtų užtikrinti, kad skyrimo, atlyginimų ir audito komitetams priskirtos funkcijos būtų vykdomos, tačiau jos gali tas funkcijas sujungti ir sukurti mažiau nei tris komitetus. Tokiu atveju bendrovės turėtų išsamiai paaiškinti, kodėl jos pasirinko alternatyvų požiūrį ir kaip pasirinktas požiūris atitinka trims atskiriems komitetams nustatytus tikslus. Bendrovėse, kurių kolegialus organas turi nedaug narių, trims komitetams skirtas funkcijas gali atlikti pats kolegialus organas, jeigu jis atitinka komitetams keliamus sudėties reikalavimus ir jeigu šiuo klausimu atskleidžia atitinkamą informaciją. Tokiu atveju šio kodekso nuostatos, susijusios su kolegialaus organo komitetais (ypač dėl jų vaidmens, veiklos ir skaidrumo), turėtų būti taikomos, kai tinka, visam kolegialiam organui.</p>	<p>Taip</p>	<p>Bendrovė laikosi šios rekomendacijos, įgyvendinama jos nuostatas praktikoje.</p> <p>Bendrovėje dirbama pagal bendrovės įstatus, stebėtojų tarybos ir valdybos darbo reglamentus.</p> <p>Rekomendacijos formuoti audito komitetą pagal savo esmę ir prigimtį yra susijusios išimtinai su stebėtojų taryba ir bendrovės valdyba, kurios paskirtis ir funkcijos pagal Akcinių bendrovių įstatymą yra kitokios, netaikomos.</p> <p>Nuo 2011 m. liepos 21 d. (Stebėtojų tarybos posėdžio protokolas Nr. 3) sudaromas Audito komitetas iš trijų narių.</p>

¹⁰ Tuo atveju, kai visuotinio akcinių susirinkimo renkamas kolegialus organas yra valdyba, rekomendacija dėl jos nepriklausomumo nuo bendrovės valdymo organų taikytina tiek, kiek tai susiję su nepriklausomumu nuo bendrovės vadovo.

¹¹ Lietuvos Respublikos audito įstatymas (Žin., 2008, Nr. 82-3233) nustato, kad viešojo intereso įmonės (įskaitant, bet neapsiribojant, akcinėse bendrovėse, kurių vertybiniais popieriais prekiaujama Lietuvos Respublikos ir (arba) bet kurios kitos valstybės narės reguliuojamoje rinkoje), privalo sudaryti Audito komitetą.

<p>4.8. Pagrindinis komitetų tikslas – didinti kolegialaus organo darbo efektyvumą užtikrinant, kad sprendimai būtų priimami juos tinkamai apsvarsčius, ir padėti organizuoti darbą taip, kad kolegialaus organo sprendimams nedarytų įtakos esminiai interesų konfliktai. Komitetai turėtų veikti nepriklausomai bei principingai ir teikti kolegialiam organui rekomendacijas, susijusias su kolegialaus organo sprendimu, tačiau galutinį sprendimą priima pats kolegialus organas. Rekomendacija steigti komitetus nesiekama susiaurinti kolegialaus organo kompetencijos ar perkelti ją komitetams. Kolegialus organas išlieka visiškai atsakingas už savo kompetencijos ribose priimamus sprendimus.</p>	<p>Taip</p>	<p>Bendrovė laikosi šios rekomendacijos, įgyvendindama jos nuostatas praktikoje.</p>
<p>4.9. Kolegialaus organo sukurti komitetai turėtų susidėti bent iš trijų narių. Bendrovėse, kuriose kolegialaus organo narių yra nedaug, išimties tvarka komitetai gali būti sudaryti tik iš dviejų narių. Kiekvieno komiteto narių daugumą turėtų sudaryti nepriklausomi kolegialaus organo nariai. Tuo atveju, kai bendrovėje stebėtojų taryba nesudaroma, atlyginimų ir audito komitetai turėtų būti sudaryti išimtinai iš direktorių konsultantų.</p> <p>Sprendžiant, ką skirti komiteto pirmininku ir nariais, turėtų būti atsižvelgiama į tai, kad narystė komitete turi būti atnaujinama ir kad neturi būti pernelyg pasitikima tam tikrais asmenimis.</p>	<p>Taip</p>	<p>Žiūrėti 3.4, 4.7 ir 4.8 punktus.</p> <p>Bendrovės aukščiausiasis organas – visuotinis akcininkų susirinkimas renka stebėtojų tarybą.</p> <p>Nuo 2011 m. liepos 21 d. (Stebėtojų tarybos posėdžio protokolas Nr. 3) sudaromas Audito komitetas iš trijų narių.</p>
<p>4.10. Kiekvieno įkurto komiteto įgaliojimus turėtų nustatyti pats kolegialus organas. Komitetai turėtų vykdyti savo pareigas laikydamiesi nustatytų įgaliojimų ir reguliariai informuoti kolegialų organą apie savo veiklą ir jos rezultatus. Kiekvieno komiteto įgaliojimai, apibrėžiantys jo vaidmenį ir nurodantys jo teises bei pareigas, turėtų būti paskelbti bent kartą per metus (kaip dalis informacijos, kurią bendrovė kasmet skelbia apie savo valdymo struktūrą ir praktiką). Bendrovės taip pat kasmet savo metiniame pranešime turėtų skelbti esamų komitetų pranešimus apie jų sudėtį, posėdžių skaičių ir narių dalyvavimą posėdžiuose per praėjusius metus, taip pat apie pagrindines savo veiklos kryptis. Audito komitetas turėtų patvirtinti, kad jį tenkina audito proceso nepriklausomumas, ir trumpai aprašyti veiksmus, kurių buvo imtasi tam, kad prieiti tokios išvados.</p>	<p>Taip</p>	<p>Žiūrėti 3.4 ir 4.8. punktus.</p> <p>Bendrovės stebėtojų taryba tvirtina audito komiteto vidaus taisykles.</p>
<p>4.11. Siekiant užtikrinti komitetų savarankiškumą ir objektyvumą, kolegialaus organo nariai, kurie nėra komiteto nariai, paprastai turėtų turėti teisę dalyvauti komiteto posėdžiuose tik komitetui pakvietus. Komitetas gali pakviesti arba reikalauti, kad posėdyje dalyvautų tam tikri darbuotojai arba ekspertai. Kiekvieno komiteto pirmininkui turėtų būti sudarytos sąlygos tiesiogiai palaikyti ryšius su akcininkais. Atvejus, kuriems esant tai turėtų būti daroma, reikėtų nurodyti komiteto veiklą reglamentuojančiose taisyklėse.</p>	<p>Taip</p>	<p>Šio punkto rekomendacijų įgyvendinimas nustatytas stebėtojų tarybos patvirtintuose audito komiteto vidaus taisyklėse.</p>

<p>4.12. Skyrimo komitetas.</p> <p>4.12.1. Pagrindinės skyrimo komiteto funkcijos turėtų būti šios:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) parinkti kandidatus į laisvas valdymo organų narių vietas ir rekomenduoti kolegialiam organui juos svarstyti. Skyrimo komitetas turėtų įvertinti įgūdžių, žinių ir patirties pusiausvyrą valdymo organe, parengti funkcijų ir sugebėjimų, kurių reikia konkrečiam postui, aprašą ir įvertinti įpareigojimui atlikti reikalingą laiką. Skyrimo komitetas taip pat gali vertinti bendrovės akcininkų pasiūlytus kandidatus į kolegialaus organo narius; 2) reguliariai vertinti priežiūros ir valdymo organų struktūrą, dydį, sudėtį ir veiklą, teikti kolegialiam organui rekomendacijas, kaip siekti reikiamų pokyčių; 3) reguliariai vertinti atskirų direktorių įgūdžius, žinias bei patirtį ir apie tai pranešti kolegialiam organui; 4) reikiamą dėmesį skirti tęstinumo planavimui; 5) peržiūrėti valdymo organų politiką dėl vyresniosios vadovybės rinkimo ir skyrimo. <p>4.12.2. Skyrimo komitetas turėtų apsvarstyti kitų asmenų, įskaitant administraciją ir akcininkus, pateiktus pasiūlymus. Kai sprendžiami klausimai, susiję su vykdomaisiais direktoriais arba valdybos nariais (jei visuotinio akcininkų susirinkimo renkamas kolegialus organas – stebėtojų taryba) ir vyresniąją vadovybę, turėtų būti konsultuojamasi su bendrovės vadovu, suteikiant jam teisę teikti pasiūlymus Skyrimo komitetui.</p>	<p>Neaktuali</p>	<p>Žiūrėti 3.4. ir 4.8. punktus.</p> <p>Skyrimo komitetas nesudaromas.</p>
<p>4.13. Atlyginimų komitetas.</p> <p>4.13.1. Pagrindinės atlyginimų komiteto funkcijos turėtų būti šios:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) teikti kolegialiam organui svarstyti pasiūlymus dėl valdymo organų narių ir vykdomųjų direktorių atlyginimų politikos. Tokia politika turėtų apimti visas atlyginimo formas, įskaitant fiksuotą atlyginimą, nuo veiklos rezultatų priklausančio atlyginimo sistemas, pensijų modelius ir išeitines išmokas. Pasiūlymai, susiję su nuo veiklos rezultatų priklausančio atlyginimo sistemomis, turėtų būti pateikiami kartu su rekomendacijomis dėl su tuo susijusių tikslų ir įvertinimo kriterijų, kurių tikslas – tinkamai suderinti vykdomųjų direktorių ir valdymo organų narių atlyginimą su bendrovės kolegialaus organo nustatytais ilgalaikiais akcininkų interesais ir tikslais; 2) teikti kolegialiam organui pasiūlymus dėl individualių atlyginimų vykdomiesiems direktoriams ir valdymo organų nariams siekiant, kad jie atitiktų bendrovės atlyginimų politiką ir šių asmenų veiklos įvertinimą. Vykdydamas šią funkciją, komitetas turėtų būti gerai informuotas apie bendrą atlygį, kurį vykdomieji direktoriai ir 	<p>Neaktuali</p>	<p>Bendrovėje atlyginimai bei kitos išmokos darbuotojams mokami vadovaujantis Kolektyvine sutartimi, darbo sutartimi, LR Vyriausybės 2002 m. rugpjūčio 23 d. nutarimu Nr. 1341 „Dėl valstybės įmonių ir valstybės kontroliuojamų akcinių bendrovių, uždarytų akcinių bendrovių vadovų, jų pavaduotojų ir vyriausiųjų buhalterių darbo apmokėjimo“ ir AB „Lietuvos jūrų laivininkystė“ darbo užmokesčio sistemos kranto darbuotojams nuostatais, AB „Lietuvos jūrų laivininkystė“ generalinio direktoriaus, direktorių ir vyriausiojo buhalterio darbo apmokėjimo tvarkos aprašu, patvirtintais valdybos.</p> <p>Atlyginimų komitetas nesudaromas.</p>

<p>valdymo organų nariai gauna iš kitų susijusių bendrovių;</p> <p>3) turėtų užtikrinti, kad individualus atlyginimas vykdomajam direktoriui ir valdymo organo nariui būtų proporcingas kitų bendrovės vykdomųjų direktorių arba valdymo organų narių ir kitų bendrovės darbuotojų atlyginimui;</p> <p>4) reguliariai peržiūrėti vykdomųjų direktorių ar valdymo organų narių atlyginimų nustatymo politiką (taip pat ir akcijomis pagrįsto atlyginimo politiką) bei jos įgyvendinimą;</p> <p>5) teikti kolegialiam organui pasiūlymus dėl tinkamų sutarčių su vykdomaisiais direktoriais ir valdymo organų nariais formų;</p> <p>6) padėti kolegialiam organui prižiūrėti, kaip bendrovė laikosi galiojančių nuostatų dėl informacijos, susijusios su atlyginimais, skelbimo (ypač dėl galiojančios atlyginimų politikos ir direktoriams skiriamo individualus atlyginimo);</p> <p>7) teikti vykdomiesiems direktoriams ir valdymo organų nariams bendras rekomendacijas dėl vyresniosios vadovybės (kaip apibrėžta paties kolegialaus organo) atlyginimų dydžio ir struktūros, taip pat stebėti vyresniosios vadovybės atlyginimų dydį ir struktūrą, remiantis atitinkama informacija, kurią pateikia vykdomieji direktoriai ir valdymo organų nariai.</p> <p>4.13.2. Tuo atveju, kai reikia spręsti skatinimo klausimą, susijusį su akcijų pasirinkimo sandoriais ar kitomis su akcijomis susijusiomis skatinimo priemonėmis, kurios gali būti taikomos direktoriams arba kitiems darbuotojams, komitetas turėtų:</p> <p>1) apsvarstyti bendrą tokių skatinimo sistemų taikymo politiką, ypatingą dėmesį skirdamas skatinimui, susijusiam su akcijų pasirinkimo sandoriais, ir pateikti kolegialiam organui su tuo susijusius pasiūlymus;</p> <p>2) išnagrinėti informaciją, kuri pateikta šiuo klausimu bendrovės metiniame pranešime ir dokumentuose, skirtuose akcininkų susirinkimui;</p> <p>3) pateikti kolegialiam organui pasiūlymus dėl pasirinkimo sandorių pasirašant akcijas arba pasirinkimo sandorių perkant akcijas alternatyvos apibrėžiant tokios alternatyvos suteikimo priežastis ir pasekmes.</p> <p>4.13.3. Atlyginimų komitetas, spręsdamas jo kompetencijai priskirtus klausimus, turėtų pasidomėti bent kolegialaus valdymo organo pirmininko ir (arba) bendrovės vadovo nuomone dėl kitų vykdomųjų direktorių ir valdymo organų narių atlyginimų.</p> <p>4.13.4. Atlyginimo komitetas turėtų informuoti akcininkus apie savo funkcijų vykdymą ir tuo tikslu dalyvauti metiniame visuotiniame akcininkų susirinkime.</p>		
--	--	--

<p>ypatumais. Bendrovės administracija turėtų informuoti audito komitetą apie svarbių ir neįprastų sandorių apskaitos būdus, kai apskaita gali būti vykdoma skirtingais būdais. Šiuo atveju ypatingas dėmesys turėtų būti skiriamas bendrovės veiklai ofšoriniuose centruose ir (ar) per specialios paskirties įmones (organizacijas) vykdomai veiklai bei tokios veiklos pateisinimui.</p> <p>4.14.3. Audito komitetas turėtų nuspręsti, ar jo posėdžiuose turi dalyvauti (jei taip, tai kada) kolegialaus valdymo organo pirmininkas, bendrovės vadovas, vyriausiasis finansininkas (arba viršesni darbuotojai, atsakingi už finansus bei apskaitą), vidaus auditorius ir išorės auditorius. Komitetas turėtų turėti galimybę prirėikus susitikti su atitinkamais asmenimis, nedalyvaujant vykdomiesiems direktoriams ir valdymo organų nariams.</p> <p>4.14.4. Vidaus ir išorės auditoriams turėtų būti užtikrinti ne tik veiksmingi darbiniai santykiai su administracija, bet ir neribotos galimybės susisiekti su kolegialiu organu. Šiuo tikslu audito komitetas turėtų veikti kaip pagrindinė instancija ryšiams su vidaus ir išorės auditoriais palaikyti.</p> <p>4.14.5. Audito komitetas turėtų būti informuotas apie vidaus auditorių darbo programą ir gauti vidaus audito ataskaitas arba periodinę santrauką. Audito komitetas taip pat turėtų būti informuotas apie išorės auditorių darbo programą ir turėtų iš audito įmonės gauti ataskaitą, kurioje būtų aprašomi visi ryšiai tarp nepriklausomos audito įmonės ir bendrovės bei jos grupės. Komitetas turėtų laiku gauti informaciją apie visus su bendrovės auditu susijusius klausimus.</p> <p>4.14.6. Audito komitetas turėtų tikrinti, ar bendrovė laikosi galiojančių nuostatų, reglamentuojančių darbuotojų galimybę pateikti skundą arba anonimiškai pranešti apie įtarimus, kad bendrovėje daromi svarbūs pažeidimai (dažniausiai pranešama nepriklausomam kolegialaus organo nariui), ir turėtų užtikrinti, kad būtų nustatyta tvarka proporcingam ir nepriklausomam tokių klausimų tyrimui ir atitinkamiems tolesniems veiksams.</p> <p>4.14.7. Audito komitetas turėtų teikti kolegialiam organui savo veiklos ataskaitas bent kartą per šešis mėnesius, tuo metu, kai tvirtinamos metinės ir pusės metų ataskaitos.</p>		
--	--	--

<p>4.15. Kiekvienais metais kolegialus organas turėtų atlikti savo veiklos įvertinimą. Jis turėtų apimti kolegialaus organo struktūros, darbo organizavimo ir gebėjimo veikti kaip grupė vertinimą, taip pat kiekvieno kolegialaus organo nario ir komiteto kompetencijos ir darbo efektyvumo vertinimą bei vertinimą, ar kolegialus organas pasiekė nustatytą veiklos tikslų. Kolegialus organas turėtų bent kartą per metus paskelbti (kaip dalį informacijos, kurią bendrovė kasmet skelbia apie savo valdymo struktūras ir praktiką) atitinkamą informaciją apie savo vidinę organizaciją ir veiklos procedūras, taip pat nurodyti, kokius esminius pokyčius nulėmė kolegialaus organo atliktas savo veiklos įvertinimas.</p>	<p>Taip</p>	<p>Žiūrėti 1.3 ir 3.10 punktus.</p>
<p>V principas: Bendrovės kolegialių organų darbo tvarka</p> <p>Bendrovėje nustatyta kolegialių priežiūros ir valdymo organų darbo tvarka turėtų užtikrinti efektyvų šių organų darbą ir sprendimų priėmimą, skatinti aktyvų bendrovės organų bendradarbiavimą.</p>		
<p>5.1. Bendrovės kolegialiems priežiūros ir valdymo organams (šiuo principu sąvoka <i>kolegialūs organai</i> apima tiek kolegialius priežiūros, tiek valdymo organus) vadovauja šių organų pirmininkai. Kolegialaus organo pirmininkas yra atsakingas už kolegialaus organo posėdžių tinkamą sušaukimą. Pirmininkas turėtų užtikrinti tinkamą visų kolegialaus organo narių informavimą apie šaukiamą posėdį ir posėdžio darbotvarkę. Jis taip pat turėtų užtikrinti tinkamą vadovaviną kolegialaus organo posėdžiams bei tvarką ir darbingą atmosferą posėdžio metu.</p>	<p>Taip</p>	<p>Stebėtojų tarybos pirmininkas – Tomas Karpavičius (nuo 2011-12-22), Bendrovės valdybos pirmininkas – Saulius Girdauskas (nuo 2013-02-27).</p>
<p>5.2. Bendrovės kolegialių organų posėdžius rekomenduojama rengti atitinkamu periodiškumu, pagal iš anksto patvirtintą grafiką. Kiekviena bendrovė pati sprendžia, kokių periodiškumu šaukti kolegialių organų posėdžius, tačiau rekomenduojama juos rengti tokiu periodiškumu, kad būtų užtikrintas nepertraukiamas esminių bendrovės valdymo klausimų sprendimas. Bendrovės stebėtojų tarybos posėdžiai turėtų būti šaukiami bent kartą per metų ketvirtį, o bendrovės valdybos posėdžiai – bent kartą per mėnesį.¹²</p>	<p>Taip</p>	<p>Bendrovė organai svarsto visus jiems priskirtus klausimus. Tai numatyta jų darbo reglamentuose.</p> <p>Organų posėdžių dažnumas apsprendžiamas priklausomai nuo svarstytinų klausimų. Valdyba sudaro eilinių posėdžių šaukimo planą. Neeilinių valdybos posėdžių darbotvarkė yra nustatoma valdybos posėdį inicijavusių asmenų. Stebėtojų taryba taip pat sudaro numatomų posėdžių grafiką. Stebėtojų tarybos posėdžiai šaukiami ne rečiau kaip kartą per ketvirtį.</p>

¹² Rekomendacijoje įtvirtintas bendrovės kolegialių organų posėdžių periodiškumas taikytinas tais atvejais, kai bendrovėje sudaromi abu papildomi kolegialūs organai – stebėtojų taryba ir valdyba. Kai bendrovėje sudaromas tik vienas papildomas kolegialus organas, jo posėdžių periodiškumas gali būti toks, koks nustatytas stebėtojų tarybai, t.y. bent kartą per metų ketvirtį.

<p>5.3. Kolegialaus organo nariai apie šaukiamą posėdį turėtų būti informuojami iš anksto, kad turėtų pakankamai laiko tinkamai pasirengti posėdyje nagrinėjamų klausimų svarstymui ir galėtų vykti naudinga diskusija, po kurios būtų priimami tinkami sprendimai. Kartu su pranešimu apie šaukiamą posėdį kolegialaus organo nariams turėtų būti pateikta visa reikalinga, su posėdžio darbotvarke susijusi medžiaga. Darbotvarkė posėdžio metu neturėtų būti keičiama ar papildoma, išskyrus atvejus, kai posėdyje dalyvauja visi kolegialaus organo nariai arba kai neatidėliotinai reikia spręsti svarbius bendrovei klausimus.</p>	<p>Taip</p>	<p>Stebėtojų taryba sudaro posėdžių grafiką, numato pagrindinius svarstytinus klausimus, atsakingus asmenis ir prelininarias datas. Posėdžio darbotvarkė pranešama ne vėliau kaip prieš 7 dienas iki posėdžio. Nuinatyta darbotvarkė gali būti pakeista tik tuo atveju, jeigu tam pritaria visi stebėtojų tarybos nariai. Su posėdžio medžiaga stebėtojų tarybos nariai turi būti supažindinti prieš 5 dienas iki posėdžio pradžios.</p> <p>Valdyba sudaro cilinių posėdžių šaukimo planą. Neeilinių valdybos posėdžių darbotvarkė yra nustatoma valdybos posėdį inicijavusių asmenų. Parengta valdybos posėdžio medžiaga valdybos pirmininkui turi būti pateikta ne vėliau kaip prieš 5 dienas iki valdybos posėdžio. Valdybos pirmininkas šaukia valdybos posėdį ne vėliau kaip prieš tris darbo dienas valdybos nariams išplatindamas kvietimą į valdybos posėdį ir valdybos posėdžio medžiagą. Darbotvarkė gali būti papildyta nesilaikant šio termino, jeigu jame dalyvauja visi valdybos nariai, arba, ne visi valdybos nariai, tačiau nedalyvaujantys valdybos nariai neprieštaravo dėl tokių veiksmų, ir, jeigu tam neprieštarauja nei vienas dalyvaujantysis valdybos narys.</p>
<p>5.4. Siekiant koordinuoti bendrovės kolegialių organų darbą bei užtikrinti efektyvų sprendimų priėmimo procesą, bendrovės kolegialių priežiūros ir valdymo organų pirmininkai turėtų tarpusavyje derinti šaukiamų posėdžių datas, jų darbotvarkes, glaudžiai bendradarbiauti spręsdami kitus su bendrovės valdymu susijusius klausimus. Bendrovės stebėtojų tarybos posėdžiai turėtų būti atviri bendrovės valdybos nariams, ypač tais atvejais, kai posėdyje svarstomi klausimai, susiję su valdybos narių atšaukimu, atsakomybe, atlyginimo nustatymu.</p>	<p>Taip</p>	<p>Medžiagą stebėtojų tarybos svarstomais klausimais rengia bendrovės darbuotojai, bendrovės valdybos nariai, o prireikus ir patys tarybos nariai pasitelkdami kitus asmenis. Į atvirus stebėtojų tarybos posėdžius galima kviešti asmenis, susijusius su posėdyje svarstomu klausimu.</p>
<p>VI principas: Nešališkas akcininkų traktavimas ir akcininkų teisės</p> <p>Bendrovės valdymo sistema turėtų užtikrinti nešališką visų akcininkų, įskaitant smulkiuosius bei užsieniečius, traktavimą. Bendrovės valdymo sistema turėtų apsaugoti akcininkų teises.</p>		
<p>6.1. Rekomenduojama, kad bendrovės kapitalą sudarytų tik tokios akcijos, kurios jų turėtojams suteikia vienodas balsavimo, nuosavybės, dividendų ir kitas teises.</p>	<p>Taip</p>	<p>Bendrovės įstatinis kapitalas lygus 82.867.200 litų.</p> <p>Visos Bendrovės įstatinis kapitalas padalintas į 82.867.200 paprastąsias vardines 1 lito nominalios vertės akcijas. Bendrovės akcijos yra vienos klasės-paprastos vardinės, suteikiančios jų savininkams vienodas teises.</p>

<p>6.2. Rekomenduojama sudaryti investuotojams sąlygas iš anksto, t.y. prieš perkant akcijas, susipažinti su išleidžiamų naujų ar jau išleistų akcijų suteikiamomis teisėmis.</p>	<p>Taip</p>	<p>Tai numatyta Akcinių bendrovių įstatyme, bei Bendrovės įstatuose. Tik Visuotinis akcininkų susirinkimas (toliau – „VAS“) turi išimtinę teisę nustatyti Bendrovės išleidžiamų akcijų klasę, skaičių, nominalią vertę ir minimalią emisijos kainą. Apie VAS sušaukimą įstatuose nustatyta tvarka bendrovė skelbia viešai.</p>
<p>6.3. Bendrovei ir jos akcininkams svarbūs sandoriai, tokie kaip bendrovės turto perleidimas, investavimas, įkeitimas ar kitoks apsunkinimas, turėtų gauti visuotinio akcininkų susirinkimo pritarimą¹³. Visiems akcininkams turėtų būti sudarytos vienodos galimybės susipažinti ir dalyvauti priimant bendrovei svarbius sprendimus, įskaitant paminėtų sandorių tvirtinimą.</p>	<p>Taip</p>	<p>Bendrovės įstatuose numatyta, kad Valdyba priima sprendimus: dėl ilgalaikio turto, kurio balansinė vertė didesnė kaip 2 milijonai litų, investavimo, perleidimo, nuomos (skaičiuojama atskirai kiekvienai sandorio rūšiai); sprendimus dėl ilgalaikio turto, kurio balansinė vertė didesnė kaip 2 milijonai litų, įkeitimo ir hipotekos (skaičiuojama bendra sandorių suma); sprendimus dėl kitų asmenų prievolių, kurių suma didesnė kaip 2 milijonai litų, įvykdymo laidavimo ar garantavimo; sprendimus įsigyti ilgalaikio turto už kainą, didesnę kaip 2 milijonai litų; tik gavusi VAS pritarimą.</p>
<p>6.4. Visuotinių akcininkų susirinkimų sušaukimo ir vedimo procedūros turėtų sudaryti akcininkams lygias galimybes dalyvauti susirinkime ir neturėtų pažeisti akcininkų teisių bei interesų. Pasirinkta visuotinio akcininkų susirinkimo vieta, data ir laikas neturėtų užkirsti kelio aktyviam akcininkų dalyvavimui susirinkime.</p>	<p>Taip</p>	<p>Apie visuotinį akcininkų susirinkimo sušaukimą Bendrovė informuoja viešai Akcinių bendrovių įstatymo nustatyta tvarka (ne vėliau kaip likus 21 diena iki susirinkimo).</p>
<p>6.5. Siekiant užtikrinti užsienyje gyvenančių akcininkų teisę susipažinti su informacija, esant galimybei, rekomenduojama visuotiniam akcininkų susirinkimui parengtus dokumentus iš anksto paskelbti viešai prieinamai bendrovės interneto tinklalapyje ne tik lietuvių kalba, bet ir anglų kalba ir (ar) kitomis užsienio kalbomis. Visuotinio akcininkų susirinkimo protokolą po jo pasirašymo ir (ar) priimtus sprendimus taip pat rekomenduojama paskelbti viešai prieinamai bendrovės interneto tinklalapyje lietuvių ir anglų kalba ir (ar) kitomis užsienio kalbomis. Bendrovės interneto tinklalapyje viešai prieinamai gali būti skelbiama ne visa dokumentų apimtis, jei jų viešas paskelbimas galėtų pakenkti bendrovei arba būtų atskleistos bendrovės komercinės paslaptys.</p>	<p>Taip</p>	<p>Bendrovės visuotinio akcininkų susirinkimo sušaukimo, sprendimų priėmimo bei organizavimo tvarka yra nustatyta Lietuvos Respublikos akcinių bendrovių įstatyme bei Bendrovės įstatuose, kuriais ir vadovaujasi Bendrovė.</p> <p>Esminiai įvykiai, apimantys taip pat ir akcininkų susirinkimo dienotvarkę bei sprendimus, jų projektus skelbiami viešai elektroninio ryšio priemonėmis per NASDAQ OMX Vilnius naudojamą naujienų platinimo sistemą lietuvių ir anglų kalbomis. Ši informacija taip pat talpinama ir bendrovės interneto tinklalapyje.</p>

¹³ Lietuvos Respublikos akcinių bendrovių įstatymas (Žin., 2003, Nr. 123-5574) neapibrėžia visuotinio akcininkų susirinkimo kompetencijai sprendimų dėl ilgalaikio turto, kurio balansinė vertė didesnė kaip 1/20 bendrovės įstatinio kapitalo, investavimo, perleidimo, nuomos, įkeitimo, įsigijimo ir pan. priėmimo. Tačiau svarbūs, esminiai bendrovės veiklai sandoriai turėtų būti apsvartomi visuotiniame akcininkų susirinkime ir gauti jo pritarimą. To nedraudžia ir Akcinių bendrovių įstatymas. Tačiau siekiant neapsunkinti bendrovės veiklos ir išvengti nepagrįstai dažno sandorių svarstymo susirinkime, bendrovės gali pačios nusistatyti svarbių sandorių kriterijus, pagal kuriuos būtų atrenkami sandoriai, reikalingi susirinkimo pritarimo. Nustatydamos svarbių sandorių kriterijus, bendrovės gali vadovautis Akcinių bendrovių įstatymo 34 straipsnio 4 dalies 3, 4, 5 ir 6 punktuose nustatytais kriterijais arba nukrypti nuo jų, atsižvelgdamos į savo veiklos specifiką ir siekiant užtikrinti nepatraukiamą ir efektyvią bendrovės veiklą.

<p>6.6. Akcininkams turėtų būti sudarytos galimybės balsuoti akcininkų susirinkime asmeniškai jame dalyvaujant arba nedalyvaujant. Akcininkams neturėtų būti daroma jokių kliūčių balsuoti iš anksto raštu, užpildant bendrąjį balsavimo biuletenį.</p>	<p>Taip</p>	<p>Šias akcininkų teises numato Akcinių bendrovių įstatymas ir Bendrovės įstatai.</p>
<p>6.7. Siekiant padidinti akcininkų galimybes dalyvauti akcininkų susirinkimuose, bendrovėms rekomenduojama plačiau taikyti modernias technologijas ir tokiu būdu sudaryti akcininkams galimybę dalyvauti ir balsuoti akcininkų susirinkimuose naudojantis elektroninių ryšių priemonėmis. Tokiais atvejais turi būti užtikrintas perduodamos informacijos saugumas ir galima nustatyti dalyvavusiojo ir balsavusiojo tapatybę. Be to, bendrovės galėtų sudaryti sąlygas akcininkams, ypač užsienyje gyvenantiems akcininkams, akcininkų susirinkimus stebėti pasinaudojant modernių technologijų priemonėmis.</p>	<p>Taip</p>	<p>Bendrovė norėtų naudoti modernias technologijas balsavimui akcininkų susirinkimuose, žymiai nedidinant išlaidų ir (arba) sąnaudų, galinčių pažeisti tų pačių akcininkų interesus. Šiuo metu tam yra ribotos galimybės.</p>
<p>VII principas: Interesų konfliktų vengimas ir atskleidimas</p> <p>Bendrovės valdymo sistema turėtų skatinti bendrovės organų narius vengti interesų konfliktų bei užtikrinti skaidrų ir efektyvų bendrovės organų narių interesų konfliktų atskleidimo mechanizmą.</p>		
<p>7.1. Bendrovės priežiūros ir valdymo organo narys turėtų vengti situacijos, kai jo asmeniniai interesai prieštarauja ar gali prieštarauti bendrovės interesams. Jeigu tokia situacija vis dėlto atsirado, bendrovės priežiūros ar valdymo organo narys turėtų per protingą terminą pranešti kitiems to paties organo nariams arba jį išrinkusiam bendrovės organui, arba bendrovės akcininkams apie tokią interesų prieštaravimo situaciją, nurodyti interesų pobūdį ir, jeigu įmanoma, vertę.</p>	<p>Taip</p>	<p>Bendrovės priežiūros ir valdymo organų nariai apie tai informuoti ir šios rekomendacijos bendrovėje yra laikomasi.</p>
<p>7.2. Bendrovės priežiūros ir valdymo organo narys negali paimti bendrovės turto, kurio naudojimas specialiai su juo nėra aptartas, su savo turtu arba naudoti jį arba informaciją, kurią jis gauna būdamas bendrovės organo nariu, asmeninei naudai ar trečiojo asmens naudai gauti be bendrovės visuotinio akcininkų susirinkimo ar jo įgalioto kito bendrovės organo sutikimo.</p>	<p>Taip</p>	<p>Bendrovės priežiūros ir valdymo organų nariai apie tai informuoti ir šios rekomendacijos bendrovėje yra laikomasi.</p>

<p>7.3. Bendrovės priežiūros ir valdymo organo narys gali sudaryti sandorį su bendrove, kurios organo narys jis yra. Apie tokį sandorį (išskyrus mažareikšmius dėl nedidelės jų vertės arba sudarytus vykdant įprastinę bendrovės veiklą bei standartinėmis sąlygomis) jis privalo nedelsdamas raštu arba žodžiu, įrašant tai į posėdžio protokolą, pranešti kitiems to paties organo nariams arba jį išrinkusiam bendrovės organui, arba bendrovės akcininkams. Šioje rekomendacijoje įvardytų sandorių sudarymui taip pat taikoma 4.5 rekomendacija.</p>	<p>Neaktualu</p>	<p>Bendrovės priežiūros ir valdymo organų nariai jokių sandorių su bendrove neturėjo.</p>
<p>7.4. Bendrovės priežiūros ir valdymo organo narys turėtų susilaikyti nuo balsavimo, kai priimami sprendimai dėl sandorių ar kitokių klausimų, su kuriais jis susijęs asmeniniu ar dalykiniu interesu.</p>	<p>Taip</p>	<p>Bendrovės priežiūros ir valdymo organų nariai jokių sandorių su bendrove neturėjo, tačiau apie šią rekomendaciją yra informuoti ir jos būtų laikomasi.</p>
<p>VIII principas: Bendrovės atlyginimų politika</p> <p>Bendrovėje nustatyta atlyginimų politikos bei direktorių atlyginimų tvirtinimo, peržiūrėjimo ir paskelbimo tvarka turėtų užkirsti kelią galimiems interesų konfliktams ir piktnaudžiavimui nustatant direktorių atlyginimus, taip pat užtikrinti bendrovės atlyginimų politikos bei direktorių atlyginimų viešumą ir skaidrumą.</p>		
<p>8.1. Bendrovė turėtų paskelbti savo atlyginimų politikos ataskaitą (toliau – atlyginimų ataskaita), kuri turėtų būti aiški ir lengvai suprantama. Ši atlyginimų ataskaita turėtų būti paskelbta ne tik kaip bendrovės metinio pranešimo dalis, bet turėtų būti skelbiama ir bendrovės interneto tinklalapyje.</p>	<p>Taip</p>	<p>Bendrovė vidutinį darbuotojų skaičių bei mėnesio darbo užmokestį LR VPK nustatyta tvarka skelbia Bendrovės metiniame pranešime. Su šia informacija galima susipažinti tiek pačioje bendrovėje (Malūnininkų 3, Klaipėda), tiek LR VPK (Konstitucijos pr. 23, Vilnius), tiek ir NASDAQ OMX Vilnius (Konstitucijos pr. 7, 15 aukštas, Vilnius), tiek pastarųjų bendrovių interneto puslapiuose, kur informacija vieša ir visiems prieinama.</p>
<p>8.2. Atlyginimų ataskaitoje daugiausia dėmesio turėtų būti skiriama bendrovės direktorių atlyginimų politikai ateinančiais, o kur tinka – ir tolesniais, finansiniais metais. Joje taip pat turėtų būti apžvelgiama, kaip atlyginimų politika buvo įgyvendinama praėjusiais finansiniais metais. Ypatingas dėmesys turėtų būti skiriamas esminiams bendrovės atlyginimų politikos pokyčiams, lyginant su praėjusiais finansiniais metais.</p>	<p>Neaktualu</p>	<p>Bendrovės direktorių ir vyr. buhalterio darbo apmokėjimo tvarką reglamentuoja LR Vyriausybės 2002 m. rugpjūčio 23 d. nutarimas Nr. 1341 „Dėl valstybės įmonių ir valstybės kontroliuojamų akcinių bendrovių, uždarytų akcinių bendrovių vadovų, jų pavaduotojų ir vyriausiųjų buhalterių darbo apmokėjimo“.</p>

<p>8.3. Atlyginimų ataskaitoje turėtų būti pateikta bent ši informacija:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) direktorių atlyginimų kintamų ir nekintamų sudedamųjų dalių santykis ir jo paaiškinimas; 2) pakankama informacija apie veiklos rezultatų vertinimo kriterijus, kuriais grindžiama teisė dalyvauti akcijų pasirinkimo sandoriuose, teisė į akcijas arba kintamas sudedamąsias atlyginimo dalis; 3) paaiškinimas, kuo pasirinkti veiklos rezultatų vertinimo kriterijai naudingi ilgalaikiams bendrovės interesams; 4) metodų, taikomų siekiant nustatyti, ar tenkinami veiklos rezultatų vertinimo kriterijai, paaiškinimas; 5) pakankamai išsami informacija apie kintamos sudedamosios atlyginimo dalies mokėjimo atidėjimo laikotarpius; 6) pakankama informacija apie atlyginimo ir veiklos rezultatų ryšį; 7) pagrindiniai metinių premijų sistemos ir bet kurios kitos ne pinigais gaunamos naudos kriterijai ir jų pagrindimas; 8) pakankamai išsami informacija apie išeitinių išmokų politiką; 9) pakankamai išsami informacija apie akcijomis pagrįsto atlyginimo teisių suteikimo laikotarpį, kaip nurodyta 8.13 punkte; 10) pakankamai išsami informacija apie akcijų išlaikymą po teisių suteikimo, kaip nurodyta 8.15 punkte; 11) pakankamai išsami informacija apie panašių bendrovių grupių, kurių atlyginimo nustatymo politika buvo analizuojama siekiant nustatyti susijusios bendrovės atlyginimų nustatymo politiką, sudėtį. <p>12) direktoriams skirtos papildomos pensijos arba ankstyvo išėjimo į pensiją schemos pagrindinių savybių aprašymas;</p> <p>13) atlyginimų ataskaitoje neturėtų būti komerciniu požiūriu neskelbtinos informacijos.</p>	Neaktualu	Žiūrėti punktą 8.2.
<p>8.4. Atlyginimų ataskaitoje taip pat turėtų būti apibendrinama ir paaiškinama bendrovės politika, susijusi su sutarčių, sudaromų su vykdomaisiais direktoriais ir valdymo organų nariais, sąlygomis. Tai turėtų apimti, inter alia, informaciją apie sutarčių su vykdomaisiais direktoriais ir valdymo organų nariais trukmę, taikomus pranešimo apie išėjimą iš darbo terminus ir išsamią informaciją apie išeitines ir kitas išmokas, susijusias su sutarčių su vykdomaisiais direktoriais ir valdymo organų nariais nutraukimu pirma laiko.</p>	Neaktualu	Žiūrėti punktą 8.2.

<p>8.5. Visa atlyginimo suma ir kita nauda, skiriama atskiriems direktoriams atitinkamais finansiniais metais, turėtų būti išsamiai paskelbiama atlyginimų ataskaitoje. Šiame dokumente turėtų būti pateikta bent 8.5.1–8.5.4 punktuose nurodyta informacija apie kiekvieną asmenį, kuris bendrovėje ėjo direktoriaus pareigas bet kuriuo atitinkamų finansinių metų laikotarpiu.</p> <p>8.5.1. Turėtų būti pateikta tokia su atlyginimais ir (arba) tarnybinėmis pajamomis susijusi informacija:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) bendra atlyginimo suma, sumokėta arba mokėtina direktoriui už paslaugas, suteiktas praėjusiais finansiniais metais, įskaitant, jei taikoma, dalyvavimo mokesčius, nustatytus metiniame visuotiniame akcininkų susirinkime; 2) atlyginimas ir privilegijos, gautos iš bet kurios įmonės, priklausančios tai pačiai grupei; 3) atlyginimas, mokamas kaip pelno dalis ir (arba) premijos, bei priežastys, dėl kurių tokios premijos ir (arba) pelno dalis buvo paskirtos; 4) jei tai leidžiama pagal įstatymus, kiekvienas esminis papildomas atlyginimas, mokamas direktoriams už specialias paslaugas, kurios nepriklauso įprastinėms direktoriaus funkcijoms; 5) kompensacija, gautina arba sumokėta kiekvienam vykdomajam direktoriui ar valdymo organų nariui, pasitraukusiam iš savo pareigų praėjusiais finansiniais metais; 6) bendra apskaičiuota naudos, kuri laikoma atlyginimu ir suteikiama ne pinigais, vertė, jeigu tokia nauda neturi būti nurodyta pagal 1–5 punktus. <p>8.5.2. Turėtų būti pateikiama ši informacija, susijusi su akcijomis ir (arba) teisėmis dalyvauti akcijų pasirinkimo sandoriuose, ir (arba) su visomis kitomis darbuotojų skatinimo akcijomis sistemomis:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) praėjusiais finansiniais metais bendrovės pasiūlytų akcijų pasirinkimo sandorių arba suteiktų akcijų skaičius ir taikymo sąlygos; 2) akcijų pasirinkimo sandorių skaičius, realizuotas per praėjusius finansinius metus, nurodant kiekvieno sandorio akcijų skaičių bei realizavimo kainą, arba dalyvavimo darbuotojų skatinimo akcijomis sistemoje vertė finansinių metų pabaigoje; 3) finansinių metų pabaigoje nerealizuotas akcijų pasirinkimo sandorių skaičius, jų realizavimo kaina, realizavimo data ir pagrindinės teisių įgyvendinimo sąlygos; 4) visi esamų akcijų pasirinkimo sandorių sąlygų pokyčiai ateinančiais finansiniais metais. <p>8.5.3. Turėtų būti pateikiama ši su papildomų pensijų schemomis susijusi informacija:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) kai pensijų schema yra apibrėžtų išmokų, pagal ją direktorių sukauptų išmokų pokyčiai atitinkamais finansiniais metais; 2) kai pensijų schema yra apibrėžtų įmokų, išsami informacija apie įmokas, kurias už direktorių sumokėjo arba turėtų sumokėti bendrovė atitinkamais finansiniais metais. <p>8.5.4. Turėtų būti nurodytos sumos, kurias bendrovė arba bet kuri dukterinė bendrovė ar</p>	<p>Taip</p>	<p>Kiekvieno direktoriaus darbo užmokesčio dydis ir jo paskaičiavimo metodologija nustatyta ir aprašyta LR Vyriausybės 2002 m. rugpjūčio 23 d. nutarime Nr. 1341 „Dėl valstybės įmonių ir valstybės kontroliuojamų akcinių bendrovių, uždarytų akcinių bendrovių vadovų, jų pavaduotojų ir vyriausiųjų buhalterių darbo apmokėjimo“ bei jo pagrindu priimtame Susisiekimo ministro įsakyme „Dėl akcinių bendrovių, kuriose Susisiekimo ministerija atstovauja valstybei, vadovų, jų pavaduotojų ir vyriausiųjų buhalterių darbo apmokėjimo“.</p>
---	-------------	--

<p>įmonė, įtraukta į bendrovės konsoliduotųjų finansinių ataskaitų rinkinį, išmokėjo kaip paskolas, išankstines išmokas ir garantijas kiekvienam asmeniui, kuris ėjo direktoriaus pareigas bet kuriuo atitinkamų finansinių metų laikotarpiu, įskaitant nesumokėtas sumas ir palūkanų normą.</p>		
<p>8.6. Kai atlyginimų nustatymo politikoje numatomos kintamos sudedamosios atlyginimo dalys, bendrovės turėtų nustatyti kintamos sudedamosios atlyginimo dalies dydžio ribas. Nekintama atlyginimo dalis turėtų būti pakankama, kad bendrovė galėtų nemokėti kintamos sudedamosios atlyginimo dalies tuo atveju, kai veiklos rezultatų vertinimo kriterijai netenkinami.</p>	<p>Taip</p>	<p>Įmonės direktorių atlyginimai susideda iš dviejų dalių – pastovios ir kintamos. Kintamos dalies dydis priklauso nuo strateginiame plane nustatytų kriterijų įvykdymo. Bet kuriuo atveju kintamosios dalies dydis neviršija nekintamos dalies dydžio, kurio ribos nustatytos LR Vyriausybės 2002 m. rugpjūčio 23 d. nutarime Nr. 1341 „Dėl valstybės įmonių ir valstybės kontroliuojamų akcinių bendrovių, uždarytųjų akcinių bendrovių vadovų, jų pavaduotojų ir vyriausiųjų buhalterių darbo apmokėjimo“.</p>
<p>8.7. Kintamų sudedamųjų atlyginimo dalių skyrimas turėtų priklausyti nuo iš anksto nustatytų ir išmatuojamų veiklos rezultatų vertinimo kriterijų.</p>	<p>Taip</p>	<p>Tikslai, nuo kurių priklauso direktorių kintamos dalies dydis, nustatomi įmonės strateginiame plane, kuris atnaujinamas ir tvirtinamas valdybos kiekvienais metais.</p>
<p>8.8. Kai yra skiriama kintama sudedamoji atlyginimo dalis, didžiosios šios kintamos sudedamosios atlyginimo dalies mokėjimas turėtų būti atidėtas tam tikram protėgumo kriterijus atitinkančiam laikotarpiui. Kintamos sudedamosios atlyginimo dalies, kurios mokėjimas atidedamas, dydis turėtų būti nustatytas pagal santykinę kintamos sudedamosios atlyginimo dalies vertę, lyginat ją su nekintama atlyginimo dalimi.</p>	<p>Neaktualu</p>	<p>Žiūrėti punktą 8.2.</p>
<p>8.9. Į susitarimus su vykdomaisiais direktoriais arba valdymo organų nariais turėtų būti įtraukta nuostata, leidžianti bendrovei susigrąžinti kintamą sudedamąją atlyginimo dalį, kuri buvo išmokėta remiantis duomenimis, kurie vėliau pasirodė akivaizdžiai neteisingi.</p>	<p>Neaktualu</p>	<p>Žiūrėti punktą 8.2.</p>
<p>8.10. Išaitinės išmokos neturėtų viršyti nustatytos sumos arba nustatyto metinių atlyginimų skaičiaus ir apskritai neturėtų būti didesnės negu dvejų metų nekintamos atlyginimo dalies arba jos ekvivalento suma.</p>	<p>Neaktualu</p>	<p>Išaitinių išmokų mokėjimo dydžiai ir tvarka nustatyta LR Vyriausybės 2002 m. rugpjūčio 23 d. nutarime Nr. 1341 „Dėl valstybės įmonių ir valstybės kontroliuojamų akcinių bendrovių, uždarytųjų akcinių bendrovių vadovų, jų pavaduotojų ir vyriausiųjų buhalterių darbo apmokėjimo“.</p>

8.11. Išėitinės išmokos neturėtų būti mokamos, jei darbo sutartis nutraukiama dėl blogų veiklos rezultatų.	Neaktualu	Žiūrėti punktą 8.10.
8.12. Be to, turėtų būti atskleidžiama informacija, susijusi su parengiamuoju ir sprendimų priėmimo procesu, kurio metu nustatoma bendrovės direktorių atlyginimų politika. Informacija turėtų apimti duomenis, jei taikoma, apie atlyginimo komiteto įgaliojimus ir sudėtį, su bendrove nesusijusių konsultantų, kurių paslaugomis naudotasi nustatant atlyginimų politiką, vardus ir pavardes bei metinio visuotinio akcininkų susirinkimo vaidmenį.	Neaktualu	Žiūrėti punktą 8.2.
8.13. Tuo atveju, kai atlyginimas yra pagrįstas akcijų skyrimu, teisė į akcijas neturėtų būti suteikiama mažiausiai trejus metus po jų skyrimo.	Neaktualu	Žiūrėti punktą 8.2.
8.14. Akcijų pasirinkimo sandoriais ar kitomis teisėmis įsigyti akcijų arba gauti atlygį, pagrįstą akcijų kainos pokyčiais, neturėtų būti naudojamas mažiausiai trejus metus po jų skyrimo. Teisės į akcijas suteikimas ir teisė pasinaudoti akcijų pasiriukimo sandoriais arba kitomis teisėmis įsigyti akcijų arba gauti atlygį, pagrįstą akcijų kainos pokyčiais, turėtų priklausyti nuo iš anksto nustatytų ir išmatuojamų veiklos rezultatų vertinimo kriterijų.	Neaktualu	Žiūrėti punktą 8.2.
8.15. Po teisių suteikimo direktoriai turėtų išlaikyti tam tikrą skaičių akcijų iki jų kadencijos pabaigos, priklausomai nuo poreikio padengti kokias nors išlaidas, susijusias su akcijų įsigijimu. Akcijų, kurias reikia išlaikyti, skaičius turi būti nustatytas, pavyzdžiui, dviguba bendro metinio atlyginimo (nekintamoji plus kintamoji dalis) vertė.	Neaktualu	Žiūrėti punktą 8.2.
8.16. Į direktorių konsultantų arba stebėtojų tarybos narių atlyginimą neturėtų būti įtraukiami akcijų pasirinkimo sandoriai.	Neaktualu	Žiūrėti punktą 8.2.
8.17. Akcininkai, visų pirma instituciniai akcininkai, turėtų būti skatinami dalyvauti visuotiniuose akcininkų susirinkimuose ir balsuoti direktorių atlyginimų nustatymo klausimais.	Neaktualu	Žiūrėti punktą 8.2.
8.18. Nemenkinant organų, atsakingų už direktorių atlyginimų nustatymą, vaidmens, atlyginimų politika arba bet kuris esminis atlyginimų politikos pokytis turėtų būti įtraukiamas į metinio visuotinio akcininkų susirinkimo darbotvarkę. Atlyginimų ataskaita turėtų būti pateikiama akcininkų balsavimui metiniame visuotiniame akcininkų susirinkime. Balsavimas gali būti privalomojo arba patariamojo pobūdžio.	Neaktualu	Žiūrėti punktą 8.2.

<p>8.19. Schemoms, pagal kurias direktoriams atlyginama akcijomis, akcijų pasirinkimo sandoriais ar kitomis teisėmis įsigyti akcijų arba būti atlyginamam remiantis akcijų kainų pokyčiais, iki jų taikymo pradžios turėtų pritarti akcininkai metiniame visuotiniame akcininkų susirinkime priimdami atitinkamą sprendimą. Pritarimas turėtų būti susijęs su pačia schema ir akcininkai neturėtų spręsti dėl atskiriems direktoriams pagal tą schemą suteikiamos akcijomis pagrįstos naudos. Visiems esminiams schemų sąlygų pakeitimams iki jų taikymo pradžios taip pat turėtų pritarti akcininkai, priimdami sprendimą metiniame visuotiniame akcininkų susirinkime. Tokiais atvejais akcininkai turėtų būti informuoti apie visas siūlomų pakeitimų sąlygas ir gauti paaiškinimą apie siūlomų pakeitimų poveikį.</p>	Neaktualu	Žiūrėti punktą 8.2.
<p>8.20. Metinio visuotinio akcininkų susirinkimo pritarimas turėtų būti gaunamas šiais klausimais:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) atlyginimo direktoriams skyrimas remiantis akcijomis pagrįstomis schemomis, įskaitant akcijų pasirinkimo sandorius; 2) maksimalaus akcijų skaičiaus nustatymas ir pagrindinės akcijų suteikimo tvarkos sąlygos; 3) laikotarpis, per kurį pasirinkimo sandoriai gali būti realizuoti; 4) kiekvieno tolesnio pasirinkimo sandorių realizavimo kainos pokyčio nustatymo sąlygos, jeigu įstatymai tai leidžia; 5) visos kitos ilgalaikės direktorių skatinimo schemas, kurios panašiomis sąlygomis nėra siūlomos visiems kitiems bendrovės darbuotojams. <p>Metiniame visuotiniame akcininkų susirinkime taip pat turėtų būti nustatytas galutinis terminas, per kurį už direktorių atlyginimą atsakingas organas gali paskirti šiame punkte išvardytų tipų kompensacijas atskiriems direktoriams.</p>	Neaktualu	Žiūrėti punktą 8.2.
<p>8.21. Jeigu leidžia nacionalinė teisė arba bendrovės įstatai, kiekvienam pasirinkimo sandorių su nuolaida modeliui, pagal kurį yra suteikiamos teisės pasirašyti akcijas žemesne nei rinkos kaina, galiojančia tą dieną, kai nustatoma kaina, arba vidutine rinkos kaina, nustatyta per keletą dienų prieš realizavimo kainos nustatymą, taip pat turėtų pritarti akcininkai.</p>	Neaktualu	Žiūrėti punktą 8.2.
<p>8.22. 8.19 ir 8.20 punktai neturėtų būti taikomi schemoms, kuriose dalyvavimas panašiomis sąlygomis siūlomas bendrovės darbuotojams arba bet kurios dukterinės įmonės darbuotojams, kurie turi teisę dalyvauti schemeje, ir kuri buvo patvirtinta metiniame visuotiniame akcininkų susirinkime.</p>	Neaktualu	Žiūrėti punktą 8.2.

<p>8.23. Prieš metinį visuotinį akcininkų susirinkimą, kuriame ketinama svarstyti 8.19 punkte nurodytą sprendimą, akcininkams turėtų būti suteikta galimybė susipažinti su sprendimo projektu ir su juo susijusiu informaciniu pranešimu (šie dokumentai turėtų būti paskelbti bendrovės tinklalapyje). Šiame pranešime turėtų būti pateiktas visas akcijomis pagrįsto atlyginimo schemas reglamentuojantis tekstas arba šių schemų pagrindinių sąlygų aprašymas, taip pat schemų dalyvių vardai ir pavardės. Pranešime taip pat turėtų būti nurodytas schemų ir bendros direktorių atlyginimų politikos ryšys. Sprendimo projekte turėtų būti aiški nuoroda į pačią schemą arba pateikta pagrindinių jos sąlygų santrauka. Akcininkams taip pat turėtų būti pateikta informacija apie tai, kaip bendrovė ketina apsirūpinti akcijomis, kurios reikalingos įsipareigojimams pagal skatinimo schemas įgyvendinti: turėtų būti aiškiai nurodyta, ar bendrovė ketina pirkti reikalingas akcijas rinkoje, laikyti jas atsargoje ar išleisti naujų akcijų. Taip pat turėtų būti pateikta schemas išlaidų, kurias patirs bendrovė dėl numatomo schemas taikymo, apžvalga. Šiame punkte nurodyta informacija turėtų būti paskelbta bendrovės interneto tinklalapyje.</p>	<p>Neaktualu</p>	<p>Žiūrėti punktą 8.19.</p>
<p>IX principas: Interesų turėtojų vaidmuo bendrovės valdyme</p> <p>Bendrovės valdymo sistema turėtų pripažinti interesų turėtojų teises, įtvirtintas įstatymuose, ir skatinti aktyvų bendrovės ir interesų turėtojų bendradarbiavimą kuriant bendrovės gerovę, darbo vietas ir finansinį stabilumą. Šio principo kontekste sąvoka <i>interesų turėtojai</i> apima investuotojus, darbuotojus, kreditorius, tiekėjus, klientus, vietos bendruomenę ir kitus asmenis, turinčius interesų konkrečioje bendrovėje.</p>		
<p>9.1. Bendrovės valdymo sistema turėtų užtikrinti, kad būtų gerbiamos tos interesų turėtojų teisės, kurias gina įstatymai.</p>	<p>Taip</p>	<p>Už jų nesilaikymą įstatymuose yra numatytos atitinkamos sankcijos. Bendrovė siekia išvengti interesų konfliktų.</p>
<p>9.2. Bendrovės valdymo sistema turėtų sudaryti sąlygas interesų turėtojams dalyvauti bendrovės valdyme įstatymų nustatyta tvarka. Interesų turėtojų dalyvavimo bendrovės valdyme pavyzdžiai galėtų būti darbuotojų kolektyvo dalyvavimas priimant svarbius bendrovei sprendimus, konsultacijos su darbuotojų kolektyvu bendrovės valdymo ir kitais svarbiais klausimais, darbuotojų dalyvavimas bendrovės akciniame kapitale, kreditorių įtraukimas į bendrovės valdymą bendrovės nemokumo atvejais ir kt.</p>	<p>Taip</p>	<p>Bendrovė veikia vadovaudamasi LR Akcinių bendrovių įstatymo nuostatų bei Bendrovės įstatais.</p>
<p>9.3. Kai interesų turėtojai dalyvauja bendrovės valdymo procese, jiems turėtų būti sudaromos sąlygos susipažinti su reikiama informacija.</p>	<p>Taip</p>	<p>Sąlygos susipažinti su reikiama informacija sudaromos vadovaujantis LR Akcinių bendrovių įstatymo nuostatomis bei Bendrovės įstatais.</p>

X principas: Informacijos atskleidimas

Bendrovės valdymo sistema turėtų užtikrinti, kad informacija apie visus esminius bendrovės klausimus, įskaitant finansinę situaciją, veiklą ir bendrovės valdymą, būtų atskleidžiama laiku ir tiksliai.

<p>10.1. Bendrovė turėtų atskleisti informaciją apie:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) bendrovės veiklą ir finansinius rezultatus; 2) bendrovės tikslus; 3) asmenis nuosavybės teise turinčius bendrovės akcijų paketą ar jį valdančius; 4) bendrovės priežiūros ir valdymo organų narius, bendrovės vadovą bei jų atlyginimą; 5) galimus numatyti esminius rizikos veiksnius; 6) bendrovės ir susijusių asmenų sandorius, taip pat sandorius, kurie sudaryti ne įprastinės bendrovės veiklos eigoje; 7) pagrindinius klausimus, susijusius su darbuotojais ir kitais interesų turėtojais; 8) bendrovės valdymo struktūrą ir strategiją. <p>Šis sąrašas laikytinas minimaliu, ir bendrovės yra skatinamos neapsiriboti tik informacijos, nurodytos šiame sąrašė, atskleidimu.</p>	Taip	<p>Ši informacija atskleidžiama Bendrovės veiklos ataskaitose, prospektuose-ataskaitose (metų, pusmečio), nuo 2007 m. – metiniuose pranešimuose</p> <p>Informacija apie tai, kaip laikomasi šio sąrašo atskirų punktų atskleidžiama vadovaujantis įstatymų, kitų norminių aktų, Lietuvos Respublikos vertybinių popierių komisijos ir vertybinių popierių biržos AB NASDAQ OMX Vilnius nustatyta tvarka ir terminais, beudrovėje galiojančia tvarka bei praktika. Viešą akcininkų interesą reglamentuoja LR Akcinių bendrovių įstatymas, Bendrovės įstatai, vertybinių popierių rinką reguliuojantys teisės aktai ir taisyklės, kurių laikytis Bendrovėje privalu ir laikomasi.</p> <p>Informaciją rinkai bendrovė atskleidžia lietuvių ir anglų kalbomis per NASDAQ OMX naujienu platinimo sistemą, skelbdama esminius įvykius, taip pat –pateikdama Bendrovės interneto puslapyje skiltyje skirtoje Investuotojams. Taip yra suteikiama vienoda galimybė gauti informaciją apie bendrovę, kurios akcijomis prekiaujama biržoje, todėl akcininkai patys gali priimti sprendimus dėl akcijų pirkimo-pardavimo.</p>
<p>10.2. Atskleidžiant 10.1 rekomendacijos 1 punkte nurodytą informaciją, rekomenduojama bendrovei, kuri yra patronuojanti kitų bendrovių atžvilgiu, atskleisti informaciją apie visos įmonių grupės konsoliduotus rezultatus.</p>	Neaktualu	Grupės nėra.
<p>10.3. Atskleidžiant 10.1 rekomendacijos 4 punkte nurodytą informaciją, rekomenduojama pateikti informaciją apie bendrovės priežiūros ir valdymo organų narių, bendrovės vadovo profesinę patirtį, kvalifikaciją ir potencialius interesų konfliktus, kurie galėtų paveikti jų sprendimus. Taip pat rekomenduojama atskleisti bendrovės priežiūros ir valdymo organų narių, bendrovės vadovo iš bendrovės gaunamą atlyginimą ar kitokias pajamas, kaip tai detaliau reglamentuojama VIII principė.</p>	Taip	Žiūrėti 10.1 punktą.

<p>10.4. Atskleidžiant 10.1 rekomendacijos 7 punkte nurodytą informaciją, rekomenduojama atskleisti informaciją apie bendrovės ir interesų turėtojų, tokių kaip darbuotojai, kreditoriai, tiekėjai, vietos bendruomenė, santykius, įskaitant bendrovės politiką žmoniškųjų išteklių atžvilgiu, darbuotojų dalyvavimo bendrovės akciniame kapitale programas ir pan.</p>	<p>Taip</p>	<p>Tai reglamentuoja teisinė bazė, Bendrovės įstatai bei prisiimti sutartiniai įsipareigojimai. Prisiimant juos, siekiama išvengti interesų konfliktų, suteikiant interesų turėtojams pasirinkimo teisę.</p>
<p>10.5. Informacija turėtų būti atskleidžiama tokiu būdu, kad jokie akcininkai ar investuotojai nebūtų diskriminuojami informacijos gavimo būdo ir apimties atžvilgiu. Informacija turėtų būti atskleidžiama visiems ir vienu metu. Rekomenduojama, kad pranešimai apie esminius įvykius būtų skelbiami prieš arba po Vilniaus vertybinių popierių biržos prekybos sesijos, kad visi bendrovės akcininkai ir investuotojai turėtų vienodas galimybes susipažinti su informacija bei priimti atitinkamus investicinius sprendimus.</p>	<p>Taip</p>	<p>Žiūrėti 10.1 punktą.</p>
<p>10.6. Informacijos skleidimo būdai turėtų užtikrinti informacijos naudotojams nešališką, savalaikį ir nebrangų, o teisės aktų nustatytais atvejais neatlygintiną priėjimą prie informacijos. Rekomenduojama informacijos skleidimui didesniu mastu naudoti informacines technologijas, pavyzdžiui, skelbti informaciją bendrovės interneto tinklalapyje. Rekomenduojama informaciją skelbti ir dėti į bendrovės interneto tinklalapį ne tik lietuvių, bet ir anglų kalba, o esant galimybei ir poreikiui, ir kitomis kalbomis.</p>	<p>Taip</p>	<p>Žiūrėti 10.1 punktą.</p>
<p>10.7. Rekomenduojama bendrovės interneto tinklalapyje skelbti bendrovės metinį pranešimą, finansinių ataskaitų rinkinį bei kitas bendrovės rengiamas periodines ataskaitas, taip pat siūloma į tinklalapį dėti bendrovės pranešimus apie esminius įvykius bei bendrovės akcijų kainų kitimą vertybinių popierių biržoje.</p>	<p>Taip</p>	<p>Žiūrėti 10.1 punktą.</p> <p>Informacija apie bendrovės akcijų kainų kaitą yra vieša, ji skelbiama vertybinių popierių biržos (NASDAQ OMX Vilnius) tinklalapyje.</p>
<p>XI principas: Bendrovės audito įmonės parinkimas</p> <p>Bendrovės audito įmonės parinkimo mechanizmas turėtų užtikrinti audito įmonės išvados ir nuomonės nepriklausomumą.</p>		
<p>11.1. Siekiant gauti objektyvią nuomonę dėl bendrovės tarpinių finansinių ataskaitų rinkinio, bendrovės metinių finansinių ataskaitų rinkinio ir metinio pranešimo patikrinimą turėtų atlikti nepriklausoma audito įmonė.</p>	<p>Taip</p>	<p>Bendrovė patenka į įmonių, kurioms metinių finansinių ataskaitų auditas privalomas pagal LR Akcinių bendrovių įstatymą.</p> <p>Tarpinis finansinių ataskaitų rinkinys nepriklausomos audito įmonės netikrinamas, nes tai nenumatyta įstatymais.</p>
<p>11.2. Rekomenduojama, kad audito įmonės kandidatūrą visuotiniam akcininkų susirinkimui siūlytų bendrovės stebėtojų taryba, o jeigu ji bendrovėje nesudaroma, - bendrovės valdyba.</p>	<p>Taip</p>	<p>Audito įmonės kandidatūra parenkama vadovaujantis Bendrovės valdybos patvirtintomis audito įmonės parinkimo sąlygomis. Konkurso laimėtojo kandidatūrą tvirtina bendrovės valdyba, o valdybos teikia</p>

		<p>bendrovės visuotiniam akcininkų susirinkimui išrinkti Bendrovės audito įmonę.</p> <p>Vadovaujantis LR Akcinių bendrovių įstatymu ir bendrovės įstatais tik visuotinis akcininkų susirinkimas turi išimtinę teisę rinkti ir atšaukti audito įmonę, nustatyti audito paslaugų apmokėjimo sąlygas.</p>
<p>11.3. Jei audito įmonė yra gavusi iš bendrovės užmokestį už suteiktas ne audito paslaugas, bendrovė turėtų tai atskleisti akcininkams. Šia informacija taip pat turėtų disponuoti bendrovės stebėtojų taryba, o jeigu ji bendrovėje nesudaroma, – bendrovės valdyba, svarstydama, kurią audito įmonės kandidatūrą pasiūlyti visuotiniam akcininkų susirinkimui.</p>	<p>Taip</p>	<p>Apie audito įmonės nepriklausomumą audito įmonės vadovas 2014 m. spalio 16 d. raštu „Audito įmonės nepriklausomumo patvirtinimas“ informuoja VŠĮ Audito ir apskaitos tarnybą bei Bendrovę.</p>